

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 97

50. évfolyam

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

2007. április 28.

Közleményszám	Tartalom	Oldal
	III Előkészítő jogi aktusok	
	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság	
	2007. február 15–16-i, 433. plenáris ülés	
2007/C 97/01	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a statisztikai információs politikával foglalkozó európai tanácsadó bizottság létrehozásáról” COM(2006) 653 final – 2006/0217 (COD)	1
2007/C 97/02	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról és a 2000/60/EK irányelv módosításáról” COM(2006) 397 final – 2006/0129 (COD)	3
2007/C 97/03	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye: A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása 2010-ig – és azon túl – Az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása az emberi jólét érdekében” COM(2006) 216 final	6
2007/C 97/04	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről (kodifikált szöveg)” COM(2006) 543 final – 2006/0170 (COD)	12
2007/C 97/05	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménytervezet – Tárgy: „Javaslat tanácsi irányelv a szarvasmarhafélék fajtatiszta tenyészállatairól (kodifikált szöveg)” COM(2006) 749 final – 2006/0250 (CNS)	13
2007/C 97/06	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről (második egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) (kodifikált szöveg)” COM(2006) 652 final – 2006/0214 (COD)	14
2007/C 97/07	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről (kodifikált szöveg)” (COM(2006) 664 final – 2006/0222 (COD))	15

Közlémenyszám	Tartalom (folytatás)	Oldal
2007/C 97/08	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Európai logisztikai politika”	16
2007/C 97/09	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A biztonságos információs társadalomra irányuló stratégia: »párbeszéd, partnerség, felvértezés és felelősségvállalás«” COM(2006) 251 <i>final</i>	21
2007/C 97/10	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az elektronikus hírközlő hálózatokra és az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó európai uniós keretszabályozás felülvizsgálatáról”	27
2007/C 97/11	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye az EK-Szerződés 138. cikkének (2) bekezdése értelmében a tengerészeti munka normáinak szigorításáról” COM(2006) 287 <i>final</i>	33
2007/C 97/12	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Az EU és Japán kapcsolata: a civil társadalom szerepe”	34
2007/C 97/13	Európai Gazdasági és Szociális Bizottság állásfoglalás – Tárgy: A megújított lisszaboni stratégia végrehajtása	39

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

2007. FEBRUÁR 15–16-I, 433. PLENÁRIS ÜLÉS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a statisztikai információs politikával foglalkozó európai tanácsadó bizottság létrehozásáról”

COM(2006) 653 final – 2006/0217 (COD)

(2007/C 97/01)

2006. december 22-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 15-16-án tartott 433. plenáris ülésén (a 2007. február 16-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki Susanna Florio személyében, továbbá 105 szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Háttér

1.1 Jelen véleményében az EGSZB a gazdasági és szociális statisztikai információkkal foglalkozó európai tanácsadó bizottság (CEIES) átalakításában illetékes Európai Bizottság által előterjesztett európai parlamenti és a tanácsi határozatjavaslatról ⁽¹⁾ fejt ki véleményét.

1.2 A CEIES megalakulása óta tanácsadó testületként működik, és a statisztikák készítői és felhasználói közötti uniós szintű párbeszédet ösztönzi.

1.3 A javaslat indokolásában az Európai Bizottság kiemeli, hogy a CEIES reformja érdekében folytatott tárgyalások során több közös cél fogalmazódott meg. Ezek a következők:

- kisebb létszámú és hatékonyabb testületre van szükség,
- a megújult CEIES-nek hozzá kell járulnia a közösségi statisztikák minőségi javulásához,
- a megújult CEIES-nek nagyobb stratégiai szerepet kell kapnia, hogy a közösségi statisztikai információs politika célkitűzéseinek és prioritásainak összehangolásával segítse a Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság munkáját,

- a megújult CEIES összetételének tükröznie kellene mindazokat, akik érdekeltek az európai statisztikákban, így a civil társadalmi szereplőket is.

2. Az Európai Bizottság javaslata

2.1 Az európai bizottsági határozatjavaslat egy új CEIES-t hoz létre, amelyet az 1. cikkben a statisztikai információs politikával foglalkozó európai tanácsadó bizottságnak nevez. Az új bizottság feladata, hogy a közösségi statisztikai információs politika célkitűzéseinek és prioritásainak összehangolásával segítse a Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság munkáját.

2.2 A CEIES fontos szerepet kap a közösségi statisztikai program előkészítésében. Az Európai Bizottság konzultál a tanácsadó bizottsággal, amely a következő kérdésekben nyilvánít véleményt:

- mennyiben felel meg a program az európai integráció és fejlődés követelményeinek, valamint az EU tevékenységeinek, figyelembe véve a gazdasági, társadalmi és technikai haladást,
- milyen forrásokra van szükség a program megvalósításához (beleértve a költségeket is)?

2.3 A CEIES feladata továbbá, hogy felhívja az Európai Bizottság figyelmét olyan területekre, amelyeken szükséges lehet új statisztikai tevékenységek kialakítása, és tanácsot adjon az Európai Bizottságnak azzal kapcsolatban, hogyan lehet jobban megfelelni a felhasználók minőségi elvárásainak.

⁽¹⁾ COM(2006) 653 final – 2006/0217 (COD).

2.4 Az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság kérésére a tanácsadó bizottság véleményt nyilvánítt a következőkkel kapcsolatos kérdésekről:

- a közösségi statisztikai információs politika kialakítására vonatkozó felhasználói igények,
- a közösségi statisztikai program prioritásai,
- a meglévő statisztikák értékelése,
- az adatok minősége és a terjesztési politika.

2.5 A tanácsadó bizottság jelentést is terjeszthet az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság elé a felhasználói igényekről és az adatszolgáltatók költségeiről.

2.5.1 Az Európai Bizottságnak évente jelentést kell tennie a tanácsadó bizottság véleményének figyelembevételéről.

2.6 Az Európai Bizottság határozatjavaslata 79-ről 25-re csökkentette a CEIES tagjainak számát. A 4. cikk értelmében a tanácsadó bizottság 14 tagját az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal való konzultációt követően az Európai Bizottság nevezi ki. Minden tagállam két, a statisztika területén elismert szakértő jelöltet állít. Az Európai Bizottság pedig igyekszik biztosítani, hogy a 14 kinevezett tag arányosan képviselje a civil társadalmat, beleértve a tudományos közösséget is, és megfelelően reprezentálja a közösségi statisztikai program által érintett különböző statisztikai területeket.

2.6.1 Tíz tagot közvetlenül nevez ki az a szerv, amelyhez a tag tartozik. Ez a következőkre vonatkozik:

- az Európai Parlament egy képviselőjére,
- a Tanács egy képviselőjére,
- az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság egy képviselőjére,
- a Régiók Bizottsága egy képviselőjére,
- az Európai Központi Bank egy képviselőjére,
- a statisztikai programbizottság két képviselőjére,
- az Európai Gyáriparosok és Munkáltatók Szervezeteinek Szövetsége (UNICE) egy képviselőjére,
- az Európai Szakszervezetek Szövetsége (ESZSZ) egy képviselőjére,
- a Kézműves és Kis- és Középvállalkozások Európai Szövetsége (UEAPME) egy képviselőjére.

2.6.2 Az Eurostat főigazgatója hivatalból a CEIES tagja.

2.7 A reform egyik új eleme, hogy az igen összetett statisztikai ügyekről szóló vélemények előkészítése érdekében lehetővé teszi CEIES-tagok elnöklése alatt működő, ideiglenes munkacsoportok felállítását.

2.8 Az Európai Bizottság határozatjavaslata hatályon kívül helyezi a korábbi, 91/116/EGK tanácsi határozatot.

3. Megjegyzések és következtetések

3.1 Az Európai Unió 27 tagállamra való bővítésekor többek között nyilvánvalóvá vált, hogy szükség van a CEIES reformjára. Ezt a szervezet maga is elismerte. Alapvető, hogy egy ilyen jellegű testület minél reprezentatívabb módon képviselje nemcsak a különféle tagállami viszonyokat, hanem az európai statisztikák felhasználóinak és készítőinek igényeit is.

3.2 A CEIES-nek a prioritások kiválasztásában és az értékelésben betöltött erősödő stratégiai szerepe, valamint az *ad hoc* munkacsoportok felállításának lehetősége fontos lépés abba az irányba, hogy a testület megkapja az őt megillető hatásköröket és forrásokat.

3.3 Mindenképpen üdvözlendő a kisebb és hatékonyabb bizottság létrehozásának célja, de gondoskodni kell tagjai függetlenségének, önállóságának és semlegességének biztosításáról. Ezért az EGSZB csodálkozásának ad hangot a bizottság új összetételének vonatkozásában. Ha a javaslat értelmében a testületnek a statisztikák felhasználói és készítői közötti párbeszédet kell ösztönöznie, akkor az EGSZB szerint összetételét az intézmények jóval gyengébb képviselőit kellene jellemeznie.

3.4 A tanácsadó bizottság javaslat szerinti összetétele ráadásul nem garantálja, hogy hűen tükröződnek az olyan intézmények nézetei, mint például az Európai Parlament vagy akár az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, amelyekben különféle politikai irányzatok és érdekcsoportok képviseltetik magukat.

3.5 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a különböző gazdasági és társadalmi csoportok, valamint a civil társadalmi szereplők képviseletéért felelős európai uniós szerv. Az a tény, hogy az új európai tanácsadó bizottságban a többi európai intézményhez hasonlóan mindössze egy taggal képviseltetheti magát, leértékeli az EGSZB mint európai tanácsadó szerv jelentőségét.

3.6 Szerepe és sajátos összetétele révén az EGSZB-nek nagyobb befolyással kellene rendelkeznie a konzultáció során – nemcsak intézményes szerepe, hanem arra való alkalmassága miatt is, hogy kifejezze az európai civil társadalom álláspontját.

3.7 A határozatjavaslat azonban az Európai Bizottság által kinevezett 14 tagot bízza meg a civil társadalom képviseletével, nem részletezve azokat a kritériumokat, amelyek alapján a különféle európai szervezetekből ki kell választani őket. Ezekhez a tagokhoz csatlakozik az intézmények, a szociális partnerek és az Eurostat tíz képviselője.

3.8 Ennélfogva az EGSZB támogatja ugyan a CEIES reformját, de kéri, hogy az európai bizottsági javaslat ismerje el és erősítse meg az EGSZB tanácsadó szerepét a közösségi statisztikai információ terén.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról és a 2000/60/EK irányelv módosításáról”

COM(2006) 397 final – 2006/0129 (COD)

(2007/C 97/02)

2006. szeptember 15-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2007. január 25-én elfogadta. (Előadó: Stéphane Buffetaut).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 15-16-án tartott 433. plenáris ülésén (a 2007. február 15-i ülésnapon) 188 szavazattal 1 ellenében, 9 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. A környezetminőségi előírásokról szóló irányelv létrehozásának okai

1.1 Ez a javaslat valójában a vízügyi keretirányelv (WDF) (2000/60/EK) származékos irányelvére vonatkozik. A keretirányelv stratégiát irányozott elő a víz kémiai szennyezésének kezelésére, mivel a szennyezés zavarokat okozhat a vízi ökoszisztémákban, amelynek eredményeképpen csökkenhet az élőhelyek száma és gyengülhet a biológiai sokféleség. A szennyező anyagok felhalmozódhatnak az élelmiszerláncban, és a vízi környezetbe bekerülő szennyező anyagok veszélyeztethetik az embereket nemcsak a hal- és tengeri eredetű élelmiszerek fogyasztása és a vízfogyasztás, hanem a sport- és rekreációs tevékenységek révén is.

1.2 Arra is rá kell mutatni, hogy a szennyező anyagok évekkel betiltásuk után is megmaradnak a környezetben; némelyik közülük messzi távolságokra elsodródhat és még olyan elszigetelt területeken is megjelenhet, amelyeket látszólag nem érintett a szennyeződés.

1.3 Végül ezek a szennyező anyagok számos forrásból (pl. mezőgazdaság, ipar, étetés vagy háztartási tevékenységek) kerülhetnek a környezetbe.

1.4 Az Európai Bizottság a stratégia első lépéseként összeállított egy jegyzéket, amely 33, közösségi szinten kiemelten kezelendő anyagot tartalmaz (2455/2001/EK határozat). A javaslat célja az, hogy magas szintű védelmet biztosítson az említett 33 kiemelt fontosságú anyag és egyes más szennyező anyagok által a vízi környezetet, illetve azon keresztül mást is fenyegető kockázatokkal szemben.

1.5 E célkitűzés megvalósítása érdekében az irányelvtervezet környezetminőségi előírásokat (EQS) állapít meg. Rámutat arra, hogy az elmúlt években különféle közösségi jogi aktusok révén számos olyan emissziókorlátozó intézkedést elfogadtak már, amely ezen előírások betartásához szükséges.

1.6 A javaslat ezenkívül hatályon kívül helyez bizonyos származékos irányelveket is, különösen a tudományos és technikai fejlődés és a még nem szabályozott szennyezőanyagok figyelembevétele érdekében.

2. A környezetminőségi előírások meghatározásához választott módszer

2.1 Az Európai Bizottság két mérési kritérium kombinációját javasolja, ezek:

- az éves átlagkoncentrációk, valamint
- a maximálisan megengedhető koncentrációk.

2.2 Ily módon a környezetminőségi előírást az akut szennyezés által az ökoszisztémákban okozott súlyos, visszafordíthatatlan, rövid távú következmények elkerülése végett nemcsak a maximálisan megengedhető koncentrációk alapján határozzák meg, hanem az éves átlag alapján is, miáltal elkerülhetők a nem feltétlenül akut, állandósult szennyezés hosszú távú, visszafordíthatatlan következményei.

2.3 Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy az előírásoknak a legtöbb anyag esetében a felszíni vizekben jelen lévő szennyezőanyag szintjére kellene vonatkoznia. Néhány anyagot illetően azonban, amely felhalmozódhat a táplálékláncban, az Európai Bizottság megjegyzi, hogy a közvetett hatások és a másodlagos mérgezések elkerüléséhez nem biztos, hogy elegendő, ha pusztán a felszíni vizekre vonatkozó határértékeket vezetnek be. Azt javasolja ezért, hogy a tagállamok három ilyen anyagot illetően (hexaklór-benzol, hexaklór-butadién és higany) állapítsanak meg a biótára vonatkozó környezetminőségi előírásokat.

3. A hatáskörök elosztása az Európai Unió és a tagállamok között

3.1 Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy a vízügyi környezetminőségi előírásokat uniós szinten határozzák meg, biztosítandó a környezetvédelem azonos szintjét a tagállamokban és az egyenlő feltételeket a gazdasági szereplők számára. Általában véve az Európai Bizottság úgy gondolja, hogy a jelenlegi szennyezéskorlátozó rendszerek elegendők ahhoz, hogy a tagállamok be tudják tartani a környezetminőségi előírásokat; ha további intézkedésre van szükség, a tagállamokra kell hagyni, hogy megfelelő korlátozó lépéseket irányozzanak elő azon intézkedésprogram keretében, amelyet a keretirányelv 11. cikke alapján valamennyi folyó vízgyűjtő területére ki kell dolgozni.

4. A javasolt intézkedések

4.1 Az irányelv főbb elemei a következők:

- környezetminőségi előírások kidolgozása értéktúllépésre kijelölt átmeneti területek bevezetésével;
- a bevezetésekről, kibocsátásokról és veszteségekről szóló nyilvántartás elkészítése annak meghatározása érdekében, hogy a csökkentésre vonatkozó célkitűzéseket sikerült-e elérni,
- a meglévő származékos irányelvek hatályon kívül helyezése,
- az elsőbbségi veszélyes anyagok azonosítása a 2455/2001/EK határozatban felülvizsgálatra javasolt 14 anyag között.

5. Általános megjegyzések

5.1 Az EGSZB természetesen támogatja a visszafordíthatatlan következményekkel járó, potenciálisan komoly kockázatot jelentő veszélyes anyagokkal való vízszennyezés elleni védekezési célkitűzését.

5.2 Az EGSZB fontosnak tartja, hogy az Európai Bizottság erős és tudományos alapokra épülő kapacitást tartson fenn az olyan anyagok azonnali meghatározására, amelyek a felszíni vizekben káros szennyezéseket okozhatnak, illetve átgondolt környezetminőségi előírások meghatározására az ilyen anyagok külön-külön vagy együttesen megengedhető határértékeit illetően. Az EGSZB tudomásul veszi az elsőbbségi anyagok előzetes jegyzékét, valamint a javaslatban foglalt előírásokat, és egyetért azokkal. Javasolja, hogy tegyenek lépéseket egy olyan átfogó, tudományos alapokon nyugvó és átlátható éves felméréshez, melynek során megállapítanák, szükség van-e arra, hogy új anyagokat vegyenek fel a jegyzékbe, vagy valamely anyagra nézve új megengedhető szinteket határozzanak meg. Főként az OSPAR-ban vagy más, e területet érintő nemzetközi egyezményben megnevezett egyéb anyagokat kell ilyen szempontból megvizsgálni.

5.3 Az EGSZB aggodalommal állapítja meg, hogy az ólom, a nikkel és vegyületeik tekintetében még nem határoztak meg végleges előírásokat. Az e téren folytatott munkának elsőbbséget kell kapnia, és megfelelő határértékeket kell megállapítani, ha lehet, még kellő időben ahhoz, hogy azokat a jelen irányelvbe a véglegesítés előtt be lehessen építeni.

5.4 A vízminőség javításának végcélja a növény- és állatvilág, valamint a táplálkozási lánc és annak csúcsán az ember védelme. Ha a biótában valamennyi szennyezőanyagot megbízhatóan, következetesen és hatékonyan lehetne mérni, elvben jobb volna az előírásokat ilyen módon meghatározni és betartásukat így nyomon követni. Ez azonban egyelőre még rendszerint nehéz feladat, és a legtöbb elsőbbségi anyag esetében jelenleg jobban megoldható és általában kellően megbízható, ha az előírásokat a felszíni vizekben megengedhető maximális koncentrációra vonatkoztatjuk. (Az a javaslat, hogy az előírások betartásának nyomon követését egy éves átlagra és a maximális megengedhető koncentrációra építsék, realisztikus, jól megalapozott és teljesen indokolt).

5.5 Van azonban néhány olyan mérgező anyag, amely hajlamos felhalmozódni a táplálékláncban. Az ilyen anyagok esetében a felszíni vizekre vonatkozó előírások nem biztosítanak megfelelő védelmet a mérgező hatás ellen. Ezekre vonatkozólag az Európai Bizottság javaslatának megfelelően ajánlatosabb a kifogott halak, puhatestűek, rákfélék és egyéb vízi élőlények szöveteiben megengedett maximális koncentráció alapján megfogalmazni az előírásokat. Az említett anyagok között megtalálható a hexaklór-benzol, hexaklór-butadién és a metil-higany. Elképzelhető, hogy további anyagokat is beazonosítanak még a jövőben. Nincs teljesen elfogadott módszer a normák ilyen módon történő meghatározására, így az Európai Bizottság csak javasolhatja, hogy tegyék lehetővé a tagállamok számára az eddig konkrétan meghatározott három anyagra vonatkozó előírások bevezetését.

5.6 A jelenleg rendelkezésre álló ismeretek tükrében lehet, hogy ezt el kell fogadni, az EGSZB azonban arra biztatja az Európai Bizottságot, hogy továbbra is támogassa bizonyos toxikus anyagok biológiai felhalmozódásának tudományos elemzését, és álljon készen a biótában kimutatható toxikus anyagok maximális szintjére vonatkozó előírások szélesebb körű alkalmazásának irányába történő elmozdulásra, amint az ellenőrzési ismeretek és módszerek megfelelően megalapozottá válnak. Az ellenőrzésnek időközben annak biztosítására is kell irányulnia, hogy a szennyezettség szintje az üledékben és a biótában ne emelkedjen.

5.7 A bevezetésekről, kibocsátásokról és veszteségekről szóló nyilvántartás elkészítése annak meghatározása érdekében, hogy a csökkentésre vonatkozó célkitűzéseket sikerült-e elérni, helyénvaló. Ami a természetes eredetű szennyezéseket illeti, ezekről nehéz teljes nyilvántartást készíteni. Bizonyos esetekben azonban hasznos lehet a természetes szennyezés és az ember által okozott szennyezés közötti kapcsolat meghatározása.

5.8 A nyilvántartást illetően ügyelni kell arra, hogy elkerüljünk mindenféle ellentmondást vagy kettős szabályozást a felszíni vizek védelmére irányuló egyéb eszközökkel.

5.9 Az értéktúllépésre kijelölt átmeneti területek kérdésének kezelése reális ugyan, de nem tekinthető teljesen kielégítőnek. Úgy tűnik egyébként, hogy nehezen lehet garantálni, hogy a többi víztest környezetminősége ne romoljon. Amennyiben az átmeneti területekkel kapcsolatos elképzelés megvalósul, pontos módszertant kell kidolgozni e területek meghatározására és a szennyezésmérési pontok elhelyezésére.

5.10 Fel kell hívni a figyelmet az Unióval szomszédos azon harmadik országokra, amelyek területén EU-tagállamokon is átfolyó folyók erednek, illetve amelyeknek valamely EU-tagállammal közös határa tavon keresztül húzódik. Ha az EU-n kívüli államok nem törődnek a vízvédellemmel, az egyes EU-tagállamok erőfeszítései adott esetben hiábavalókká válhatnak, és a 2015-re kitűzött célokat nem lehet elérni. Ezeket a körülményeket is figyelembe kell venni az irányelv értékelése és végrehajtása során. A vízügyi keretirányelv 12. cikke egyébként foglalkozik ezzel a kérdéssel.

6. Részletes megjegyzések

6.1 **Menetrend:** az irányelvjavaslat 4. cikkének 5. pontja 2025-re tűzi ki a kibocsátások megszüntetésének, illetve a kiemelten kezelt veszélyes anyagok forgalomból való kivonásának határidejét. Ezzel ellentétben a környezetminőségi célkitűzéseket a vízügyi keretirányelv alkalmazása révén 2015-ig kell megvalósítani. E céldátum betartása egyes esetekben nehéznek bizonyulhat, annál is inkább, mivel e származékos irányelv elfogadását elhalasztották. Fontos azonban, hogy a tagállamok mindent megtegyenek e célkitűzés elérése érdekében, annak tudatában, hogy bizonyos meghatározott körülmények között átmeneti mentességért folyamodhatnak. Az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság felügyelje a végrehajtásban történt előrelépéseket, és álljon készen további intézkedésekre vonatkozó javaslatok megtételére, hogy ezáltal segítse a céldátum széles körű betartását, mégpedig az előírásoktól való lehető legkevesebb eltéréssel.

6.2 A tagállamok szerepe

Az, hogy a tagállamokra hagyták a megfelelő intézkedések meghozatalát, helyénvaló döntés, mivel számos esetben olyan helyzetek kezeléséről van szó, amelyekben a helyi/regionális körülmények meghatározóak. Ezt a rugalmasságot azonban ellensúlyozni kell megbízható visszajelzési mechanizmusokkal, amint azt az Európai Bizottság is kéri közleménye 4. fellépésében ⁽¹⁾.

6.2.1 Az Európai Bizottság közleménye (a 3. pontban) azonban elég optimistán látja a tagállamok rendelkezésére álló, a vízügyi keretirányelv kiemelten kezelendő anyagokra vonatkozó célkitűzéseinek megvalósítását célzó jogi eszközök helyzetét, különösen mivel bizonyos fontos szennyezési forrásokra nem vonatkozik megfelelő szabályozás, ilyen például a háztartási termékekből származó vagy szolgáltatási tevékenységek folytán keletkező diffúz szennyezés, ezért új, termékekre vonatkozó irányelvekre volna szükség.

6.2.2 Jelen körülmények között nem reális azt feltételezni, hogy minden tagállam végre tudja hajtani az új rendelkezéseket, amelyek nem is feltétlenül koherensek, különösen ha azok helyét valószínűleg új európai jogszabály veszi majd át.

6.3 Az ivóvízforrások védelme

6.3.1 Az irányelvjavaslat elfogadása az ivóvízkivételre szánt felszíni víztestek védelméről szóló 75/440/EK irányelv hatályon kívül helyezését vonja maga után. A jogszabály-módosítások során meg kell őrizni az új irányelv és az ivóvízről szóló irányelv ⁽²⁾ közötti összhangot.

6.4 Nyomon követés

6.4.1 Az irányelv célkitűzéseiben történő előrelépés fenntartásához és Európa-szerte egységes szabályozási térség biztosításához következetesebb és megbízhatóbb nyomonkövetési normákra van szükség. Az EGSZB várakozással tekint a hamarosan előterjesztendő „európai vízügyi információs rendszerre” vonatkozó új javaslatok elé, és reméli, hogy az alkalmas lesz a kiemelt anyagokról szóló irányelv végrehajtásának szoros figyelemmel kísérésére.

7. A vízügyi környezetminőségi irányelv és a REACH-rendelkezések közötti összhang

7.1 Garantálni kell a jelen irányelv rendelkezései és a REACH-rendszer közötti összhangot, bár az Európai Bizottság elvileg számított a REACH-ről szóló tárgyalások sikerére, így annak alkalmazására is. Továbbra is fennáll, hogy a vízügyi környezetminőségi előírások meghatározásakor számolni kell új vegyi anyagok piacra kerülésével.

8. Következtetés

8.1 Az EGSZB egyetért a kiemelt anyagok javasolt kezdeti jegyzékével és a rájuk vonatkozó előírásokra tett javaslatokkal. Sürgeti ugyanakkor az ólomra és nikkelre vonatkozó hiányos előírások kiegészítését, valamint a kiemelt anyagok jegyzékének és az előírásoknak a rendszeres felülvizsgálatára vonatkozó szilárd folyamat kialakítását, hogy azok mindenkor ténylegesen naprakészek legyenek.

8.2 Az EGSZB lényegében egyetért az irányelvjavaslattal.

8.3 A környezetminőségi célkitűzések 2015-ig történő megvalósítása próbatételt jelent. Ettől függetlenül fontosnak tartja, hogy a tagállamok tegyenek többet e célkitűzések megvalósulásáért.

8.4 Ismételten hangsúlyozza egy adatszolgáltatási, valamint a tagállamok ezen irányelv végrehajtását és célkitűzéseinek megvalósítását célzó fellépéseinek nyomon követésére szolgáló rendszer bevezetésének a szükségességét. Helyesli az Európai Bizottságnak az európai vízügyi információs rendszer [„Water Information System for Europe” (WISE)] kialakításáról szóló kezdeményezését.

8.5 Azt ajánlja, hogy fordítsanak figyelmet arra, hogy az új javaslat összhangban legyen a jelenleg hatályos jogszabályokkal, valamint hogy fogadjanak el megfelelő uniós jogszabályokat a jelenlegi rendelkezések által nem szabályozott bizonyos szennyezési forrásokra (például a háztartási termékek által okozott diffúz szennyezésre) vonatkozóan.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitrios DIMITRIADIS

⁽¹⁾ COM(2006) 398 final.

⁽²⁾ A 98/83/EK irányelv.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye: A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása 2010-ig – és azon túl – Az ökoszisztéma-szolgáltatások fenn-tartása az emberi jólét érdekében”

COM(2006) 216 final

(2007/C 97/03)

2006. május 22-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2007. január 25-én elfogadta. (Előadó: Lutz RIBBE.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 15-16-án tartott 433. plenáris ülésén (a február 15-i ülésnapon) 137 szavazattal 7 ellenében, 5 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Az EGSZB következtetéseinek és ajánlásainak összefoglalása

1.1 A helyzet leírásában az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal: a biodiverzitás megőrzése szükségszerű és központi feladat, és több mint etikai-erkölcsi kötelezettség. A gyors és eredményes cselekvés mellett elegendő gazdasági érv is szól. Az ökoszisztéma-szolgáltatások csökkenéséből adódó gazdasági veszteségeket már ma több százmilliárd euróra becsülik. Ezt a pazarlást nemzetgazdaságaink egyszerűen nem engedhetik meg maguknak.

1.2 A fajok eltűnése Európában az elmúlt évtizedek szám-talan olyan egyéni döntésének a következménye, amely túlnyo-mórórszt a létező jogszabályok keretein belül született. A biodi-verzitás csökkenéséhez hozzájáruló illegális intézkedések rész-a-ránya Európában elhanyagolható.

1.3 A biodiverzitás alakulásának iránya – a politikai ígéretek ellenére – sajnos továbbra is kedvezőtlen, és ennek oka nem az, hogy nem tudjuk, hogyan lehetne szembeszegülni a fajok eltű-nésével. A politikai akarat hiányzott ahhoz, hogy a régóta szük-ségesnek tartott intézkedéseket valóban végre is hajtsák. A Natura 2000 hálózat tapasztalatai magukért beszélnek.

1.4 Az európai bizottsági közlemény helyesen nevezi meg ennek okait, amelyek többek között a következők: „a kormányzati cselekvés hiánya, valamint az, hogy a hagyományos közgazdaságtan nem ismeri el a természeti tőke és az ökoszisztéma-szolgáltatások értékét”. A helyzet jelenlegi kiélesedéséhez ez, illetve az a tény vezetett, hogy a biodiverzitás megőrzése mellett szóló etikai-erkölcsi érveket a tervezési és politikai mérlegelési folyamatok során jobbra másodrendűként kezelték.

1.5 Az igény és a valóság között hatalmas szakadék tátong, melyet át kell hidalni, ha el akarjuk háritani a szavahihetőség elvesztésének fenyegető veszélyét.

1.6 Az EGSZB üdvözlí a cselekvési terv előterjesztését, és ésszerűnek tekinti a tervben említett 160(!) intézkedést, amelyek

legtöbbsje mindazonáltal nem új, hanem már évek óta napi-renden van. A jövő majd megmutatja, hogy a cselekvési terv előterjesztésével a politika most végre valóban erőt gyűjtött ahhoz, hogy végrehajtsa a szükségesnek tekintett „jelentős [...] változtatásokat”, vagy számos természetvédő félelme igazolódik be, és a politika a szavak szintjén újra feltár egy társadalompoli-tikailag kényes területet, de nem lép túl az üres szölamokon.

1.7 Az EGSZB kritikájának egyik fő pontja, hogy az európai bizottsági közlemény nem foglalkozik stratégiailag azzal az EGSZB 2006. május 18-i feltáró véleményében ⁽¹⁾ felvetett kérdéssel, hogy a biodiverzitás megőrzésének vonatkozásában miért tátong olyan hatalmas szakadék az igény, a beharangozott intézkedések és a valóság között. Az EGSZB sajnálja, hogy az Európai Bizottság a közleményben és a cselekvési tervben szinte teljes mértékben figyelmen kívül hagyja ezt a problémát.

1.8 Ezért az EGSZB különösen fontosnak tartja a 4. politika-terület, nevezetesen a tudásalap megerősítésének elsődleges célként való kezelését, hogy a polgárok, csakúgy mint a politiki-kusok tudatában legyenek ténykedésük valódi következmé-nyeinek.

1.9 Figyelmet érdemel egyrészt, hogy az EU-val szomszédos országoknak segítségre van szükségük a biodiverzitás-védelem megerősítése terén, másrészt hogy el kell kerülni olyan projektek társfinanszírozását az EU és egyes tagállamok által, amelyek hozzájárulhatnak a biológiai sokféleség csökkenésének felgyor-sulásához a nem uniós európai országokban.

1.10 Az EGSZB támogatja az EU globális felelősségének az Európai Bizottság által kifejtett koncepcióját. Míg az EU és a tagállamok gazdasági erejüknek kevesebb mint 0,004 %-át fordítják a globális biodiverzitás fejlesztését és megőrzését célzó megfelelő intézkedésekre, jelenleg tovább növekszik felelősségük a globális biodiverzitás (például a trópusi erdők) tönkretételében. A jövőben a bioüzemanyag-piac alakulása a helyzet további kiéleződéséhez vezethet.

⁽¹⁾ HLC 195., 2006.8.18., 96. o.

1.11 Az EGSZB hibának tartja, hogy a tulajdonképpeni cselekvési terv mindössze „technikai mellékletként”, ennél fogva csak külön SEC-dokumentumként kizárólag angol nyelven áll rendelkezésre. Felszólítja az Európai Bizottságot, hogy gondoskodjon a cselekvési terv minden hivatalos nyelvre történő lefordításáról, valamint széles körű terjesztéséről az Interneten keresztül és nyomtatott formában is.

1.12 A cselekvési terv céljainak megvalósítását a biológiai sokféleséggel foglalkozó, már létező szakértői csoport hivatott felügyelni. Az EGSZB feltétlenül szükségesnek tartja, hogy ebbe a tevékenységbe sokkal nagyobb mértékben vonják be a civil társadalmat.

2. Az európai bizottsági dokumentum főbb elemei és háttere

2.1 Miután az EU már 1998-as biodiverzitás-stratégiájában utalt a biodiverzitás csökkenésének – szó szerint – „*ijesztő mértékére*”, az EU állam- és kormányfői 2001-ben megegyeztek abban a célban, hogy 2010-re megállítsák az (EU-n belüli) biológiai sokféleség „*drámai*” csökkenését⁽²⁾. A göteborgi csúcs emellett azt is megígérte az európai nyilvánosságnak, hogy gondoskodik az életterek és a természetes rendszerek helyreállításáról.

2.2 A szóban forgó közleményben, amely egyben cselekvési tervet terjeszt elő a biodiverzitás megőrzéséről, az Európai Bizottság ismét részletesen és hatásosan ábrázolja a biodiverzitás megőrzésének jelenlegi állapotát, jobban mondván a biodiverzitás folyamatos csökkenését. Ez a csökkenés továbbra is rendkívül aggasztó, amiről az Európai Környezetvédelmi Ügynökség összes tanulmánya, valamint a veszélyeztetett állat- és növényfajokról nemzeti szinten összeállított úgynevezett „vörös listák” is tanúskodnak. Közleményében az Európai Bizottság megállapítja, hogy még távol vagyunk a megfogalmazott céltól, azaz attól, hogy 2010-re megállítsuk a biodiverzitás csökkenését, és hogy a hanyatlást továbbra is „*csak jelentős szakpolitikai és gyakorlati változtatások árán*” lehet visszafordítani.

2.3 Az Európai Bizottság úgy fogalmaz továbbá, hogy „*a végrehajtás üteme és mértéke elégtelen*”, és kéri „*a végrehajtás felgyorsítását mind közösségi, mind tagállami szinten*”, mert különben „*reális a veszélye annak, hogy a 2010-es globális célt nem sikerül elérni*”.

2.4 Az Európai Bizottság szerint a cél el nem érése két szempontból is gondot okozna, hiszen a biodiverzitás megőrzése nemcsak etikai-erkölcsi kötelesség a világmindenséggel szemben, hanem pusztán gazdasági szempontból is ésszerű és szükséges. A közlemény részletesen kifejti, hogy a biológiai sokféleség az ökoszisztéma-szolgáltatások alapja. „*E szolgáltatások közé tartoznak az élelmiszerek, a tüzelőanyag, a rostanyagok és a gyógy-szerek előállítása, a víz, a levegő és az éghajlat szabályozása, a talaj termékenységének fenntartása, valamint a tápanyagok körforgása.*” Globálisan „*az ökoszisztéma-szolgáltatások mintegy kétharmada hanyatlik*”. Az európai bizottsági közlemény szerint az ennek következtében keletkező – igaz, csak nehezen kiszámítható – pénzügyi kár „*eléri a több száz milliárd eurós nagyságrendet*”.

2.5 Az európai bizottsági közlemény ezután felteszi a kérdést, hogy mit tettünk eddig, és az mennyire volt hatékony. Ebben a részben nemcsak magára az EU-ra fordít figyelmet, hanem a globális helyzetet is ábrázolja, és szól az EU globális felelősségéről.

2.6 A közlemény tulajdonképpeni magvát annak a kérdésnek a kifejtése képezi, hogy a jövőben mik a teendők. Ezekről (mindazonáltal csak melléklet formájában, mint SEC-dokumentum) **uniós cselekvési terv** készült, amely **négy központi politikaterületre** tér ki, ehhez **tíz elsődleges célt** határoz meg és további négy „**fő támogató intézkedést**” említ.

2.6.1 Az 1. politikaterület tárgya a „**Biológiai sokféleség az EU-ban**”. A dokumentum ennek keretében fogalmazza meg az összesen 10 elsődleges célkitűzés felét, nevezetesen a következőket:

- az EU legfontosabb élőhelyeinek és fajainak védelme,
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások megőrzése és helyreállítása az EU egyéb vidékein,
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások megőrzése és helyreállítása az EU egyéb tengeri környezetében,
- a regionális fejlesztés, a területfejlesztés és a biológiai sokféleség összeegyeztethetőségének erősítése az EU-ban,
- az inváziós idegen fajoknak és területidegen genotípusoknak az EU biológiai sokféleségére gyakorolt hatásának számottevő csökkentése.

2.6.2 A 2. politikaterület tárgya „**Az EU és a világ biológiai sokfélesége**”, hiszen a biodiverzitás csökkenése nem korlátozódik az EU területére. Az EU, valamint a tagállamok egyfelől nemzetközi jogi kötelezettséget vállaltak a biodiverzitás világméretű védelmére, másfelől gazdasági kapcsolataik révén osztoznak a felelősségben, ha világviszonylatban megfigyelhető tendenciákról van szó. A dokumentum ezen a területen további három elsődleges célt fogalmaz meg, melyek a következők:

- a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatos nemzetközi kormányzás hatékonyságának jelentős erősítése,
- az EU külső segítségnyújtásában a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások támogatásának jelentős növelése, valamint
- a nemzetközi kereskedelemnek a világ biológiai sokféleségére gyakorolt hatásainak jelentős csökkentése.

2.6.3 A 3. politikaterület tárgya „**A biológiai sokféleség és az éghajlatváltozás**”, célkitűzése pedig

- a biológiai sokféleség éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásának támogatása.

⁽²⁾ Lásd a 2001. június 15-16-i göteborgi Európai Tanács elnökségi következtetéseit.

2.6.4 A 4. politikaterület keretében a közlemény és a hozzá illeszkedő cselekvési terv „**A tudásalap**” tárgyával foglalkozik és tizedik, ezzel utolsó elsődleges célkitűzésként a következőre szőlít fel:

- a biológiai sokféleség védelmével és fenntartható használatával kapcsolatos tudásalap jelentős megerősítése az EU-ban és világszinten.

2.6.5 A **négy központi támogatási terület** a következő:

- a megfelelő finanszírozás biztosítása,
- az EU döntéshozatalának megerősítése,
- partnerségek kiépítése, valamint
- a nyilvánosság tájékoztatásának, tudatosságának és részvételének megerősítése.

3. Általános megjegyzések az európai bizottsági közlemény tartalmához

3.1 Az EGSZB üdvözlí a közlemény és a cselekvési terv előterjesztését, amelyre 2006. május 22-én, tehát négy nappal az „EU-kampány a biodiverzitás megőrzéséért – a civil társadalom helye és hozzájárulása” című európai gazdasági és szociális bizottsági feltáró vélemény elfogadása után került sor. Az EGSZB megállapítja, hogy a jelenlegi helyzet és az okok elemzése a két dokumentumban szinte maradéktalanul fedí egymást.

3.2 Az EGSZB megállapítja, hogy a fajok és élőhelyek csökkenésének egyedi okai, például a földhasználat fokozása, az eddig extenzív módon használt életterek feladása, illetve a területek lefedése és tervszerűtlen építkezéssel történő tönkretétele stb. évek óta ismertek, és számos tudományos dokumentum foglalkozott velük. Az okok a gazdasági szereplők döntéseire és intézkedéseire, illetve a létező jogszabályok keretében hozott politikai döntésekre vezethetők vissza. A biodiverzitás illegális intézkedésekből következő veszélyeztetettségének mértéke viszonylag csekély. A biodiverzitás csökkenéséhez következőképpen legális politikai, tárgyi és értékalapú döntések vezetnek, amelyek határozatok és támogatási eszközök révén gyakran élvezik az EU, illetve az adott tagállam vagy település támogatását.

3.3 Az EGSZB véleménye és az európai bizottsági közlemény nemcsak a helyzetleírás és az elemzés vonatkozásában egyezik, hanem annak indoklásában is, miért van szükség a biodiverzitás megőrzésére. Míg az európai bizottsági közlemény etikai-erkölcsi és gazdasági érveket sorakoztat fel, az EGSZB feltáró véleménye a tájak és a biodiverzitás „**eszmei és használati értékér**” említi.

A biodiverzitás a politikai igények és a valóság tükrében

3.4 Az értékelendő európai bizottsági közlemény azon politikai dokumentumok hosszú sorába illeszkedik, amelyek a biodiverzitás csökkenésének megállítását harangozzák be. Egyre másra hangoztak el az ennek megfelelő politikai ígéretek, legutóbb az uniós környezetvédelmi miniszterek 2006. decem-

beri találkozóján, amelyen jóváhagyták az európai bizottsági közleményt.

3.5 Az EGSZB-nek azonban sajnálattal meg kell állapítania, hogy az igények és a valóság között gyakran túlságosan mély szakadék tátong, amely természetesen nem kerüli el a nyilvánosság figyelmét. Például a halászatért felelős miniszterek 2006. december végén olyan fogási kvótákat határoztak meg a tőkehal vonatkozásában, amelyek minden (!) tengerbiológus szerint túlságosan magasak és nagy valószínűséggel az állományok összeomlásához fognak vezetni. Ennek ellenére mindenki „jó eredményről” beszélt. Ez vagy a kérdéskör és az ok-okozati összefüggés rendkívül eltérő megítélésére, vagy pedig arra utal, hogy a szavak szintjén terítéken van ugyan a téma, de a valóságban továbbra is tudatosan olyan politika folyik, amely a biodiverzitás csökkenéséhez vezet.

3.6 Az EGSZB időközben számos e tárgyban megfogalmazott véleményében utalt a problematikára és felhívta a figyelmet a szavahihetőség elvesztésének fenyegető veszélyére.

3.7 Az Európai Bizottság és az EGSZB nyilvánvalóan eltérőképpen ítéli meg azt a kérdést, hogy a közvélemény, a felelős politikusok és a legfontosabb gazdasági szereplők mennyiben látják és hogyan értékelik a biodiverzitás-csökkenés problémájának jelentőségét, és – különösen – mennyiben szegülnek szembe politikailag a csökkenéssel. Ugyanakkor az EGSZB nem azt vonja kétségbe, hogy a biodiverzitás csökkenését nem észlelnék. És senkiről, sem polgárról, sem politikusról nem feltételezi, hogy döntéseit tudatosan a biodiverzitás gyengítése céljából hozza. Úgy tűnik azonban, hogy komoly nehézségeket okoz az egyéni döntések hosszú távú hatásainak valós megítélése és – adott esetben – a következtetések levonása. Jól illusztrálják ezt a helyzetet azok a talajjavító intézkedések, amelyeket néhány új tagállamban, többek között Lengyelországban, 2004 és 2006 között hajtottak végre, illetve a 2007-2013-as időszakra terveznek a vidékfejlesztési programok keretében. Az EU-forrásokból finanszírozott és „a mezőgazdasági vízi erőforrások kezelésére” irányuló intézkedések lényegében a folyómedrek technikai átalakítására korlátozódnak. Ez számos kedvezőtlen következménnyel – mindenekelőtt a biológiai sokféleség csökkenésével – jár. Ilyen intézkedéseket sajnos számos potenciális Natura 2000-területen is végrehajtottak vagy tervbe vettek.

3.8 Az Európai Bizottság említi, hogy a biodiverzitás megőrzésének kérdései többek között a lisszaboni stratégiában is „fontos szerepet” játszanak, és a Régiók Bizottsága szintűgy „örömeinek ad hangot a Tanács 2006. március 23-24-i következtetései miatt, amelyek a 2010-es céloknak a lisszaboni menetrendben meghatározott politikákba való integrálására szőlítanak fel”. Az EGSZB azonban igencsak kételkedik abban, hogy ez valóban így van. Sokkal inkább úgy látja, hogy a biodiverzitás szerepe és jelentősége a „gazdaságpolitika” összefüggésében csak marginális figyelmet kap. Kimutatták például, hogy a lisszaboni stratégiával kapcsolatos dokumentumokban a „biodiverzitás” és a „természetvédelem” fogalom – ha egyáltalán – csak mellékesen szerepel, és hasonló a helyzet a nemzeti reformprogramok vonatkozásában is.

3.9 Az Európai Bizottságnak teljesen igaza van, amikor közleményében „a kormányzati cselekvés hiányáról”, valamint arról beszél, „hogy a hagyományos közgazdaságtan nem ismeri el a természeti tőke és az ökoszisztéma-szolgáltatások értékét”. Ha valóban elismernék ezt az értéket, következésképpen beépítenék az árakba a „külső költségeket”, ebben a formában nem merülne fel ilyen gond.

3.10 Az EGSZB már az imént említett feltáró véleményében megjegyezte, hogy napjainkban jobbra gyarapodnak a gazdasági növekedés támogatását szolgáló különféle stratégiák és a biodiverzitás közötti konfliktusok. Jelenleg a gazdasági növekedést kevésbé árnyalt módon gyakran mennyiségi növekedésnek tekintik, és ezt a fajta gazdasági növekedést akadályozhatja vagy lassíthatja a biodiverzitás megőrzése. Ennélfogva a természetvédelmet és a biodiverzitást a legtöbb esetben, amikor például tárgyi vagy tervezési döntésekről van szó, nem a gazdasági fejlődés esélyének, hanem gyakran akadályának vagy gátjának tartják. Csak ezzel magyarázható az is, hogy még mindig, sőt részben fokozott mértékben nyomást gyakorolnak az EU FFH- és madárvédelmi irányelve és az abból fejlesztett Natura 2000 hálózat ellen. Még ha Stavros Dimas környezetvédelmi biztos jelenleg éppen az említett irányelvek módosítása ellen foglal is állást ⁽³⁾, akkor is világos, hogy a természetvédelmet rendszeresen területfelhasználási versenytársnak és a fejlődés gátjának tekintik – és csak nagyon ritkán a gazdasági fejlődés alapjának. Azokat a pénzügyi ráfordításokat és kötelezettségeket pedig, amelyeket például a Natura 2000 hálózat megvalósítása von maga után, a jövőbe történő beruházás helyett teherként érzékelik, illetve nem bocsátják rendelkezésre.

3.11 A természetvédelem és a biodiverzitás e „gazdasági” megközelítése mellett, amely teljesen ellentétes az Európai Bizottságnak a biodiverzitás megőrzését alátámasztó gazdasági érveivel, még egy probléma felmerül, amelyet a környezetvédelemért felelősök maguk okoztak, kiélezve a konfliktust a földtulajdonosokkal és földhasználókkal. Az EGSZB több ízben kifejtette, hogy például a Natura 2000 hálózat tervezésének és jelenlegi megvalósításának módja ékes példája annak, hogyan nem működik a természetvédelem: a miniszterek nemzeti, illetve tartományi szinten például egyszerűen bírálni kezdték azokat a jogalapokat, amelyeket évekkal ezelőtt ők maguk hoztak létre. Ráadásul nem állt rendelkezésre a politika által a gazdáknak ígért kompenzációs kifizetésekhez szükséges pénz, a döntések pedig az érintett földtulajdonosok és földhasználók feje fölött születtek ahelyett, hogy bevonták volna őket. Az ilyen természetvédelem nem hiteles és bizalmatlanságot szít.

3.12 Pedig számos példa mutatja, hogy ésszerű együttműködéssel igen jelentős sikerek érhetők el, ha a politika és a közigazgatás be is tartja ígéreteit, és valódi partnerségek jönnek létre.

Az EU pénzügyi határozatai mint negatív példa

3.13 A KAP második, a biodiverzitás biztosítása szempontjából különösen fontos pillérét érintő csökkentések révén éppen

a 2005. decemberi EU-csúcsnak a 2007-2013-as pénzügyi tervre vonatkozó pénzügyi határozatai dokumentálják, hogy a politikai mérlegelési folyamatok során a hangzatos kijelentések és célok ellenére feláldozzák a biodiverzitást. Ha az EU-csúcs imént említett pénzügyi határozatai után fél évvel az Európai Bizottság a cselekvési tervben „a megfelelő finanszírozás biztosítását” a Natura 2000 részére a négy fő támogató intézkedés egyikeként taglalja, úgy ez tartalmilag és formálisan megalapozott követelésnek tekinthető, a politikai valósághoz azonban semmi köze. Sokkal inkább a szavak és a tettek közötti diszkrépancia bizonyítéka.

3.14 Az EGSZB több ízben kifejezésre juttatta, hogy a KAP második pillére mindenképpen alulfinanszírozott, miután olyan többletfeladatokat ruháztak rá, mint például a Natura 2000 hálózat finanszírozása, valamint a vízügyi keretirányelv átültetése. Mit gondoljon a polgár egy olyan politikáról, amely nyilvánvalóan ellentmondásos és helyi konfliktusokat vált ki?

3.15 Ennélfogva az RB joggal foglal állást véleményében amellett, hogy „a 2007-2013 közötti időszakra szóló pénzügyi terv 2008-as felülvizsgálata során az eszközök jelentős részét irányítsák át a fenntartható mezőgazdaságra és a tájmegőrzésre”.

3.16 Ugyanez érvényes az Európai Bizottság alapján véve megalapozott követelésére, miszerint biztosítani kell, „hogy a regionális fejlesztésre fordított közösségi alapok a biológiai sokféleség hasznára és nem kárára váljanak”, valamint hogy kialakul „a tervezők, a fejlesztők és a biológiai sokféleséghez fűződő érdekek közötti partnerség”. Az EGSZB ezt az időközben több ízben hangoztatott követelést is nyomatékosan támogatja. Azonban itt is nyilvánvaló a (megalapozottan) beharangozottak és a mindennapi politikai gyakorlat közötti diszkrépancia, hiszen alapjában semmi sem változott. Egyes infrastrukturális projektek (részben az EU társfinanszírozásával) továbbra is a természetvédelmi szempontból legértékesebb területeket átszelve épülnek, és a szükséges természetvédelmi kompenzációs és helyettesítő intézkedések ellenére az eredmény a biodiverzitás csökkenése (lásd az EU helyeztetőiratát).

3.17 Az EGSZB egyébiránt úgy véli, hogy ha az EU meg akar felelni a koherens politika folytatására irányuló, önmagával szemben támasztott elvárásának, akkor a strukturális alapokkal szemben megfogalmazott követelményt az EU összes kiadására ki kell terjeszteni.

3.18 Az EGSZB következképpen minden olyan területen, amelyen az EU-t – hatásköre révén – felelősség terheli, lehetőséget lát a továbblépésre. Ilyen terület például az agrárpolitika. Azonban a meglévő jogszabályok nem elegendők a biodiverzitás EU-szerte sikeres megőrzéséhez. Nem nehéz tehát átlátni, hogy nem segíti a biodiverzitást, ha az agrárkifizetéseket „csak” a meglévő jogszabályok betartásához kötik.

⁽³⁾ Amit az EGSZB üdvözl.

3.19 A mezőgazdasági termelőknek biztosított, az agrárköltségvetés túlnyomó részét kitevő közvetlen kifizetések a kiindulási pontot nézve nem a biodiverzitás támogatására irányulnak, hanem arra, hogy a mezőgazdasági termelőket felkészítsék a világpiaci kihívásaira. Az EGSZB azonban több ízben hangsúlyozta, hogy az „európai agrármodellt”, amely többek között a biodiverzitás megőrzését is átöleli, nem lehet világpiaci feltételek mellett megteremteni. Nem működik az a rendszer, amely világpiacképessé igyekszik tenni a mezőgazdasági termelőket, ugyanakkor azt várja el tőlük, hogy támogassák a biodiverzitást.

3.20 Ezért az EGSZB azt kérte, hogy amíg a világpiaci feltételek jobbára akadályozzák a természetvédelmi szempontoknak maradéktalanul megfelelő mezőgazdaságot, a politikának külön erőfeszítéseket kell tennie, például olyan módon kell megemelnie az agrár-környezetvédelmi intézkedésekre irányuló támogatási kulcsokat, hogy az EU összes mezőgazdasági termelőjét megnyerje a környezetbarát termelési módok számára (*). A tettek ebben az esetben is elmaradnak a beharangozott intézkedésektől.

3.21 Egyértelmű, hogy a politikai helyzet a biodiverzitás védelmének vonatkozásában alapvetően különbözik a többi politikaterületre, például a pénzügyi és a stabilitási politikára jellemző helyzettől. Ez utóbbi területeken az Európai Bizottság felismerhető politikai irányvonalat igyekszik – adott esetben heves ellenállással dacolva – érvényesíteni, és léteznek a helyesnek tartott irány megtartásához szükséges eszközök is (lásd a maastrichti kritériumokat). A biodiverzitás megőrzése egyelőre alig haladja meg az üres szövegek szintjét.

3.22 Az EGSZB éppen ezért helyezett feltáró véleményében hangsúlyt arra a kérdésre, miféle társadalmi háttér teremthetett olyan helyzetet, hogy mindenki kiáll a biodiverzitás mellett, a fajok sokfélesége mégis drámaian csökken. Arra az eredményre jutott, hogy a társadalom (és a politika jelentős része) nincs megfelelően tisztában a biodiverzitás eszmei és használati értékével. Pedig ha a biodiverzitás megőrzése mellett szóló két érv nem általánosan elfogadott és világos, akkor a megfelelő politika sem lehet hatásos. Az EGSZB ezért azt is kérte, hogy a biodiverzitás megőrzésének szükségességéről szóló tájékoztatást politikai súlypontként kezeljék. Az előterjesztett uniós cselekvési terv a 4. politikaterület és a „fő támogató intézkedések” révén kiter ugyanerre a kérdéskörre, de nem megfelelő részletességgel.

3.23 Az EGSZB eltekint attól, hogy e helyen megismételje 2006. május 18-i véleményének idevágó megállapításait. Kéri azonban az Európai Bizottságot, a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy még egyszer tekintsék át az EGSZB szóban forgó fejtegetéseit. A biodiverzitás alakulásának drámai helyzete ismert, a folyamat messzemenően az adott legális tevékenységek keretén belül zajlik. Az EU tett ugyan néhány intézkedést, de ezek többek között azért nem hatásosak, mert, ha egyáltalán, akkor is csak vonakodva hajtják őket végre. Ráadásul továbbra is számos kontraproduktív döntés születik.

(*) Az EGSZB 2002. március 21-i véleménye a KAP jövőjéről (HL C 125., 2002.5.27., 87-99. o.).

4. Részletes megjegyzések

4.1 Ha egy cselekvési terv több mint 160 különféle javaslatot tesz a helyzet javítására, az először is arra utal, hogy jelenleg igen sok politikaterületen és a legkülönbözőbb szinteken hiányosságok vannak. Ugyanakkor azon is el kell gondolkodni, hogy az összes intézkedés egyformán fontos-e és egyszerre vezet-e be őket. A kérdésfeltevés nem azt hivatott sejtetni, hogy az EGSZB a felsorolt intézkedések közül akár csak egyet is megalapozatlannak tart. Mindössze afelől vannak kétségei, hogy valóban mindegyiküket komolyan végre is hajtják.

4.2 Az EGSZB szerint alapvetően fontos a 4. politikaterület azonnali és átfogó megközelítése: sürgősen meg kell erősíteni a biodiverzitás valódi jelentőségével és az adott döntéseknek a biodiverzitásra gyakorolt hosszú távú következményeivel kapcsolatos tudásalapot. Hiszen csak úgy alakulhat ki az Európai Bizottság által szükségesnek tartott „jelentős szakpolitikai és gyakorlati változtatások” végrehajtásához politikailag nélkülözhetetlen elkötelezettség, ha ténylegesen létezik egy megfelelő tudásalap, és ezt a tudásalapot a politika és a társadalom valóban elfogadja. Rendkívül nehéz megválaszolni azt a kérdést, hogy jelenleg miben van nagyobb hiány: a megfelelő ismeretekben és ötletekben, vagy inkább az érvényesítéshez szükséges politikai akaratban, illetve képességben.

4.3 Az EU egyértelműen az alapján mérettetik majd meg, hogy megvalósítja-e, amit a cselekvési tervben beharangozott – többek között szak- és költségpolitikája módosításával. A decemberi pénzügyi határozatok után számos érintett kételkedik az új irány komolyan vételében. Kétkedésüket erősíti az a tény, hogy a múltban még azokon a területeken is alig sikerült eredményeket elérni, amelyeken még gazdasági érdekek sem ütköztek a biodiverzitás hatékonyabb védelmével.

4.4 Példa erre egy olyan probléma, amelyről az európai bizottsági dokumentum egyetlen szót sem ejt, pedig számos veszélyeztetett faj szempontjából rendkívül fontos, nevezetesen a vadászat. A 27 EU-tagállamban, valamint Svájcban és Norvégiában évente mintegy 102 millió madarat, köztük mintegy 37 millió énekesmadarat lőnek le vagy ejtenek fogságba. E számadatok alapját vadászati statisztikák képezik. Bizonyos, hogy a vándormadárfajták nagy mértékű vadászata jelentős halálozási tényezőnek tekinthető.

4.5 Ezért meg kellene és meg lehetne kímélni a vadászattól az olyan madárfajtaikat, amelyek állománya Európa egészében vagy részében fogy. Ilyen például a bíbic, a közép sárszalonna, a bőjtű réce, a mezei pacsirta, a fűr, a gerle és a kis sárszalonna. Figyelembe kell venni azt is, hogy a vándormadarak vadászata Európa legtöbb országában csak a lakosság igen kis részének szabadidős tevékenységül szolgál. Gazdasági érvek nem indokolják, a vadászat pusztán kedvtelés. Egyelőre mégsem – vagy talán éppen ezért nem? – számolhatunk be sikerekről. Újra és újra kiderül, milyen nehéz az ilyen jellegű szokásokat magunktól megváltoztatni – és még nehezebb a megfelelő „jelentős szakpolitikai és gyakorlati változtatásokat” elérni.

4.6 A görögországi Tilos szigete figyelemreméltó pozitív példa arra, milyen eredménnyel járhat a vadászati tilalom. A szigeten 1993 óta nem vadásznak, ami a biodiverzitás és a fajállományok rendkívüli megnövekedéséhez vezetett. Az EU többek között egy LIFE-projektrel támogatta ezt a folyamatot.

4.7 EGSZB végezetül nem szeretne kétséget hagyni afelől, hogy egyetért az Európai Bizottság által említett **globális felelősség** koncepciójával. Megállapítja azonban, hogy az EU ennek vonatkozásában sem aratott még babért. Az Európai Bizottság közleményében megjegyzi, hogy a biodiverzitás megőrzésére irányuló nemzetközi projektekre fordított pénzeszközök összege jelenleg „nem éri el a Közösség és a tagállamok fejlesztési segélyre fordított éves költségvetésének 1/100-át”, azaz az összkiadások 0,004 %-át.

4.8 Pedig az EU – nem egyedül, de – nagymértékben felelős a világ egyéb tájai biodiverzitásának tönkretételéért. A közlemény példaként említi a trópusi erdők tönkretételét. Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy ezek az erdőirtások nemcsak a biodiverzitás-védelem szempontjából kontraproduktívak, hanem éghajlatvédelmi megfontolásból is: a globális CO₂-terhelés 20 %-a az erdők tönkretételének következménye!

4.9 Az EGSZB felhívja a figyelmet arra a mezőgazdaságot és az állattenyésztést fenyegető nyilvánvaló veszélyre, amely az élelmiszer-termeléshez használt genetikai források gyors szűküléséből ered.

4.10 Az EGSZB-t felettébb nyugtalanítja, hogy például az EU bioüzemanyag-startégiájának megvalósítása a trópusi erdők további komoly tönkretételéhez vezethet, ha a természetbarát és környezetvédelmi szempontoknak megfelelően előállított hazai termékek helyett olcsó importáru kerül alkalmazásra. Malajzia jelenleg mintegy 5 millió tonna pálmaolajt állít elő évente. Az ennek érdekében kialakított ültetvények az országban 1985 és 2000 között végzett esőerdőirtásnak közel 90 %-áért felelősek.

Most további 6 millió hektár, Indonéziában pedig 16,5 millió hektár esőerdő kiirtását tervezik pálmaolaj-ültetvények kialakítása érdekében. A pálmaolajt exportra szánják. A gyakran energiapolitikai példaképként emlegetett német Schwäbisch-Hall település egyik hőerőművét több mint 90 %-ban pálmaolaj hajtja!

4.11 A fenti tartalmi és stratégiai megjegyzések mellett az EGSZB még két fontos formai kérdésről szeretne szólni.

4.11.1 Az érintett és érdekelt körök számára igen bosszantó, ha különféle uniós dokumentumokat kell egybegyűjteniük ahhoz, hogy teljes áttekintést kapjanak egy és ugyanazon politikaterületről. Az európai bizottsági dokumentumok hosszának korlátozására irányuló adminisztratív célkitűzés eredményeképpen a tulajdonképpeni cselekvési tervet, amelyet az európai bizottsági közlemény tartalomjegyzéke I. mellékletként említ, nem csatolták a közleményhez. Csak különálló SEC-dokumentumként szerezhető meg, és a megfelelő címlapon nem is szerepel a „cselekvési terv” kifejezés. Mindössze „technikai melléklet” van szó. A cselekvési terv továbbá csak angol nyelven (tehát a többi hivatalos nyelven nem) áll rendelkezésre, és írásképet tekintve nehezen olvasható. Mindez bosszantó. Ezért az EGSZB felszólítja az Európai Bizottságot, hogy gondoskodjon a cselekvési terv minden hivatalos nyelvre történő lefordításáról, valamint széles körű terjesztéséről az Interneten keresztül és nyomtatott formában is.

4.11.2 Az Európai Bizottság javaslata értelmében a cselekvési terv céljainak megvalósítását a biológiai sokféleséggel foglalkozó, már létező szakértői csoport hivatott felügyelni. Az EGSZB viszont azt javasolja, hogy e tevékenységbe sokkal erőteljesebben vonják be a civil társadalmat – tekintve a fent említett és a feltáró véleményben részletesen kifejtett problémát, miszerint a társadalom nincs megfelelően tudatában a szóban forgó kérdéskörnek, következésképpen kevésbé „elkötelezett” iránta.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről (kodifikált szöveg)”

COM(2006) 543 final – 2006/0170 (COD)

(2007/C 97/04)

2006. október 11-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikkének (1) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2007. január 25-én elfogadta. (Előadó: Derek OSBORN.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 15-16-án tartott, 433. plenáris ülésén (a február 15-i ülésnapon) 188 szavazattal 2 ellenében, 8 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Bevezetés

1.1 Az Európai Bizottság javaslatának célja a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 1996. szeptember 24-i 96/61/EK tanácsi irányelv, illetve az azt érintő, későbbi módosítások kodifikációja.

1.2 Az EGSZB határozottan támogatja az uniós jogszabályok rendszeres kodifikációját minden területen. Egyetért az Európai Bizottsággal és a többi intézménnyel abban, hogy az ilyen egységes szerkezetbe foglalás átláthatóbbá, a felhasználók számára hozzáférhetőbbé és közérthetőbbé teszi a joganyagot.

2. Általános megjegyzések

2.1 Jelen esetben a kodifikáció azzal a további előnnyel bír, hogy a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló teljes uniós joganyagot még időben egyetlen irányelvben rögzíti, mielőtt új javaslatok születnének a téma jelenleg zajló felülvizsgálata során. Az egységes szerkezetbe foglalt irányelv így megkönnyíti majd az európai intézmények és más érdekelt felek által előterjesztett, esetleges új javaslatok mérlegelését.

2.2 Ebben az összefüggésben az EGSZB emlékeztet saját korábbi, 2003. decemberében elfogadott véleményére⁽¹⁾, amelyben a környezetszennyezés integrált megelőzésével és csökkentésével kapcsolatos intézkedések végrehajtása terén elért eredményekkel foglalkozott. Akkoriban az EGSZB aggodalmának adott hangot egy sor olyan probléma kapcsán, amelyekre az irányelv végrehajtása során addigra már fény derült. Ilyenek voltak az átültetésben tapasztalható késések és zavar, a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése keretében végzett ellenőrzésnek alávetett létesítményekkel szemben támasztott feltételek kialakításában észlelt késések és e folyamat átláthatóságának hiánya, a működő létesítmények ellenőrzésére vonatkozó következetes előírások kialakításának, valamint az engedélyezési feltételek betartatásának nehézségei, illetve számos egyéb aggály.

2.3 Azóta az Európai Bizottság cselekvési tervet dolgozott ki az Unió-szerte gyorsabb fejlődés elősegítésére, és az EGSZB örömmel konstatálja a végrehajtásról jelenleg készülő európai bizottsági tanulmányok alapján, hogy az EU számos részén a jelek szerint valóban felgyorsult a végrehajtás folyamata.

2.4 Mindemellett az EGSZB továbbra is aggodalmának ad hangot a végrehajtás egy sor vonatkozásával kapcsolatban. Különösen nyugtalanító, hogy nem egy tagország valószínűleg jelentős nehézségekkel lesz kénytelen szembenézni a tekintetben, hogy az irányelv követelményeinek megfelelően 2007 végéig minden létesítményét a környezetszennyezés integrált megelőzésére és csökkentésére kialakított ellenőrző rendszer hatálya alá helyezze. (A legtöbb európai országnak tíz éve volt a végrehajtás kiteljesítésére, és még az új tagállamoknak is körülbelül három év állt rendelkezésére ahhoz, hogy az érintett létesítmények ellenőrzésének legalább alapvető keretét kialakítsák.) Az EGSZB ugyancsak aggályainak ad hangot az átláthatóság hiánya miatt azzal kapcsolatban, hogy mi vezetett néhány illetékes hatóságot engedélyek kiadására olyan létesítmények esetén, amelyek meg sem közelítik a BREF-dokumentumokban rögzített kibocsátási értékeket. Az integrált értékelés alapkonceptióját, melynek célja az eltérő közegekbe történő kibocsátásokkal történő ésszerű kereskedelem, nem mindig eredményesen ültetik át a gyakorlatba. Ugyancsak aggodalomra adnak okot az ellenőrzési eljárások gyakorisága és alapossága terén tapasztalt gyakorlatok közötti eltérések.

2.5 Az EGSZB továbbra is örömmel vállalja, hogy kifejtse véleményét a környezetszennyezés integrált megelőzésével és csökkentésével kapcsolatos joganyag felülvizsgálatára irányuló folyamat későbbi szakaszaiban. Addig is arra biztatja az Európai Bizottságot és a többi intézményt, hogy – a végrehajtás tárgyában jelenleg végeztetett európai bizottsági tanulmányok által feltárt, igencsak vegyes kép fényében – legyenek készek jelentős új intézkedéseket megfontolni a hatályos jogszabályok végrehajtásának hathatósabbá tétele érdekében.

⁽¹⁾ HL C 80., 2004.3.30., 29-34. o.

2.6 A környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése alkalmas arra, hogy folyamatos javulást idézzon elő a vállalkozások működési standardjaiban Európa-szerte. Mindezt úgy, hogy tekintetbe veszi a helyi feltételeket és körülményeket. De hosszú időbe telik, amíg helyzetét megszilárdítva a változás és a fejlesztés jelentős tényezőjévé női ki magát a működés környezeti teljesítményének szolgálatában. Csak akkor őrizheti meg a vállalkozások és a civil társadalom egyéb összetevőinek bizalmát egyaránt, ha átlátható és következetes módon valósítják meg Európa-szerte. Ellenkező esetben nem válik a beruházási ciklus által kínált lehetőségek megragadását szolgáló, állandó teljesít-

ménynövelés hajtóerejévé, veszélyezteti a tisztességes versenyt, és fokozódó bizalmatlanságot kelt a környezeti teljesítmény, illetve a környezetminőség Európa-szerte történő javításának egész rendszerével szemben.

2.7 A hatályos jogszabályok kodifikációja a javasolt irányelvben önmagában is hasznos lépés, de úgy kell tekinteni, mint a további, a jelenlegi felülvizsgálat nyomán feltehetően szükségessé váló, a végrehajtást javító intézkedések pusztá előkészítését.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménytervezet – Tárgy: „Javaslat tanácsi irányelv a szarvasmarhafélék fajtatiszta tenyészállatairól (kodifikált szöveg)”

COM(2006) 749 final – 2006/0250 (CNS)

(2007/C 97/05)

2006. december 22-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 37. és 94. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2007. január 25-én elfogadta (előadó: Gilbert BROS).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 15-16-án tartott, 433. plenáris ülésén (a február 15-i ülésnapon) 184 szavazattal 1 ellenében, 16 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt.

1. Bevezetés

1.1 A javaslat célja a szarvasmarhafélék fajtatiszta tenyészállatairól szóló, 1977. július 25-i 77/504/EGK tanácsi irányelv kodifikációja. Az új irányelv a benne foglalt, különböző jogi aktusok helyébe lép; a javaslat teljes egészében megőrzi a kodifikált jogi aktusok tartalmát, s ennek megfelelően azokat csak egységesen foglalja a kodifikációhoz szükséges formai jellegű módosításokkal.

2. Általános észrevételek

2.1 Az EGSZB igen hasznosnak tartja, hogy egy irányelv foglalja majd magába az összes szöveg tartalmát. A polgárok

Európájához illő szellemben úgy az EGSZB, mint az Európai Bizottság nagyon fontosnak tartja a közösségi jog egyszerűbbé és áttekinthetőbbé tételét annak érdekében, hogy az világosabbá és hozzáférhetőbbé váljon az átlagpolgárok számára, mert ilyen módon új lehetőségek nyílnak meg előttük és élhetnek új, különleges jogaikkal.

2.2 Megvannak a biztosítékok arra, hogy ez a rendelkezésgyűjtemény nem tartalmaz majd lényegi változtatásokat, mindössze a közösségi jog világossá és áttekinthetővé tételét szolgálja. Az EGSZB teljes támogatását adja ehhez a célkitűzéshez, és ezen biztosítékok tudatában örömmel üdvözlöi a javaslatot.

Brüsszel, 2007. február 15.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről (második egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) (kodifikált szöveg)”

COM(2006) 652 final – 2006/0214 (COD)

(2007/C 97/06)

2006. november 22-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció véleményét 2007. január 22-én elfogadta. (Előadó: Xavier VERBOVEN.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 15-16-án tartott 433. plenáris ülésén (a 2007. február 15-i ülésnapon) 181 szavazattal 2 ellenében, 11 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB lényegileg jóváhagyja a vizsgált javaslatot, felhívja az Európai Bizottságot a megfogalmazott két fenntartás figyelembevételére, és a preambulumbekendések szövegének ennek megfelelő módosítására, és szeretné, ha a javaslatot gyorsan jóváhagyná az Európai Parlament és a Tanács.

2. Indokolás

2.1 Az Európai Bizottság javaslatának összefoglalása

2.1.1 Jelen javaslat célja a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről szóló, 1989. november 30-i 89/655/EGK tanácsi irányelv kodifikációja. Az új irányelv a benne foglalt jogi aktusok helyébe lép (!); az Európai Bizottság szerint a javaslat teljes egészében megőrzi a kodifikált jogi aktusok tartalmát, s ennek megfelelően azokat csak egységbe foglalja a kodifikációhoz szükséges *formai jellegű* módosításokkal.

2.2 Észrevételek

2.2.1 A biztonsági és egészségvédelmi szabályok betartása a munkaeszközök használata során a megelőző intézkedések fontos elemét képezi. 1989 óta e szabályok kapcsán minimális harmonizáció történik. Az 1989. november 30-i irányelv többször is módosult, és a módosítások következtében igen nagyszámú munkahelyzetet lefed (elsősorban a magasban való munkavégzést), és a munkahelyi egészség tágabb értelmű megközelítést alkalmazza, magában foglalva az ergonómiai elveket is. E különböző átdolgozások nehézségeket okozhatnak

a jogszabály által érintettek számára, annak ellenére, hogy az Európai Bizottság félhivatalosan összehangolta az alkalmazandó szabályokat.

2.2.2 A kodifikáció nem vonhat maga után semmilyen lényegi módosulást. Az EGSZB a javaslatot megvizsgálva úgy látja, hogy a tárgyalta szöveg betartja ezt az alapvető elvet, de az alábbi észrevételeket kívánja tenni:

– A 2001/45/EGK irányelv (10) és (11) preambulumbekendései felhívták a figyelmet annak szükségességére, hogy a magasban, eszköz segítségével munkát végző dolgozók szakirányú képzésben részesüljenek. Az EGSZB szeretné, ha a kodifikációs javaslat nem hagyná ki az erre vonatkozó ajánlást a preambulumbekendésekből.

– Az EGSZB úgy látja, hogy jelen javaslatról ki kellene kérni a munkahelyi egészséggel és biztonsággal foglalkozó konzultatív bizottság véleményét a Tanács 2003. július 22-i 2003/C 218/01 határozatának értelmében. Ezt a konzultációt pedig meg kellene említeni az irányelv elvárásai között az eddigi gyakorlatnak megfelelően.

2.2.3 Az előzőekben említett észrevételek betartása esetén az EGSZB véleménye szerint az Európai Bizottság javaslata a hatályos rendelkezések ésszerű egybefoglalását jelenti, amely egyértelműbbé teszi azokat, és nem okoz alapvető problémát.

2.2.4 Az EGSZB lényegileg jóváhagyja a vizsgált javaslatot, felhívja az Európai Bizottságot a megfogalmazott két fenntartás figyelembevételére, és a preambulumbekendések szövegének ennek megfelelő módosítására, és szeretné, ha a javaslatot gyorsan jóváhagyná az Európai Parlament és a Tanács.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

(!) 89/655/EGK tanácsi irányelv, 95/63/EK tanácsi irányelv és 2001/45/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről (kodifikált szöveg)”

(COM(2006) 664 final – 2006/0222 (COD))

(2007/C 97/07)

2006. december 12-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció véleményét 2007. január 22-én elfogadta. (Előadó: Xavier VERBOVEN.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 15-16-án tartott 433. plenáris ülésén (a 2007. február 15-i ülésnapon) 192 szavazattal 3 ellenében, 6 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB jóváhagyja a vizsgált javaslatot, és kíváncsún tartaná, ha a Parlament és a Tanács is mihamarabb jóváhagyná azt.

1.2 Ezenkívül az EGSZB megerősíti azon óhaját, hogy a tagállamok ratifikálják az ILO 162. számú, az azbeszt felhasználásának biztonságáról szóló egyezményét.

2. Indokolás

2.1 Az Európai Bizottság javaslatának összefoglalása

2.1.1 A javaslat célja a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről (második egyedi irányelv a 80/1107/EGK irányelv 8. cikke értelmében) szóló, 1983. szeptember 19-i 83/477/EGK tanácsi irányelv kodifikációja. Az új irányelv a benne foglalt, különböző jogi aktusok helyébe lép⁽¹⁾; a javaslat az Európai Bizottság véleménye szerint teljes egészében megőrzi a kodifikált jogi aktusok tartalmát, s ennek megfelelően azokat csak egységbe foglalja a kodifikációhoz szükséges *formai jellegű módosításokkal*.

2.2 Általános észrevételek

2.2.1 Az azbesztnak való kitettség továbbra is lényeges kockázati tényező a munkavállalók különböző kategóriái számára, különös tekintettel az építőiparban dolgozókra. Az általános becslések szerint Európa a XX. század során több tízmillió tonna azbesztet használt fel. Az Európai Unió által 1999-ben kivetett, az azbesztre vonatkozó tilalom ellenére az azbesztnak való kitettség még évtizedekig jellemző lesz, főképp mivel számos épület tartalmaz azbesztet. Ezenkívül, az azbesztet tartalmazó különböző felszerelések kiselejtezése és a hulladékkezelés szintén kockázati tényezőt jelenthetnek az azbesztnak való kitettség terén.

2.2.2 Az EGSZB számos alkalommal megvizsgálta az azbesztnak kitett munkavállalók védelmével kapcsolatos kérdéseket. Különösen az 1999. március 4-én elfogadott saját kezdeményezésű véleményét érdemes említeni⁽²⁾.

2.2.3 1983-ban született az első olyan irányelv, mely a munkavállalók azbesztnak való kitettségéből eredő kockázatok elleni védelmére vonatkozik. Számos alkalommal módosították alkalmazási területének kibővítése, a megelőző intézkedések megerősítése és a kitettség határértékeinek csökkentése érdekében. E különböző módosítások nehézségeket okozhatnak a jogszabály által érintettek számára.

2.2.4 A kodifikáció nem járhat a szöveg lényegének módosításával. Az EGSZB a javaslat megvitatását követően úgy véli, hogy a vizsgált szöveg teljes egészében tiszteletben tartja ezt az alapelvet. A különböző hatályban lévő rendelkezéseket logikus módon foglalja össze, világosabbá teszi őket, és nem okoz alapvető problémákat.

2.2.5 Az EGSZB kíváncsún tartja, hogy az Európai Bizottság késedelem nélkül konzultáljon a szociális partnerekkel és a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal.

2.2.6 Az EGSZB tehát jóváhagyja a vizsgált javaslatot, és kíváncsún tartaná, ha a Parlament és a Tanács is mihamarabb jóváhagyná azt.

2.3 Részletes megjegyzések

2.3.1 Az EGSZB emlékeztet az 1999. március 4-én elfogadott véleményére, és különös hangsúllyal megerősíti azon óhaját, hogy a tagállamok ratifikálják az ILO 162. számú, az azbeszt felhasználásának biztonságáról szóló egyezményét. A 27 tagállamból mostanáig mindössze 10 ratifikálta azt. Az Európai Unió tagállamai által történő ratifikáció hozzájárulna ahhoz, hogy az ILO egyezménye – mint a munkavállalók egészségének és biztonságának világszintű, fő védelmi eszköze – nagyobb súllyal rendelkezzen.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Dimitrios DIMITRIADIS

⁽¹⁾ 83/477/EGK tanácsi irányelv, 91/382/EGK tanácsi irányelv, 98/24/EK tanácsi irányelv (kizárólag a 13. cikke) és 2003/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv.

⁽²⁾ HLC 138., 1999.5.18., 24. o.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Európai logisztikai politika”

(2007/C 97/08)

2005. november 17-én az Európai Unió finn elnökségének tevékenységéhez kapcsolódóan Mari Kiviniemi, Finnország külkereskedelmi és fejlesztési minisztere levélben véleményt kért az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságtól az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján, a következő tárgyban: „Európai logisztikai politika”.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció véleményét 2007. január 11-én elfogadta. (Előadó: Virgilio Ranocchieri.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 15-én tartott 433. plenáris ülésén 82 szavazattal 5 ellenében, 10 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Ajánlások és következtetések

1.1 A hatékony szállítás az európai versenyképesség fenntartásának és növelésének lényeges eleme. A modern társadalmak bonyolult szállítási forgalmának kezeléséhez igen hatékony szállítási módokra és ezek zökkenőmentes együttműködésére van szükség. A fejlett és integrált logisztikai megoldások hozzájárulhatnak a teherfuvarozási műveletek optimalizálásához, így elősegíthetik a növekedést, és világszinten versenyképesebbé tehetik Európát.

1.2 A finn elnökség kezdeményezése és az Európai Bizottság ez év júniusában közzétett közleménye ⁽¹⁾ rámutat, hogy a logisztikai hatékonyság eszköz lehet a környezetvédelem és a versenyképesség közti pozitív szinergiák erősítésére és kiaknázására. Ez úgy érhető el, ha a felesleges szállítások volumenének csökkentése érdekében a lehető legösszerűbben használják ki a járműveket és az infrastruktúrát. Az EGSZB ezért fontosnak tartja egy olyan, a fejlesztésre irányuló tevékenység elindítását, amely valamennyi érintett: logisztikai cégek és alkalmazottaik; felhasználói vállalkozások és alkalmazottaik; állami hatóságok és szervezetek tudását fel tudja használni.

1.3 E fejlesztési tevékenységnek az Európai Bizottság egy stratégiai tervére kellene támaszkodnia, amely a logisztika révén a növekedésre és versenyképességre irányul. A tervnek világosan meg kell határoznia a hatóságok és az üzleti szféra feladatait. Multimodális megközelítéssel kell kezelnie a szállítást, és gazdasági, közlekedéspolitikai, szociális és környezetvédelmi érdeken és regionális tényezőkön kell alapulnia.

1.4 A szállítási logisztika munkaerő-intenzív tevékenység, amelyhez jól képzett, magas szaktudású alkalmazottakra és vezetőségre van szükség. A tervnek ezért behatóan kell ismertetnie a logisztikai tanulmányok helyzetét a kötelező oktatásban, illetve az iskola utáni oktatásban. A kutatás és az infrastruktúra-fejlesztés támogatásának lehetőségeit szintén meg kell vizsgálnia.

1.5 Ennek keretében a munkaerőpiacok fontos szerepet tölthetnek be a versenyképesség és az ipar igényeinek kielégítésére szolgáló logisztikai szolgáltatások fenntartásában és fejlesztésében.

A szociális partnerek folyamatos párbeszéd útján elősegíthetik, hogy a logisztikai állások piacának eljárásait és működését minél többen megismerjék. Közös célnak lehet tekinteni az állandó munkahelyek és a munkahelyi jólét biztosítását, valamint a termelékenység növelését.

1.6 Az Európai Bizottság azon korábbi megközelítése, hogy úgy akarja megszüntetni bizonyos EU-n belüli közutak zsúfolt-ságát, hogy a közlekedési módok arányát rendeleti úton az 1998-as szintekre állíttatná vissza, úgy tűnik, nincs összhangban a szállítási piac jelenlegi fejleményeivel.

1.7 A legfontosabb most a szállítási módok összehangolása, amennyiben lehetséges úgy, hogy az egyes módok hatékonyságát és előnyeit teljes mértékben kihasználják. Ez akkor történik meg, ha teljesülnek a technikai, gyakorlati és gazdasági feltételek. Az Unió előtt álló kihívás az, hogy olyan közösségi politikát alakítson ki, mely létrehozza, illetve továbbfejleszti ezeket a feltételeket. Az is ide tartozik, hogy a jövőbeni politika biztonságos, környezetvédelmi szempontból tiszta és hatékony szállítási rendszert kell, hogy biztosítson.

2. Háttér

2.1 Finnország az **európai logisztikai politikáról** szóló feltáró vélemény kidolgozására kérte fel az EGSZB-t, és számos okot sorolt fel annak indoklására, hogy miért olyan fontos e terület fejlesztése az európai versenyképesség szempontjából. Ezek a következőket foglalják magukban:

2.2 A világgazdaság átmeneti szakaszban van. A globalizáció legújabb szakasza a kilencvenes években kezdődött, amikor Ázsia fejlődő gazdaságai megnyitottak a nemzetközi piacgazdaság előtt. Ez áttelepülésekhez vezetett mind az ipari termelés, mind a szolgáltatásnyújtás területén. Az EU bővítése, az Unióval szomszédos országok gazdasági növekedése és Oroszország gazdasági fellendülése megváltoztatja az európai ipari termelés és a szolgáltatási piac struktúráit. Az EU-nak gyorsan és határozottan – a lisszaboni stratégiában ismertetett módon – kell válaszolnia e kihívásokra.

⁽¹⁾ Európai teherszállítási logisztika: a fenntartható mobilitás kulcsa – COM(2006) 336 final, 2006.06.28.

2.3 E fejlemények az európai közlekedési szektorra is kihatnak. Először is, az új tagállamok szállítási piacait sikeresen integrálni kell a Közösség szállítási piacába. Az EGSZB ezzel kapcsolatban javasolja, hogy különös figyelmet szenteljünk a technikailag még mindig a volt Szovjetunió szállítási rendszerébe tartozó országoknak. Másodszor, meg kell szüntetni az EU-n belüli mobilitást akadályozó tényezőket, és a szállítási műveleteket hatékonyan kell megszervezni. Harmadszor, az EU-val szomszédos országok gazdasági lehetőségeinek teljes kihasználása érdekében fejleszteni kell a közlekedési hálózatokat az EU és ezen országok között. Az EU-n kívüli országok határain tapasztalható torlódások igazolják a problémák megoldása érdekében teendő erőfeszítések fontosságát. A teherszállítás számos esetben átszeli az EU külső határait, ezért az EU-ban és az EU-n kívüli tagállamokban egyaránt egyre fontosabbá válik a megfelelő infrastruktúra és a technológia fejlesztése.

2.4 A lisszaboni stratégia egyik célja az, hogy Európát a világ legversenyképesebb gazdaságává változtassa. A korszerű, jól működő, hatékony közlekedési rendszer létfontosságú a fenntartható gazdasági fejlődéshez. Az uniós vállalatok versenyképességének javításához azonban egyre jobb minőségű, pontosabb és hatékonyabb szállításra van szükség. Ugyanakkor az áruszállítási volumen gyors növekedése – különösen a közutakon – Európa sok részében a közlekedési útvonalak telítődéséhez vezet. Ez tovább növeli az európai ipar költségeit. Az ilyen nem kívánatos fejlemények a természetes környezetre is kedvezőtlenül hatnak.

2.5 Az EU-ban számottevő erőfeszítéseket tettek a logisztikai szolgáltatások piacának megnyitása és az európai közlekedési hálózatok integrálása érdekében. Az eredmények azonban még nem kielégítőek, és a haladást sok akadály hátráltatja. Az uniós közlekedéspolitikában a logisztika még nem kapta meg az őt megillető figyelmet, pedig az ipar és a kereskedelem logisztikai költségei jelentősek, a teljes üzleti forgalom számottevő részét teszik ki. Az európai logisztikai szektor ezenkívül jelentős munkaadó is.

2.6 A logisztikai hatékonyság eszköz a környezetvédelem és a versenyképesség közötti pozitív szinergiák erősítésére és kiaknázására. Ehhez arra van szükség, hogy a felesleges szállítások volumenének csökkentése érdekében a lehető legésszerűbben használják ki a járműveket és az infrastruktúrát.

2.7 A fejlettebb logisztika az EU regionális fejlődésére is kedvezően hathat, ugyanis csökkenti a földrajzi elhelyezkedés jelentőségét, és így elősegíti a regionális gazdaság növekedését és versenyképességét; a szállítási logisztika fontos szerepet játszik a fenntartható mobilitás elérésében.

3. Bevezetés

3.1 A Finnország és az Európai Bizottság közötti kapcsolatfelvétel nyomán 2006 júniusában az Európai Bizottság

közleményt adott ki „Európai teherszállítási logisztika: a fenntartható mobilitás kulcsa” címmel ⁽²⁾. A közlemény a logisztika és a közlekedéspolitika jobb koordinálásának feltételeit vizsgálja meg.

3.2 Az erre a közleményre vonatkozó 2006. márciusi konzultációs dokumentumában ⁽³⁾ az Európai Bizottság számos olyan kérdést vizsgál meg, amely – az EU vonatkozásában – a logisztika jövőbeli fejlődésére, valamint a logisztikának a hatékony szállítási szektor kialakulásával kapcsolatos jelentőségére vonatkozik, hangsúlyozva az intermodális szállítást és a szállítási módok közötti együttműködést.

3.3 A dokumentum megállapítása szerint a GDP és a logisztikai kiadások – beleértve az Európa (a 15-ök Európája) és Észak-Amerika közötti szállítást – összehasonlításából az derül ki, hogy a logisztika GDP-n belüli részaránya az 1998. évi 12,2 %-ról 2002-re 13,3 %-ra nőtt Európában. Ugyanezen időszak alatt Észak-Amerikában a logisztikai kiadások 11 %-ról 9,9 %-ra csökkentek.

3.4 Az Európai Bizottság konzultációs dokumentuma az Európai Bizottság által korábban elfogadott intézkedéseket is megemlíti. Az elmúlt néhány évben a kutatással és technológiai fejlesztéssel kapcsolatos erőfeszítések során számos projekt foglalkozott egyrészt az intermodális szállítással, másrészt a logisztikával. E projekteknek az a céljuk, hogy világosabbá tegyék a logisztikai döntések és a szállítási szolgáltatások közötti összefüggést ⁽⁴⁾.

3.5 Az Európai Bizottság 2001-es fehér könyve ⁽⁵⁾ alapinformációkat tartalmaz az EU közlekedési rendszeréről, és a közlekedési helyzet 2010-re történő javítása érdekében számos ötletet, megközelítést és javaslatot ismertet. Mennyiségi célkitűzéseket állapít meg a különféle közlekedési módokra. 2010-re az egyes közlekedési rendszerek piaci részesedése visszaáll az 1998-as szintekre. A fehér könyv hangsúlyozza az intermodális szállítás fontosságát, azaz azt vizsgálja, hogy az egyes közlekedési módok hogyan integrálhatók, különös tekintettel az Európán belüli hosszú távú szállításra. A cél az, hogy nőjön a vasúti és tengeri szállítás részaránya. A Marco Polo program e projekt része. Ehhez azonban kedvező technikai és logisztikai megoldásokra lesz szükség, amelyek lehetővé teszik a háztól házig szállítást. A fehér könyv megállapítja, hogy az átrakodás okozta késedelmek és többletköltségek rontják a versenyképességet a közúti szállítással szemben, amelynek fejlett hálózata szinte bármilyen úti célhoz lehetővé teszi az áruszállítást. Ezek a fejlett közúti infrastruktúrát érintő megállapítások főként az EU 15 régi tagállamára vonatkoznak. Az új tagállamok úthálózata kevésbé kiépített, és gyakran gyengébb minőségű. Ezekben az államokban hatalmas potenciál rejlik a közlekedési rendszer kiépítésében, amelyet az infrastruktúrába történő befektetések támogatásával kellene kihasználni.

⁽²⁾ Európai teherszállítási logisztika: a fenntartható mobilitás kulcsa – COM(2006) 336 final, 2006.06.28.

⁽³⁾ A közleménnyel összefüggő dokumentum az intermodális szállítás elősegítésére szolgáló logisztikáról.

⁽⁴⁾ Például olyan projektek, mint a SULOGRTRA, a PROTRANS, a EUTRALOG, a FREIGHTWISE, a POLLOCO stb.

⁽⁵⁾ Fehér könyv: Európai közlekedési politika 2010-ig: ideje dönteni – COM(2001) 370, 2001.09.12.

3.6 A fehér könyv féldős felülvizsgálatáról szóló európai bizottsági közlemény⁽⁶⁾, mely hangsúlyozza a kombinált szállítás fontosságát, pragmatikusabbnak tűnik az egyes közlekedési módok közötti egyensúly tekintetében.

4. A finn elnökség nagy súlyt helyez Európa jövőbeli logisztikai politikájára és logisztikai trendjeire

4.1 Az előkészítő munkaanyag, amelyet Finnország az Európai Bizottság elé terjesztett, egy tanulmányt is tartalmaz az új logisztikai trendekről, valamint egy ismertetést az úgynevezett EULOG projektről. E projekt fő célja egy olyan vitaanyag kidolgozása volt, amely ismerteti az európai logisztika és a közlekedési logisztika kívánatos jövőjére vonatkozó legmagasabb szintű globális ismereteket és az ezek alkalmazásához szükséges politikákat.

4.2 A termelés különösen Kína, Brazília és Oroszország fejlődő gazdaságaiban fog nőni. A szállított áruk mennyisége és a szállítási távolságok szintén nőni fognak. A globális ellátási láncok irányítása nehéz feladat, és elképzelhető, hogy a döntéshozatal Ázsiába kerül. A gazdasági területek közötti verseny élesebbé válik, ami az infrastruktúra kapacitását a verseny egyre kritikusabb tényezőjévé teszi. A termelés és a fogyasztás növekedése Európa keleti részeiben azzal a hatással jár, hogy az áruszállítás egy részét többé nem közutakon bonyolítják le. Egyre égetőbb a szükség intermodális szállítási elosztóközpontok kiépítésére az említett térségben az EU külső határait képező tagállamokban. Ezzel ugyanis lehetőség nyílik az EU közlekedési rendszerének költségoptimalizációjára. Az EU intézményeinek ösztönözniük kellene ezt a pozitív trendet, és a fenntartható fejlődés keretében a környezetbarát közlekedési módokat kellene támogatniuk.

4.3 A termelés és a szolgáltatások terén a célba vett ügyfélkör szabja meg az ellátási láncok struktúráit. A láncok ugyanis nemcsak a termékek jellemzőitől függenek, hanem az ügyfelek igényeitől és elvárásaitól is. A rendszer integrálása mind technológiai, mind szervezési jellegű, és tudásorientált. Az ellátási hálózat megtervezéséhez innovációra van szükség a termékekkel és a folyamatokkal kapcsolatban egyaránt. A nyugati országokban a szolgáltatások bővülnek, miközben a termelés a hálózat más részeire tevődik át. Igény van a termékek és a szolgáltatások környezeti hatásaira vonatkozó pontos információkra. Ez növeli a nyomonkövethetőség és visszakereshetőség fontosságát a hatékonyság növelésével és a hulladékok keletkezésének megelőzésével kapcsolatban. Amikor az elhasznált termékeket szabályozott módon kell felhasználni vagy megsemmisíteni, megnő a fordított logisztika jelentősége.

4.4 Az információs és kommunikációs rendszerek lehetővé teszik az ellátási láncok tervezése, kezelése és megvalósítása közötti létfontosságú információs áramlások irányítását. Az IKT – a költségek csökkentésével egy időben – növeli a logisztika biztonságát és szolgáltatásainak szintjét. Új, intelligens technológiákra és szabványosított csatlakozófelületekre van szükség. A rádiófrekvenciás azonosítás általánossá válása nagymértékben javíthatja a szállítmányok nyomonkövethetőségét, visszakereshetőségét és biztonságát.

4.5 A költséghatékonyság mindig nagyon fontos. A munkaerő és a kőolaj megnövekedett költségei, a zsúfoltsággal és az infrastruktúrával kapcsolatos kiadások, valamint a szigorodó biztonsági követelmények miatt emelkednek a szállítási költségek. A költséghatékonyságra a fordított logisztika is hatni fog. A logisztikai költségek nem eléggé ismertek, a döntések ezért részinformációkon alapulnak. Fejleszteni kell a valódi költségek modellezését. A logisztikai költségeknek szerepelniük kell a vállalatok legfontosabb teljesítménymutatói között. Ezen a téren a tényleges logisztikai költségek kiszámítására alapvető jelentőségű lesz az Európai Bizottság által az úgynevezett „eurovignetta-irányelv” alkalmazásának részeként kifejlesztett költségcsökkentési modell, amely figyelembe veszi többek között az externális és az infrastruktúra használatából eredő költségeket.

4.6 Az állami politikák olyan működési környezet kialakítására törekednek, amely elősegíti a kereskedelem és az ipar versenyképességét. A szabályozás az európai vegyes gazdaságok szükségszerű része, de ésszerűnek kell lennie, és ösztönöznie kell a fejlődést és a versenyképességet. A politikák és szabályozások összehangolása, valamint az infrastruktúrával kapcsolatos beruházások a közös piac útjában álló akadályok lebontásának előfeltételei. A közlekedési szabályozással és a közlekedési beruházásokkal kapcsolatban nő a regionális önkormányzatok fontossága, de a globális működési környezet fejlődését is szem előtt kell tartaniuk.

4.7 A hatóságoknak támogatniuk kell az innovációkat és azok felhasználását. A logisztika szempontjából az ellátási láncok kezelése és az új vállalati modellek jelentik a fő fejlesztési területeket. Az ellátási lánc területén további fejlődésnek kell végbemennie például a biztonsági kérdésekkel, a nyomonkövethetőséggel, a visszakereshetőséggel és az intermodális szállítási műveletekkel kapcsolatban. A logisztikai ágazatban új készségekre van szükség többek között az együttműködésben és a kockázatok megosztásában.

5. Általános megjegyzések

5.1 A „logisztika” szó használatakor általában nem határozzák pontosan meg, hogy mire vonatkozik, és mit jelent. E szak kifejezésnek nincs egységes meghatározása. A „logisztika” szót eredetileg katonai szöveggörnyezetben használták. A fuvarozási logisztika (vagy szállítási logisztika) úgy határozható meg, mint a nyersanyagok, a gyártási folyamatban részt vevő anyagok és termékek, a készárúk és a kapcsolódó információk eredményes és költséghatékony előre történő, illetve fordított irányú áramlásának és tárolásának tervezési, megvalósítási, irányítási és összehangolási folyamata a származási hely és a fogyasztási hely között az ügyfelek igényeinek kielégítése érdekében. Ez a meghatározás lefedi azokat, amelyeket konzultációs dokumentumában az Európai Bizottság használ.

5.2 Az EGSZB bevezetésekkppen megjegyzi, hogy a finn elnökség számos okot sorol fel a teljes mértékben működőképes európai logisztikai piac fontosságának igazolására, és meggyőzően érvel amellett, hogy a logisztikára lényegesen nagyobb súlyt kell helyezni az európai közlekedési politikában. Az EGSZB tisztában van ennek fontosságával, ezért teljes támogatásáról biztosítja ezt a kezdeményezést.

⁽⁶⁾ Lásd: 2. sz. lábjegyzet.

5.3 A megújított lisszaboni stratégia óriási kihívást jelent, és megvalósítása Európa gazdasági növekedésétől függ. A gazdasági növekedéshez bővülő kereskedelemre, az iparban pedig folyamatos egyszerűsítésre és innovációra van szükség. A növekedés egyre inkább nemzetközi hatásoktól és versenyképességi tényezőktől is függ.

5.4 Az utas- és áruszállítás a társadalom szinte minden szférájában elengedhetetlen a gazdasági tevékenységhez, a termeléshez és a kereskedelemhez. Az idő- és költségtényezők kulcsfontosságúak a vállalat helyének megválasztásával kapcsolatos döntésekben, de az egyéni elhatározásokban is. Éppen úgy, ahogy a társadalom szerkezeti változásai kihatnak a közlekedési igényekre, az új közlekedési lehetőségek megjelenése – vagy hiánya – szintén változásokat idéz elő.

5.5 Az EGSZB véleménye szerint a fokozódó mértékben nemzetközivé váló gazdaságban a logisztika és a logisztikai költségek egyre fontosabb szerepet játszanak a versenyképesség és az egyszerűsítés vonatkozásában, és jelentőségük a környezetvédelem szempontjából is egyre nő. A piacokhoz, a foglalkoztatáshoz, az oktatáshoz, a szolgáltatásokhoz stb. történő hozzáférés – megnövekedett mobilitás révén – egyetlen lényeges feltételtől, a *hatékony közlekedési rendszerek* létezésétől függ.

5.6 Az EGSZB ezért egyetért az Európai Bizottság azon álláspontjával, mely szerint a közlekedés az európai versenyképesség fenntartásának és növelésének lényeges eleme. A modern társadalmak bonyolult szállítási forgalmának kezeléséhez igen hatékony szállítási módokra és ezek zökkenőmentes együttműködésére van szükség. A fejlett és integrált logisztikai megoldások hozzájárulhatnak a teherfuvarozási műveletek optimalizálásához, így elősegíthetik a növekedést, és világszinten versenyképesebbé tehetik Európát.

5.7 Ebben az összefüggésben fontos emlékeztetni arra, hogy a logisztika vállalkozási alapú, az ügyfelek igényeitől függő tevékenység, amelyben a piacra is jelentős feladat hárul. Ez azt jelenti, hogy ezen a területen a fogyasztók szállítási igényei a fő hatótényezők. Például a gyártási szállítási igényei folyamatosan nőnek a gyártási összetevők és a késztermékek tárolásának mérséklése érdekében. Az internetes kereskedelem bővülése és a postai piac liberalizációja szintén olyan területek, amelyekben nőni fog az igény a gyors, pontos szállítás – és következőképpen a logisztika – iránt. Azt is lényeges hangsúlyozni, hogy az ilyen jellegű fejlesztést fenntartható módon kell végrehajtani, ehhez pedig külön szabályokra van szükség a szociális és környezetvédelmi követelmények teljesülésének biztosítása érdekében.

5.8 Azt, hogy az ügyfelek milyen szállítást választanak, számos tényező befolyásolja, és természetesen a szállítandó áru típusától is függ. Az értékes, törekeny vagy könnyen károsodó árut általában közúton vagy légi úton szállítják. A csekély értékű, súlyos vagy nagy tömegű áru szállítása gyakran tengeri

úton vagy vasúton történik. Az időtényezők (a szoros időkorlátok), valamint az átrakodások száma szintén befolyásolja a szállítási mód megválasztását.

5.9 E megközelítés jellemzi a fehér könyv félidei felülvizsgálatáról szóló közleményt is, amit az EGSZB is támogat. A közleményt az EGSZB egy másik véleményben szándékozik megtárgyalni, de néhány megjegyzést itt is tenni kíván. A közlemény előtt közzétett konzultációs dokumentum kizárólag – a 2001. évi fehér könyv alapján – az intermodális szállításra helyezte a súlyt, azaz arra, hogy a szállítás a közúti fuvarozási szektorból jelentős mértékben a hajózási és vasúti szektorba kerüljön át.

5.10 Az EGSZB örömmel állapítja meg, hogy az intermodális szállítást már nem önmagában való célnak tekinti az Európai Bizottság, hanem a különböző szállítási módok összehangolására szolgáló eszköznek.

5.11 A fehér könyv 2001-es, féldős felülvizsgálatáról szóló európai bizottsági konzultációs dokumentumban az Európai Bizottság továbbra is azt az álláspontot képviselte, hogy a közlekedési módok közti egyensúlyt vissza kell állítani az 1998-as szintekre. A 2001-es fehér könyv hangsúlyozta, hogy az Európai Uniónak lépéseket kell tennie a közlekedési módok közötti növekvő egyensúlyzavar enyhítésére. A gépkocsival és légi úton történő szállítás növekvő népszerűsége megnövekedett hálózati zsúfoltsággal jár. A közúti szállítás alternatíváinak igénybevételét viszont hátráltatja az, hogy még nem sikerült kellőképpen kihasználni a vasúti és a rövid távolságú tengeri szállítás lehetőségeit. Az EU egyes részein belüli forgalmi zsúfoltság azonban nem feledtetheti el azt, hogy a peremvidékek nem férnek hozzá megfelelően a központi helyen levő piacokhoz.

5.12 Az Európai Bizottság szerint ez idővel közlekedési aszimmetriához vezetett, amelynek nyomán fokozott zsúfoltság alakult ki, különösen a transzeurópai közlekedési útvonalakon és a nagyvárosokban. Az Európai Bizottság úgy véli, hogy e probléma megoldása érdekében 2010-re el kell érni a következő két átfogó célt:

- szabályozott verseny az egyes közlekedési módok között;
- az egyes közlekedési módok összehangolt fejlesztése az intermodális szállítás sikeres megvalósítása érdekében.

5.13 A fehér könyvről szóló 2002. évi véleményében ⁽⁷⁾ az EGSZB bírálta ezt az álláspontot. A fenti első albekezdésre vonatkozóan az EGSZB a következőket hangsúlyozta: „A dokumentumnak a zsúfoltság problémája az egyik fő témája. Az azonban nem fogalmazódik meg, hogy ez a probléma valójában a Közösségnek csak egy kis részét érinti, mindenekelőtt az igen nagy népsűrűségű területeket (ami a probléma egyik oka)... Ezért nem helyes az egész Közösség számára általános, egységes közlekedési politikát kidolgozni... E területek mindegyikéhez külön politikára van szükség.” Az EGSZB továbbra is ezt az álláspontot képviseli.

⁽⁷⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő tárgyban: „Európai közlekedéspolitika 2010-ig: ideje dönteni” című fehér könyv (COM(2001)370 final), HL C 241., 2002.10.7.

5.14 Félrevezető, ha a piaci részesedés megoszlását a különböző közlekedési módokra vonatkozó mennyiségi célnak tekintjük. Az EU-n belül, külön szállítási módokkal lebonyolított teljes szállítás volumene nem alkot számottevő piacot, amely vonatkozásában a közúti, a vasúti, a rövid távolságú tengeri, a belső vízi utakon és a vezetéken történő szállítás versenyezne egymással. A jelenlegi statisztikák, amelyek az egyes közlekedési módok piaci részarányait a szállítási teljesítmény alapján, mennyiségileg hasonlítják össze, nem pontosan tükrözik a közlekedési piac valós helyzetét. Olyan új statisztikai módszerek kifejlesztését kellene támogatni, amelyek lehetővé teszik a helyi, illetve a távolsági közlekedés közötti különbségtételt.

5.15 A legfontosabb azon szállítási módok összehangolása, ahol lehetőség van ilyen versenyre, és ahol az egyes módok hatékonyságát és alkalmasságát teljes mértékben kihasználják. Általánosságban szólva ehhez fejlett logisztikai megoldásokra van szükség. Ezeknek az erőfeszítéseknek a nyomán hosszú távon a globális szállítási kapacitás lényegesen ésszerűbb és környezetbarátabb kihasználása remélhető, ami egyes közutakon bizonyos fókig csökkentheti a zsúfoltságot. Az EGSZB álláspontja szerint ez nem szoríthatja háttérbe azt a tény, hogy a célok eléréséhez modern, hatékony infrastruktúrára van szükség.

5.16 Az EGSZB megjegyzi, hogy az Európai Bizottság a jelen vélemény kidolgozása idején közzétett, a 2001. évi fehér könyv felülvizsgálatára vonatkozó közleményében most inkább egy olyan átfogó megközelítés felé mozdul el, melyben valamennyi szállítási módnak megvan a saját helye egy olyan szállítási politika kialakítása érdekében, melynek célja, hogy növelje a multimodális szállítás nemzetközi versenyképességét, valamint hogy olyan megoldásokat kínáljon, melyek különböző szállítási módokat integrálnak a torlódások és a logisztikai lánc gyenge láncszemeinek kiküszöbölése céljából.

6. A hatékony logisztikai piac jelentősége

6.1 A szállítás – függetlenül a szállítási módtól – a logisztikai lánc fizikailag legláthatóbb része. A logisztikával való foglalkozás során ezért a szállítás mindenképpen a középpontban lesz.

6.2 Az ipari termék- és információs ellátási láncot a logisztika irányítja. Ennek a tevékenységi láncnak ki kell elégítenie az ügyfelek igényeit és elvárásait, és ugyanakkor környezetvédelmi és szociális szempontból is fenntarthatónak kell lennie.

6.3 Az összehangolás és az integráció a szállítási szektor két központi fogalma. A fizikai összehangoláshoz az átrakodás is hozzátartozik, amely megdrágítja a szállítást és veszélyeztetheti az árut. Ez az összehangolás csak akkor működhet megfelelően, ha az áruk átrakodása egyszerűen történik. Ez technikai, de egyben szervezési kérdés is.

6.4 Az összehangolás megvalósításához számos területen kell intézkedéseket tenni. A különböző szállítási módok között szervezési jellegű összehangolást kell végezni, a szállítási csomópontok, intermodális szállítást végző társaságok és multimodális rendszerek létrehozásához pedig holisztikus megközelítésre van szükség. A hatékony, versenyképes logisztikai rendszerek és a fenntartható szállítás megvalósítása érdekében ezt a megközelítést kell kialakítani.

6.5 A logisztika tehát az ipari és kereskedelmi tevékenység egy összetevője. A kapacitás által meghatározott szállítástól fokozatosan a megrendelés által meghatározott szállításra helyeződik a súly. A termékeket az ügyfelek igényei szerint alakítják. Nagyon a követelmények a rövid határidők és a rövid távú tervezés, valamint a pontosság és a rugalmasság tekintetében. A kereskedelem globálissá válik. Az ellátási láncban sok alvállalkozó vesz részt. Amint a lekötött tőke szintjének csökkentése érdekében a vállalatok korlátozzák készleteiket, növekszik az áru értéke.

6.6 Ehhez mind a termelési folyamatban, mind az áru ügyfeleknek történő eljuttatása, illetve a visszaút során gyors, pontos szállításra van szükség. A hatékony logisztikára egyre nagyobb az igény. A szállítási láncok teljes kihasználásának és összefonódásának képessége elengedhetetlen az anyagok és termékek áramlásának sikeres irányításához és kezeléséhez.

6.7 Valamennyi szállítási módra szükség van, és ösztönözni kell köztük az együttműködést. Az intermodális szállításhoz újfajta gondolkodásmódra van szükség az egyes módok összekapcsolása érdekében.

6.8 A terminálok, hálózatok létrehozása, az elektronikus információk kezelése, valamint a kölcsönös bizalom új lehetőségeket teremthet a szállítási piac szereplőinek együttműködésére.

6.9 Minden szállítási módnak megvan a maga története, de a liberálisabb irányba mutató változásokat külső technikai, gazdasági és kereskedelmi feltételek okozták. Az EU-ra jelentős szerep hárult és hárul ebben az állandó változásban.

6.10 Valamennyi vállalat tisztában van azzal, mennyire fontos a hatékony logisztika a termelés és szállítás területén. Sok szektorban intenzív fejlesztési munka folyik ezen a területen; amely támogatásra, ösztönzésre érdemes, mivel a fenntartható mobilitás tágabb összefüggéseiben is hasznos lehet.

6.11 Ez a háttér annak, hogy az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság támogatja a finn elnökség kezdeményezését az európai logisztika napirendre tűzésére vonatkozóan.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A biztonságos információs társadalomra irányuló stratégia: »párbeszéd, partnerség, felvértezés és felelősségvállalás«”

COM(2006) 251 final

(2007/C 97/09)

2006. május 31-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció véleményét 2007. január 11-én elfogadta. (Előadó: Antonello PEZZINI)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 16-án tartott 433. plenáris ülésén 132 szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság meg van győződve arról, hogy az információs biztonság kérdése egyre inkább aggasztóvá válik a vállalatok, a közigazgatás, az állami és a magánszervek, valamint a polgárok számára.

1.2 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság általánosságban egyetért a helyzet elemzésével, valamint azon érvekkel, amelyek szerint a hálózati és az információs biztonságot növelni hivatott új stratégia kialakítása szükséges. Mindezt a rendszerek elleni támadások és az azokba való behatolások indokolják, amelyek a földrajzi helyzettől függetlenül bekövetkeznek.

1.3 Az EGSZB úgy véli, hogy – tekintettel a jelenség elterjedtségére és gazdasági téren, valamint a magánéletben megnyilvánuló következményeire – az Európai Bizottságnak további erőfeszítéseket kellene tennie egy innovatív és jól kidolgozott stratégia kialakítása érdekében.

1.3.1 Az EGSZB kiemeli, hogy az Európai Bizottság a közel-múltban új közleményt bocsátott ki az informatikai biztonságról, és rövid időn belül ugyanezen tárgyban újabb dokumentum közzétehető. Az EGSZB fenntartja magának a jogot, hogy a jövőben részletesebb, a hírközlés egészét szem előtt tartó véleményben fejtsen ki álláspontját.

1.4 Az EGSZB hangsúlyozza: az informatikai biztonság szempontja semmiféleképp nem választható el a személyi adatok védelmének megerősítésétől és az Emberi Jogok Európai Egyezményében rögzített szabadságjogok védelmétől.

1.5 Az EGSZB felveti a kérdést: mi a jelenlegi helyzetben a javaslat hozzáadott értéke a 2001-ben elfogadott megközelítéshez képest, amelynek célja megegyezett a jelen közleményben szereplő célkitűzéssel ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Lásd az EGSZB véleményét a következő tárgyban: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a hálózatok és az információ biztonságáról – Javaslat európai politikai megközelítésre” (HL C 48., 2002.2.21., 33. o.).

1.5.1 A javaslatához csatolt hatástanulmány ⁽²⁾ tartalmaz néhány figyelemreméltó újszerű szempontot a 2001-es állásponthoz képest, de mivel mindössze egy nyelven áll rendelkezésre, nem hozzáférhető sok európai polgár számára, akik véleményüket a minden hivatalos nyelven rendelkezésre álló dokumentum alapján alakítják ki.

1.6 Az EGSZB utal a 2005-ben Tuniszban az információs társadalommal kapcsolatosan megrendezett nemzetközi csúcsértekezleten elfogadott és az ENSZ-kögyűlés által 2006. március 27-én aláírt alábbi következtetésekre:

- megkülönböztetésmentes hozzáférés,
- az IKT népszerűsítése a béke megteremtésének/fenntartásának eszközeként,
- a demokrácia, a kohézió és a jó kormányzás erősítését szolgáló eszközök meghatározása,
- a visszaélések megelőzése, az emberi jogok tiszteletben tartásával ⁽³⁾.

1.7 Az EGSZB kiemeli, hogy a lendületes és integrált közösségi stratégiának a párbeszéd, a partnerség és a felelősségvállaláson túl a következőkre is ki kell terjednie:

- megelőző intézkedések,
- az informatikai biztonságról az informatikai biztosításra való átmenet ⁽⁴⁾,
- közösségi szintű, biztos és elismert jogszabályi keret létrehozása, amely szankciókról is rendelkezik,
- a műszaki szabványosítás megerősítése,

⁽²⁾ A „hatástanulmány” nem bír ugyanolyan értékkel, mint egy „stratégiai dokumentum”.

⁽³⁾ Az ENSZ 2006.3.27-i 57. és 58. számú ajánlása. Tunis Final Document, 15. szám.

⁽⁴⁾ Lásd: „Emerging technologies in the context of security”, Közösségi Kutatóközpont (JRC) – Állampolgár-védelmi és Biztonsági Intézet (IPSC), stratégiai kutatási füzet, 2005. szeptember, Európai Bizottság, <http://serac.jrc.it>.

- a felhasználók digitális azonosítása,
- az informatikai biztonságra irányuló európai elemzési és előrejelzési (*Foresight*) gyakorlatok létrehozása, multimodális technológiai konvergenciafeltételek között,
- az európai és a nemzeti kockázattértékelési mechanizmusok megerősítése,
- az informatikai monokultúrák kialakulásának megakadályozását célzó intézkedések,
- a közösségi koordináció megerősítése európai és nemzetközi szinten egyaránt,
- a Főigazgatóságok között működő IKT *Security Focal Point* létrehozása,
- a *European Network and Information Security Network* létrehozása,
- az informatikai biztonságra irányuló európai kutatás szerepének optimalizálása,
- az „Informatikai Biztonság Európai Napjának” létrehozása,
- a különböző szintű oktatási intézményekben közösségi kísérleti projektek beindítása az informatikai biztonsággal összefüggő témákról.

1.8 Végezetül az EGSZB úgy véli, hogy a lendületes és integrált közösségi stratégiához megfelelő költségvetési forrásokat kell előirányozni, egy ilyen stratégiához pedig közösségi szintű kezdeményezések és megerősített koordinációs intézkedések kell, hogy társuljanak: ezek teszik lehetővé Európa egységes fellépését a nemzetközi környezetben.

2. Indokolás

2.1 Az információs társadalom biztonsága alapvető kihívás, amikor a kommunikációs hálózatokba és szolgáltatásokba vetett bizalomról, illetve azok megbízhatóságának biztosításáról van szó, ezek ugyanis kritikus tényezőt jelentenek a gazdaság és a társadalom fejlődése szempontjából.

2.2 Az informatikai rendszereknek és hálózatoknak védelemre van szükségük versenyképességük és kereskedelmi potenciáljuk fenntartásához, az elektronikus hírközlés integritásának és folytonosságának biztosításához, valamint a csalások megelőzéséhez és a magánélet törvényes védelméhez.

2.3 Az elektronikus hírközlés és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások a távközlési ágazat legnagyobb szegmensét képviselik: 2004-ben az európai vállalatok körülbelül 90 %-a használta aktívan az internetet, 65 %-uk pedig saját weboldalt alakított ki, míg becslések szerint az európai népesség körülbelül fele használja rendszeresen az internetet, a családok 25 %-a pedig állandó jelleggel használja a széles sávú hozzáférést⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ i2010: *Stratégia a biztonságos információs társadalomért*. Információs Társadalom és Média Főigazgatóság, „Factsheet 8” (2006. június) http://ec.europa.eu/information_society/doc/factsheets/001-dg-glance-en.pdf.

2.4 A beruházások gyors fejlődéséhez képest a biztonságra fordított kiadások az információs technológiákba való összes befektetés mindössze 5-13 %-át képviselik. Ez az arány túlságosan csekély. A közelmúltban készült tanulmányok kimutatták, hogy abból a 30 protokollból, amelyen a kulcsstruktúrák osztoznak, 23 érzékeny a „multiprotokoll” jellegű támadásokkal szemben⁽⁶⁾. Ezenkívül a becslések szerint naponta átlagosan 25 millió kéretlen elektronikus üzenet (*spam*)⁽⁷⁾ küldésére kerül sor. Ezért az EGSZB üdvözlí az Európai Bizottság nemrégiben benyújtott javaslatát e tárggyal kapcsolatosan.

2.5 A számítógépes vírusok területén⁽⁸⁾ a „worms”⁽⁹⁾ és a „spyware”⁽¹⁰⁾ kategóriájába tartozó vírusok egész világon való gyors terjedése párhuzamosan haladt az elektronikus hírközlési rendszerek és hálózatok egyre intenzívebb fejlődésével. E rendszerek és hálózatok egyre összetettebbé, ugyanakkor egyre sérülékenyebbé váltak, többek között a multimédia és a mobiltelefon-hálózatok, valamint a GRID infoware rendszerek⁽¹¹⁾ konvergenciája miatt: a zsarolási esetek, a DDoS (*Distributed denials of service*), az online személyazonosság-lopás, a *phishing*⁽¹²⁾, a *piracy*⁽¹³⁾ stb. hasonló kihívást jelentenek az információs társadalom számára. Az Európai Közösség már foglalkozott ezzel a problémával egy 2001-es közleményében⁽¹⁴⁾, amivel kapcsolatban az EGSZB már kifejtette véleményét⁽¹⁵⁾, most pedig egy három intézkedéssorozaton nyugvó stratégiát javasol:

- specifikus biztonsági intézkedések,

⁽⁶⁾ *Proceedings of the First International Conference on Availability, Reliability and Security (ARES'06)* – Kötet: 00 ARES 2006, Kiadó: IEEE Computer Society.

⁽⁷⁾ *Spam* = Kéretlen, kereskedelmi jellegű elektronikus levél. A *spam* szó eredeti jelentése „spiced pork and ham” (fűszeres sertésbűs és sonka), ami a második világháború idején közkedvelt húskonzerv volt. Ebben az időben ez az étel jelentette az USA hadserege és az angolok egyik fő élelmiszerforrását, mivel nem élelmiszerjegyre adták. Miután az emberek hosszú évekig ezen az ételen éltek, elégük lett a „spamból” – a szó negatív jelentéstartalmat kapott.

⁽⁸⁾ *Számítógépes vírus*: a rosszindulatú szoftverekhez (malware) tartozó szoftvertípus, amely – általában anélkül, hogy a felhasználó felfedezné – képes megfertőzni a fájlokat, oly módon, hogy önmagáról készített másolatok révén reprodukálódik. A vírusok kisebb-nagyobb mértékben károsíthatják azt az operációs rendszert, amelybe behatoltak, de még a legjobb esetben is az erőforrások bizonyos mértékű pazarlásához vezetnek a RAM, a CPU és a merevlemez tárterülete vonatkozásában.

http://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C3%A1m%C3%ADt%C3%B3g%C3%A9pes_v%C3%ADrus.

⁽⁹⁾ *Worm* (féreg) = önmaga másolására képes rosszindulatú szoftver. Az „email worm” a hálózatot megbénító támadás, amely abban áll, hogy összegyűjti egy helyi programban (például MS Outlook) szereplő valamennyi e-mail címet, majd e címekre százával küldi a láthatatlan mellékletként csatolt, ugyanezen „férgyet” tartalmazó e-maileket.

⁽¹⁰⁾ *Spyware* (kémprogram) = a felhasználó által látogatott oldalak nyomát követő szoftverprogramok, amelyek saját magukat installálják, a felhasználó értesítése, tudta, beleegyezése és ellenőrzése nélkül.

⁽¹¹⁾ *GRID infoware* = lehetővé teszi számos, földrajzilag különböző helyen lévő számítógép-erőforrás megosztását, kiválasztását és összefogását (például szuperkomputerek, számítógép-klaszterek, tárolórendszerek, adatforrások, eszközök és emberi erőforrások), és mindezt egyetlen, egységes erőforrásként jeleníti meg, amely képes rendkívül bonyolult számítások megoldására, valamint rendkívül adatintenzív alkalmazásokra.

⁽¹²⁾ *Phishing* = informatikai berkekben „phishing”-nek (adathalászat) nevezik azt a *cracking* technikát, amely a személyi és titkos adatokhoz való hozzáférés megszerzésére irányul, célja pedig a személyazonosság-lopás. Mindez hamis elektronikus levelek küldésével történik, amelyeket úgy alakítanak ki, hogy hitelesnek tűnjenek.

⁽¹³⁾ *Piracy* = a számítógépes „kalózkodás” által használt fogalom egy olyan szoftver megnevezésére, amelyből eltávolították a másolásvédelmet, és amely az interneten való letöltés révén bárki rendelkezésére áll.

⁽¹⁴⁾ COM(2001) 298 final.

⁽¹⁵⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

- jogszabályi keret, beleértve a személyi adatok és a magánélet védelmét,
- a számítógépes bűnözés elleni küzdelem.

2.6 Az információs technológiára (IT) irányuló támadások észlelése, azonosítása és megelőzése egy hálózati rendszeren belül kihívás a megfelelő megoldások felkutatása szempontjából, mivel a konfigurációk szüntelenül változnak, a hálózati protokollok, valamint a kínált és a kifejlesztett szolgáltatások sokszínűek, az aszinkron támadási formák pedig rendkívül összetettek ⁽¹⁶⁾.

2.7 Sajnos azonban a biztonságot szolgáló beruházások megtérülése aligha szemmel látható, a polgárok (felhasználók) magatartása pedig nem elég felelősségteljes. Mindez a kockázatok alábecsüléséhez és a biztonsági kultúra fejlesztésére fordított figyelem csökkenéséhez vezetett.

3. Az európai bizottsági javaslat

3.1 A biztonságos információs társadalomra irányuló stratégiáról szóló közleménnyel ⁽¹⁷⁾ az Európai Bizottság célja az informatikai biztonság javítása volt. Ehhez lendületes és integrált stratégiát alakított ki, amely az alábbiakra épül:

- a) a hatóságok és az Európai Bizottság közötti párbeszéd javítása, a nemzeti szakpolitikák összehasonlító értékelésével, valamint az elektronikus kommunikáció biztonsági területen leghatékonyabb eljárásainak azonosításával;
- b) a polgárok és a kkv-k tudatosságának fokozása a hatékony biztonsági rendszerek vonatkozásában. Ennek során ösztönző, aktív szerep jut az Európai Bizottságnak, és fokozottabban be kell vonni az Európai Hálózati és Információs Biztonsági Ügynökséget (ENISA);
- c) párbeszéd az eszközök és a normák vonatkozásában, a biztonság és az alapjogok (beleértve a magánélet védelmét) közötti kiegyensúlyozott viszony érdekében.

3.2 A közlemény ezenkívül – tekintettel a biztonság megsértésével, a felhasználók bizalmi szintjével és az IKT biztonsági ipar fejleményeivel kapcsolatos adatgyűjtés megfelelő keretének tervezett kialakítására – bizalmi partnerség kialakítását irányozta elő az ENISA és az alábbiak között:

- a) a tagállamok,
- b) a fogyasztók és a felhasználók,

- c) az informatikai biztonsági ipar,
- d) a magánszektor.

Mindehhez többnyelvű közösségi portált hoznak létre, amely tájékoztat és figyelmeztet a veszélyekre, a magánszektor, a tagállamok és a kutatók közötti stratégiai partnerség létrehozása céljából.

3.2.1 A közleményben szerepel továbbá az érdekeltek felelősségvállalásának növelése a biztonsággal kapcsolatos szükségleteket és kockázatokat illetően.

3.2.2 A nemzetközi és a harmadik országokkal való együttműködés vonatkozásában a „hálózati és információs biztonság globális dimenziója arra készíti az Európai Bizottságot – mind nemzetközi szinten, mind a tagállamokkal együttműködve –, hogy növelje a globális együttműködés előmozdítására irányuló erőfeszítéseit” ⁽¹⁸⁾. Ez a javaslat azonban nem jelenik meg ismét a párbeszédre, a partnerségre és a felelősségvállalásra vonatkozó intézkedésekben.

4. Megjegyzések

4.1 Az EGSZB egyetért a hálózati és információs biztonság integrált és lendületes európai stratégiájának kialakítását indokoló elemzésekkel és érvekkel, mivel alapvető jelentőségűnek tartja a biztonság kérdését az információs technológiák alkalmazásának ösztönzése, valamint a beléjük vetett bizalom növelése vonatkozásában. Az EGSZB egyébként már számos véleményben ⁽¹⁹⁾ kifejtette ezzel kapcsolatos álláspontját.

4.1.1 Az EGSZB ismételten felhívja a figyelmet ⁽²⁰⁾ arra, hogy „az Internet és az on-line kommunikáció új technológiai (például a mobiltelefonok és a multimédia-funkcióval bíró, hálózatra csatlakoztatható PDA-készülékek, melyek komoly piaci sikereket érnek el) a tudásalapú gazdaság, az e-gazdaság és az e-közigazgatás fejlődésének alapvető eszközei”.

⁽¹⁸⁾ Lásd a COM(2006) 251 dokumentum 3. fejezetének utolsó előtti bekezdését.

⁽¹⁹⁾ Lásd az alábbi dokumentumokat:

- Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása keretében feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról” (HL C 69., 2006.3.21., 16. o.),
- Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának 2010: európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért” (HL C 110., 2006.5.9., 83. o.),
- Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra az Internet és az új on-line technológiák biztonságosabb használatának előmozdítását célzó többéves közösségi program létrehozásáról” (HL C 157., 2005.6.28., 136. o.),
- Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Hálózati és információs biztonság: európai stratégiai megközelítés kialakítására irányuló javaslat” (HL C 48., 2002.2.21., 33. o.).

⁽²⁰⁾ Lásd 19. lábjegyzet, 3. pont.

⁽¹⁶⁾ Multivariate Statistical Analysis for Network Attacks Detection. Guangzhi Qu, Salim Hariri* – 2005 USA, Arizona Internet Technology Laboratory, ECE Department, The University of Arizona, <http://www.ece.arizona.edu/~hpdc> Mazin Yousif, Intel Corporation, USA – Részen az Intel Corporation IT R&D Council által finanszírozott munka.

⁽¹⁷⁾ COM(2006) 2006.5.31.

4.2 Az ambiciózusabb európai bizottsági javaslatokért

4.2.1 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság által javasolt megközelítésmód – amelynek lényege, hogy ezen integrált és dinamikus stratégiát egy nyílt és befogadó jellegű párbeszédre építi, amelyhez a valamennyi érdekelten, főként a felhasználókkal való megerősített partnerség és felelősségvállalás társul – tovább bővíthető.

4.2.2 Ezt az álláspontot már korábbi véleményeinkben is kiemeltük: „Ahhoz, hogy hatékony legyen, ennek az összevetésnek valamennyi internethasználót be kell vonnia, akiket ki kell képezni és tájékoztatni kell az alkalmazandó megelőzési intézkedésekről, valamint azon eszközökről, amelyekkel előre fel lehet készülni a káros vagy nem kívánt tartalmak fogadásának elkerülésére, vagy annak megakadályozására, hogy valaki akaratán kívül e tartalmak közvetítőjévé váljon. Az EGSZB véleménye szerint szükséges, hogy a program képzésre és a tájékoztatásra irányuló része abszolút prioritást biztosítson a felhasználók bevonásának” ⁽²¹⁾.

4.2.3 Az EGSZB véleménye szerint azonban a felhasználók és a polgárok bevonásának úgy kell történnie, hogy az információ és a hálózatok szükséges védelme összhangban legyen a polgári szabadságjogokkal, valamint a felhasználók biztonságos és költségkímélő hozzáféréshez való jogával.

4.2.4 Tekintetbe kell venni, hogy az informatikai biztonságra való törekvés költségekkel jár a fogyasztó számára, amiatt is, hogy időt veszít az akadályok eltávolításával vagy megkerülésével. Az EGSZB szerint minden számítógépet kötelező jelleggel automatikusan vírusellenes védőrendszerrel kellene ellátni. A felhasználó szabadon dönthetne e rendszer aktiválásáról, a terméknek azonban gyárilag tartalmaznia kellene azt.

4.3 A lendületesebb és innovatívabb közösségi stratégiáért

4.3.1 Mindezen túl az EGSZB szerint az Európai Uniónak ambiciózusabb célokat kellene kitűznie, valamint innovatív, integrált és lendületes stratégiát elfogadnia, amelyhez új kezdeményezéseket kellene társítania, például az alábbiakat:

- a felhasználók digitális azonosítását lehetővé tévő mechanizmusok, a felhasználókat ugyanis túl gyakran kéri a személyi adataik megadására,
- az ETSI-n ⁽²²⁾ keresztül végrehajtandó intézkedések, amelyek az IKT biztonságos használatának feltételei, és amelyek az egész Unió közös biztonsági küszöbe segítségével meghatározott pontos és gyors megoldásokat kínálhatnak,

⁽²¹⁾ Lásd 19. lábjegyzet, 3. pont.

⁽²²⁾ ETSI, *European Telecommunications Standards Institute*, ld. főként a 2006. január 16-17-én megrendezett workshopot. Az ETSI specifikációkat dolgozott ki többek között az illegális lehallgatással (TS 102 232, 102 233, 102 234), a LAN Wireless internet-hozzáféréssel (TR 102 519), továbbá az elektronikus aláírásokkal kapcsolatban, valamint biztonsági algoritmusokat fejlesztett ki a GPRS és az UMTS mobiltelefonok számára.

- megelőző intézkedések a hálózati és az információs biztonság minimális követelményeinek integrációja, valamint olyan kísérleti projektek révén, amelyek a biztonsághoz kapcsolódó tanfolyamokra irányulnak bármilyen jellegű és szintű oktatási intézményben,
- biztos és elismert, európai szintű jogszabályi keret kialakítása. Ennek az informatikára és a hálózatokra alkalmazott keretnek lehetővé kellene tennie az informatikai biztonságról az informatika biztosítására való áttérést,
- a kockázatértékelés európai és nemzeti mechanizmusainak megerősítése, valamint a törvények és előírások alkalmazhatóságának javítása a magánélet és az adatbankok ellen elkövetett számítógépes bűncselekmények leküzdése érdekében,
- az informatikai monokultúrák kialakulásának megakadályozását célzó intézkedések, mivel az ilyen jellegű termékek és megoldások könnyebb „behatolási” lehetőséget kínálnak. A diverzifikált plurikulturális innovációk támogatása, amelyek célja az egységes európai információs tér (SEIS – *Single European Information Space*) kialakítása.

4.3.2 Az EGSZB szerint ésszerű lenne egy főigazgatóságok közötti IKT Security Focal Point ⁽²³⁾ létrehozása. A Focal Point az alábbi szinteken való cselekvést tenné lehetővé:

- az Európai Bizottság szolgálatai szintjén,
- az egyes tagállamok szintjén, az interoperabilitási szempontokat, a személyazonosság kezelését, a magánélet védelmét, az információhoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés szabadságát, valamint a biztonság minimumkövetelményeit szolgáló horizontális megoldások révén,
- nemzetközi szinten, hogy ily módon biztosíthatóvá váljon az EU egységes fellépése a különböző nemzetközi fórumokon (ENSZ, G8, OECD, ISO).

4.4 A megerősített, felelős koordinálást szolgáló EU-intézkedésekért

4.4.1 Az EGSZB nagy jelentőséget tulajdonít a *European Network and Information Security Network* létrehozásának, amely a biztonsági mechanizmusokkal és azok interoperabilitásával, a fejlett kriptográfiával és a magánélet védelmével kapcsolatos kutatások, tanulmányok és workshopok előmozdítását szolgálja.

4.4.2 Az EGSZB úgy véli, hogy e kényes ágazat vonatkozásában célszerű lenne az európai kutatás szerepét az alábbiak tartalmának összefogása révén optimalizálni:

- az Európai Biztonságkutatási Program (ESRP) ⁽²⁴⁾, amely újra megjelenik a 7. K+F keretprogramban,

⁽²³⁾ Ez a Főigazgatóságok közötti Focal Point finanszírozható lenne a 7. K+F keretprogram „Együttműködés” egyedi programjának információs társadalmi technológiák (IST) prioritása, vagy az Európai Biztonságkutatási Program (ESRP) keretében.

⁽²⁴⁾ Lásd 7. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs keretprogram, „Együttműködés” egyedi program biztonságkutatás tematikus prioritását, amely a 2007-2013 közötti időszakra 1,35 milliárd eurós költségvetéssel rendelkezik.

- a *Safer Internet plus* program
- és a létfontosságú infrastruktúrák védelmére vonatkozó európai program (EPCIP) ⁽²⁵⁾.

4.4.3 E javaslatokat ki lehetne egészíteni az „Informatikai Biztonság Európai Napja” bevezetésével, amelyhez az iskolákban nemzeti képzési kampányok, valamint a fogyasztók tájékoztatását szolgáló kampányok társulnának a számítógépen közvetített információk védelmével kapcsolatos eljárásokról. Ennek során nyilvánvalóan terjeszteni kellene a számítógépek széles és rendkívül gyorsan változó területén bekövetkezett technológiai előrelépésekkel kapcsolatos információkat is.

4.4.4 Az EGSZB több ízben kiemelte, hogy a „digitális tranzakciók vélt biztonsága és a beléjük vetett bizalom határozza meg, hogy a vállalatok várhatóan milyen sebességgel vezetik be az IKT-t üzleti tevékenységükben. Hasonlóképpen, a fogyasztói hajlandóság hitelkártya-adatok weboldalakon történő kiszolgáltatására nagymértékben a tranzakció vélt biztonságának függvénye.” ⁽²⁶⁾

4.4.5 Az EGSZB meg van győződve arról – tekintettel az ágazat hatalmas növekedési potenciáljára –, hogy egyrészt szakpolitikák kialakítására van szükség, másfelől a létező politikákat az új fejleményekhez kell igazítani. Az informatikai biztonság területén kialakított európai kezdeményezéseket integrált stratégia révén kell összekapcsolni; ennek során meg kell szüntetni az ágazatok közötti határokat, és biztosítani kell az IKT homogén és biztos elterjesztését a társadalomban.

4.4.6 Az EGSZB szerint egyes fontos stratégiák – mint például a jelen stratégia – megvalósítása csigalassúsággal halad előre, mivel a tagállamok a közösségi szinten meghozandó fontos döntésekkel szemben bürokratikus és kulturális nehézségeket támasztanak.

4.4.7 Az EGSZB szerint továbbá a közösségi források nem elegendőek sok olyan, halasztást nem tűrő projekt megvalósításához, amelyek csak akkor képesek konkrét válaszokat adni a globalizáció következményeként keletkezett új problémákra, ha közösségi szinten hajtják végre őket.

4.5 A közösségi fogyasztóvédelem erősítéséért

4.5.1 Az EGSZB tudatában van annak, hogy a tagállamok a biztonságtechnológiai intézkedéseket és a biztonságmenedzsment eljárásokat a saját igényeiknek megfelelően alakították ki, és ennek során általában különböző szempontokra összpontosítottak. Emiatt is nehéz a biztonsággal összefüggő problémákra

egyértelmű és hatékony választ adni. Néhány közigazgatási hálózat kivételével rendszeres formában nem létezik a tagállamok között határokon átnyúló együttműködés, noha nyilvánvaló, hogy a biztonsággal összefüggő kérdések nem kezelhetők az egyes országokban egymástól elszigetelten.

4.5.2 Az EGSZB kiemeli továbbá, hogy a Tanács a 2005/222/IB kerethatározat révén az egyes tagállamok igazságügyi és egyéb felelős hatóságai közötti együttműködési rendszert fogadott el, amelynek célja, hogy biztosítsa ez utóbbiak megközelítésmódjának következetességét, mégpedig az informatikai rendszerek elleni támadások területére vonatkozó büntetőjogi rendelkezéseik harmonizációja révén, konkrétan az alábbi területeken:

- az informatikai rendszerekhez való jogosulatlan hozzáférés,
- jogosulatlan beavatkozás egy informatikai rendszer működésének súlyos akadályozására vagy megszakítására irányuló szándékos cselekmény révén,
- jogosulatlan beavatkozás az adatokra vonatkozóan, egy informatikai rendszer adatainak törlésére, károsítására, megcsonkítására, módosítására, megsemmisítésére vagy hozzáférhetlenné tételére irányuló szándékos cselekmény révén,
- a fenti bűncselekményekre való felbujtás, az azokhoz kapcsolódó bűnpártolás, illetve az azokban való bűnrészesség.

4.5.3 Ezenkívül a határozatban szerepelnek a jogi személyek felelősségének meghatározására szolgáló kritériumok, valamint a felelősség megállapítása esetén az e személyre alkalmazandó szankciók ⁽²⁷⁾.

4.5.4 A tagállami hatóságokkal folytatandó párbeszéd keretében az EGSZB támogatja az Európai Bizottság javaslatát arra vonatkozóan, hogy e hatóságok kezdjék meg a hálózati és az információs biztonság területén alkalmazott nemzeti politikáik összehasonlító értékelését, beleértve a közigazgatási ágazatban kialakított szakpolitikákat is. Ez a javaslat egyébként már szerepelt az EGSZB egyik 2001-ben készült véleményében is.

4.6 A biztonság kultúrájának általánosabbá válásáért

4.6.1 Az informatikai biztonság iparának ténylegesen biztosítania kell, hogy – a technika állásának megfelelően – használja a saját installációs materiális felügyeletét garantáló rendszereket, valamint kodifikálja a kommunikációkat, hogy védje ügyfelei magánélet védelméhez, valamint a személyi adatok titkosságához való jogát ⁽²⁸⁾.

⁽²⁵⁾ COM(2005) 576, 2005.11.17.

⁽²⁶⁾ Lásd 19. lábjegyzet, 2. pont.

⁽²⁷⁾ Lásd 19. lábjegyzet, 4. pont.

⁽²⁸⁾ Lásd 97/66/EK irányelvet a személyi adatok kezeléséről a hírközlési ágazatban (HL L 24., 1998.1.30.).

4.6.2 A tudatosításra irányuló intézkedéssel kapcsolatban az EGSZB alapvető jelentőségűnek tartja, hogy valódi „biztonsági kultúra” jöjjön létre, amely teljes mértékben összeegyeztethető a tájékoztatás, a kommunikáció és a véleménynyilvánítás szabadságával. Másrésztől emlékeztet arra, hogy számos felhasználó nincsen tudatában a számítógépes kalózkodáshoz kötődő valamennyi kockázatnak, míg számos gazdasági szereplő, szolgáltatásértékesítő vagy -nyújtó nem képes megítélni, hogy a rendszernek vannak-e gyenge pontjai, és ha igen, ezek milyen mértékben veszélyeztetettek.

4.6.3 A magánélet és a személyi adatok védelme elsődleges célkitűzések, a fogyasztóknak azonban arra is joguk van, hogy valóban hatékony védelmet kapjanak a „kémiszoftverek” (*spyware* és *web bugs*) vagy más módszerek révén való név szerinti, jogosulatlan azonosítással szemben Vissza kellene szorítani a *spamming* ⁽²⁹⁾ gyakorlatát is (azaz a kéretlen üzenetek nagy tömegben való kiküldését), amely gyakran ezen visszaélések eredménye. Ezek a rendszerbe való behatolások ugyanis e cselekmények áldozatai számára költséggel járnak ⁽³⁰⁾.

4.7 Az erősebb és aktívabb EU-Ügynökségért

4.7.1 Az EGSZB helyesnek tartaná az Európai Hálózati és Információs Biztonsági Ügynökség szerepének megerősítését akár a tudatosítást célzó kampányokkal, főként azonban a

szolgáltatók és a felhasználók tájékoztatására és képzésére irányuló intézkedésekkel kapcsolatban. Mindezt egyébként már a nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásáról szóló, nemrégiben készült véleményében ⁽³¹⁾ is kifejtette.

4.7.2 Ami pedig az érdekelték minden egyes csoportjára irányuló, a felelősségvállalást célzó intézkedéseket illeti, úgy tűnik, hogy ezeknél szigorúan betartották a szubszidiaritási elvet. Hiszen a tagállamok és a magánszektor felelőssége, hogy ezen intézkedéseket specifikus hatásköreiknek megfelelően végrehajtsák.

4.7.3 A közös tevékenységek megszervezéséhez az ENISA-nak részesülnie kellene a *European Network and Information Security Network* európai hálózat által nyújtott hozzájárulásokból; az informatikai biztonság többnyelvű közösségi webportálját pedig arra kellene felhasználnia, hogy személyre szabott és interaktív jellegű információkat nyújtson közérthető formában, különösen a különböző korú egyéni felhasználók, valamint a kis- és közép-vállalkozások részére.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

⁽²⁹⁾ A jelenség neve franciául: *pollupostage*.

⁽³⁰⁾ Lásd az EGSZB véleményeit az elektronikus kommunikációs hálózatról (HL C 123., 2001.4.25., 50. oldal), az elektronikus kereskedelemről (HL C 169., 1999.6.16., 36. oldal), valamint az elektronikus kereskedelem kihatásairól az egységes piacra (HL C 123., 2001.4.25., 1. oldal).

⁽³¹⁾ Lásd 19. lábjegyzet, 1. pont.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az elektronikus hírközlő hálózatokra és az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó európai uniós keretszabályozás felülvizsgálatáról”

(2007/C 97/10)

2006. június 29-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció véleményét 2007. január 11-én elfogadta. (Előadó: Thomas MCDONOGH.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2007. február 15-16-án tartott 433. plenáris ülésén (a február 16-i ülésnapon) 139 szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt.

1. Háttér

belső piac működését, valamint megvédje az európai polgárok érdekeit ⁽⁶⁾.

1.1 Összefoglaló

A közlemény az elektronikus hírközlő hálózatokra és az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó irányelvek ⁽¹⁾ működéséről számol be. Kifejti, mennyire érte el a keretszabályozás a kitűzött célokat, és rámutat, mely területek igényelhetnek módosítást. A javasolt módosításokat a kapcsolódó bizottsági személyzeti munkadokumentum tartalmazza ⁽²⁾. A kapcsolódó hatásvizsgálat ⁽³⁾ bemutatja azokat a választási lehetőségeket, amelyeket az Európai Bizottság az alábbiakban felvázolt következtetések levonásához fontolóra vett.

A **keretszabályozás jogi eszközeinek fő elemeit** a következőkben lehet összefoglalni:

- **Keretirányelv:** meghatározza a fő elveket, célokat és eljárásokat az elektronikus hírközlő szolgáltatások és hálózatok európai szabályozási politikája érdekében.

1.2 A keretszabályozás szerkezete

Napjaink egyik legnagyobb kihívása ⁽⁴⁾, amellyel Európának a gazdasági növekedésre és a foglalkoztatásra összpontosító szélesebb stratégia összefüggésében szembe kell néznie, a nyitott és versengő belső piac elvei szerint működő egységes európai információs térség kialakítása. Az elektronikus hírközlés a gazdaság egészét támogatja. Az ágazatot 2003 óta szabályozza európai uniós jogszabályi keret.

A keretszabályozás egységes, közös szabályokat tartalmaz minden, elektronikusán átvitt hírközlési formára, függetlenül attól, hogy az vezetékes nélküli vagy vezetékes, adat- vagy hangátviteli, internet alapú vagy vonalkapcsolt, közvetítésre vagy személyes használatra szánt ⁽⁵⁾. A keretszabályozás célja, hogy elősegítse a versenyt az elektronikus hírközlés piacán, javítsa a

- **Hozzáférési és összekapcsolási irányelv:** rögzíti a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók hálózataihoz való hozzáférésre és azokkal való összekapcsolódásra vonatkozó versenyserkentő kötelezettségek meghatározásának eljárásait és elveit.

- **Engedélyezési irányelv:** bevezeti az általános engedélyezési rendszert az egyéni vagy csoportos licenc helyett, hogy megkönnyítse a piaci való belépést és csökkentse a vállalkozók adminisztratív terheit.

- **Egyetemes szolgáltatási irányelv:** megköveteli az alapvető hírközlési szolgáltatások minimális szintű, elérhető árú rendelkezésre állását és biztosítja az elektronikus hírközlési szolgáltatások felhasználóinak és fogyasztóinak alapjogait.

- **Egyéni adatvédelemről szóló irányelv:** meghatározza a magánélet és az egyéni adatok védelmét az adatok közszolgáltatási hálózatokon keresztül történő felhasználása során.

⁽¹⁾ 2002/19/EK, 2002/20/EK, 2002/21/EK, 2002/22/EK (HL L 108., 2002.4.24., 7. o.) és 2002/58/EK (HL L 201., 2002.7.31., 37. o.).

⁽²⁾ SEC(2006) 816.

⁽³⁾ SEC(2006) 817.

⁽⁴⁾ COM(2005) 24, 2005.2.2.

⁽⁵⁾ Az átviteli infrastruktúrán keresztül nyújtható kereskedelmi jellegű tartalomszolgáltatások – például az információs társadalmi szolgáltatások vagy a közvetítés – szabályozása egyéb közösségi rendelkezések hatálya alá tartozik (ilyen például az e-kereskedelmi irányelv (2000/31/EK) vagy a határok nélküli televíziózásról szóló irányelv (89/552/EGK)). Az információs társadalmi szolgáltatásokat a 2000/31/EK számú, a technikai szabványok és szabályozások területén történő információs szolgáltatásra vonatkozó eljárás szabályairól szóló irányelv határozza meg: „minden olyan, ellenszolgáltatás fejében nyújtott szolgáltatás, amely adattovábbításra és -tárolásra szolgáló elektronikus berendezés segítségével, a távolból történik, a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérésére” (17. cikk).

⁽⁶⁾ COM(2003) 784 final.

- **Európai bizottsági versenyjogi irányelv:** egységes szerkezetbe foglalja a Szerződés 86. cikkén alapuló jogi eszközöket, amelyek a távközlési ágazatot liberalizálták az elmúlt években (nem tartozik a jelen felülvizsgálat körébe).
- Az Európai Bizottság **ajánlása a releváns piacokról:** meghatározza azon 18 alpiacot, amelyeket a nemzeti hatóságoknak meg kell vizsgálniuk.

Az Európai Bizottság továbbá elfogadta a **rádióspektrum-határozatot** (676/2002/EK), amelynek célja a frekvencia rendelkezésre állásának és hatékony felhasználásának biztosítása a belső piacon.

1.3 A keretszabályozás értékelése – a célkitűzések teljesítése

A piac fejlődése

Az 1998-as teljes piacnyitás óta a felhasználók és a fogyasztók szélesebb választékot, alacsonyabb árakat, innovatív termékeket és szolgáltatásokat élvezhetnek. Az IKT-ágazat 2005. évi összértékét 614 milliárd euróra becsülték ⁽⁷⁾. Makrogazdasági szempontból, az európai gazdaság egészét tekintve az IKT hozzájárul a termelékenység és a versenyképesség fokozódásához, így befolyásolja a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést.

Konzultáció az érdekeltekkel

Az Európai Bizottság előzetes tájékoztató felhívására ⁽⁸⁾ érkező válaszok általában pozitívan nyilatkoztak a keretszabályozás hatásairól. A fogyasztók és az ipari csoportok egyetértettek a keretszabályozás alapelveivel, ugyanakkor végrehajtásával kapcsolatban kritikát is megfogalmaztak. Többen javasolták a piac-felülvizsgálati eljárások egyszerűsítését, és általában pozitív visszhangot kaptak a frekvenciaspektrum harmonizálására vonatkozó új intézményi kezdeményezések ⁽⁹⁾.

Innováció, beruházások és verseny

Európában az ágazatra jutó beruházások értéke az elmúlt években magasabb volt (2005-ben 45 milliárd euró), mint a világ más területein ⁽¹⁰⁾. A verseny továbbra is a vezető tényező,

azok az országok vonzották a legtöbb beruházást, amelyek hatékonyan és versenyserkentő módon alkalmazták a keretszabályozást ⁽¹¹⁾. A széles sávú szolgáltatások penetrációja általában azokban az országokban a legnagyobb, ahol az inkumbens szolgáltatók és a kábelszolgáltatók között éles verseny alakult ki ⁽¹²⁾.

Összefoglaló

Az Európai Bizottság úgy véli, hogy a frekvenciákkal folytatott gazdálkodás hatékonyságának növelésével olyan kapacitások szabadulnak fel, amelyek hozzájárulhatnak az európai polgároknak nyújtandó innovatív, sokszínű és megfizethető szolgáltatások bevezetéséhez, és megerősíthetik az IKT-hez kapcsolódó európai iparágak versenyképességét. Más vonatkozásban az Európai Bizottság álláspontja szerint a keretszabályozás elvei és rugalmas eszközei, ha azokat teljes mértékben és hatékonyan kihasználják, kiváló keretet adnak a beruházások és az innováció bátorításához, a piac fejlődésének előmozdításához.

1.4 A javasolt módosításokról általában

A jelenlegi keretszabályozásnak jelentős eredmények tulajdoníthatók, ugyanakkor számos területre oda kell figyelni ahhoz, hogy a jogszabályok a következő évtizedben is hatékonyan elláthassák feladatukat. Elsősorban két helyen kell változtatni:

- az elektronikus hírközlés körében alkalmazni kell az Európai Bizottság 2005. szeptemberében közreadott közleményében ⁽¹³⁾ a frekvenciagazdálkodással kapcsolatban megfogalmazott szemléletmódot,
 - az előzetes szabályozás körébe tartozó piacok felülvizsgálásával összefüggésben mérsékelni kell az eljárási terheteket.
- E két terület mellett a közlemény további módosításokat is szükségesnek tart, melyek az alábbiakat célozzák:
- az egységes piac megszilárdítása,
 - a fogyasztók és a felhasználók érdekei érvényesülésének megerősítése,
 - a biztonság fokozása, és
 - egyes elavult rendelkezések hatályon kívül helyezése.

A jelen közlemény és a kapcsolódó személyzeti munkadokumentum ⁽¹⁴⁾ ismerteti az Európai Bizottság által elvégzett elemzéseket és a jelenleg indokoltnak tartott módosítási elképzeléseket.

⁽⁷⁾ COM(2006) 68, 2006.2.20.

⁽⁸⁾ A válaszokat a következő honlapon lehet megtekinteni: http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/info_centre/documentation/public_consult/review/index_en.htm.

⁽⁹⁾ A rádióspektrum-határozat (676/2002/EK) lehetővé teszi a frekvenciahasználati feltételek technikai harmonizációját a Rádiófrekvencia Bizottságon keresztül, valamint a rádiófrekvencia-politikai szaktanácsadást a Rádiófrekvencia-politikai Csoporton keresztül.

⁽¹⁰⁾ Lásd a 6. lábjegyzetet.

⁽¹¹⁾ Az elektronikus hírközlés keretszabályozásának értékelése. Növekedés és beruházások az EU elektronikus hírközlési ágazatában. A London Economics és a PricewaterhouseCoopers tanulmánya az Európai Bizottság Információs Társadalmi és Médiaügyi Főigazgatóságának megbízásából (előkészületben).

⁽¹²⁾ Lásd a kapcsolódó európai bizottsági személyzeti munkadokumentumot (2. fejezet).

⁽¹³⁾ COM(2005) 411., 2005.9.6.

⁽¹⁴⁾ SEC(2006) 816.

2. Bevezetés

2.1 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság elektronikus hírközlő hálózatok és szolgáltatások EU-keretszabályozásának felülvizsgálatáról szóló javaslatát. Az EGSZB gratulál az Európai Bizottságnak a felülvizsgálati eljárás során végzett kiterjedt és átfogó munkához, amely a szakértői tanulmányokkal és az érdekelt felekkel folytatott konzultációkkal együtt vezetett az elektronikus hírközlő hálózatok és szolgáltatások EU-keretszabályozásának felülvizsgálatáról szóló javaslat (COM(2006) 334 final) ajánlásai és a hozzá csatolt európai bizottsági munkadokumentum (SEC(2006) 816) kidolgozásához. Az EGSZB azonban szeretné, ha az Európai Bizottság figyelembe venné a véleményben és az alább felsorolt ajánlásokban megfogalmazott fenntartásait.

2.2 A keretszabályozásnak összhangban kell lennie az IKT-ágazat fejlesztési stratégiájával és támogatnia kell az elektronikus hírközlésnek az Európai Unió gazdasági és szociális életében játszott jelentős szerepét. Az EGSZB határozottan egyetért a keretszabályozás felülvizsgálatának célkitűzéseivel, azzal, hogy tovább kell fejleszteni az i2010 kezdeményezést („i2010 kezdeményezés: európai információs társadalom 2010”⁽¹⁵⁾), amely az IKT ágazat hozzájárulása a növekedést, versenyképességet és foglalkoztatást előmozdító lisszaboni stratégiához. Az EGSZB különösen elismeri a keretszabályozás jelentőségét az Egységes Európai Információs térség létrehozásában, amely megfizethető és biztonságos szélessávú kommunikációt, gazdag és sokrétű tartalmat és digitális szolgáltatásokat; az IKT-kutatás és -innováció terén az Európa vezető versenytársaihoz képest kialakult lemaradást megszüntető, világszínvonalú teljesítményt; valamint mindenki számára nyitva álló, kiváló minőségű közszolgáltatásokat nyújtó és az életminőséget javító információs társadalmat kínál.

2.3 Az EGSZB rendkívül elégedett a keretszabályozás bevezetése óta elért eredményekkel, így a pán-európai távközlési ipar fellendülésével, a piacokon tapasztalható élénk versennyel, a magas szintű innovációval és az EU távközlési szolgáltatásainak lényeges árcsökkenésével. Az EGSZB ugyancsak figyelembe veszi a befektetéseknek az elmúlt években történt bővülését a piacon, valamint azt, hogy az európai befektetések szintje túlszárnyalta az Egyesült Államokban, illetve az ázsiai és csendes óceáni térségben történt befektetéseket. Az a tény, hogy azokban az országokban a legmagasabb a beruházások száma, ahol a keretszabályozást időben és hatékonyan alkalmazták, szintén a szabályozás kedvező hatásait támasztja alá. A pozitív hatások mellett azonban az EGSZB megjegyzi, hogy Európában továbbra is növekszik a digitális megosztottság.

2.4 Az EGSZB felhívja az Európai Bizottság figyelmét korábbi véleményeire⁽¹⁶⁾, amelyek támogatják a keretszabályozást, és ajánlásokat fogalmaznak meg arra nézve, hogy hogyan lehetne az elektronikus kommunikációs szektor fejlesztésével és növekedésével kapcsolatos politikákat előmozdítani az i2010 stratégia érdekében.

Ebben a véleményben az EGSZB szeretné kiemelni a különös figyelmet igénylő területeket, és további intézkedésekre tesz javaslatot.

3. Ajánlások

3.1 A szabályozás alapvető elve, hogy a közérdek – a „közjó” – elsőbbséget élvez az egyéni és üzleti érdekekkel szemben. Az EGSZB úgy véli, hogy a piac önmagában nem képes önszabályozásra a közjó érdekében, ezért – a lisszaboni stratégiának megfelelően – erős szabályozási keretre van szükség a polgárok többségi érdekeinek támogatására.

3.2 A 3.1. pontban megfogalmazott fenntartásra tekintettel Európának minél hamarabb a piaci alapú, a piaci szereplőknek szélesebb körű jogosítványokat adó frekvenciagazdálkodás felé kell elmozdulnia, továbbá be kell vezetni a szélesebb körű frekvenciakereskedelmet, valamint csökkenteni kell a nemzeti bürokratikus előírásokat a sávzélesség-kiosztás során.

3.3 Európai Frekvenciaügynökséget kell létrehozni a páneurópai frekvenciagazdálkodás koherens és integrált rendszerének megteremtése érdekében.

⁽¹⁵⁾ Kapcsolódó EGSZB-velemények:

- A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az internetes vállalkozások politikáinak adaptálása változó környezethez: A „Go Digital” kezdeményezés tanulságai és a soron következő kihívások (HL C 108., 2004.4.30. 23. o.)
- Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra az Internet és az új on-line technológiák biztonságosabb használatának előmozdítását célzó többéves közösségi program létrehozásáról (HL C 157., 2005.6.28., 136. o.)
- Az Európai Bizottság közleménye a Tanács, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága részére – Európa nagy sebességű összekapcsolása: új fejlemények az elektronikus hírközlési ágazatban (HL C 120., 2005.5.20., 22. o.)
- A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: i2010: európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért (HL C 110., 2006.5.9., 83. o.)
- A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – elektronikus hozzáférhetőség (HL C 110., 2006.5.9., 26. o.)
- A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A szélessávú szakadék áthidalása – CESE 1181/2006.
- A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – i2010: európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért (R/CESE 1474/2006, folyamatban lévő munka).

⁽¹⁵⁾ COM(2005) 229 final, lásd: http://europa.eu.int/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

3.4 A 7. cikk szerinti eljárás bejelentési kötelezettségeinek lazításával együtt az Európai Bizottságnak nagyobb figyelemmel kell kísérnie a nemzeti szabályozó hatóságok által alkalmazott intézkedéseket a kínálat sokszínűségének növelése érdekében.

3.5 Az Európai Bizottságnak tiszteletben kell tartania a különböző nemzeti piacokon érvényesülő feltételek közti eltéréseket és az ezekre a feltételekre vonatkozó, a nemzeti szabályozó hatóságokon belüli speciális szakismereteket. Ezért az EGSZB-nek komoly fenntartásai vannak az Európai Bizottság számára a 7. cikk szerinti eljárásban biztosítandó vétőjoggal szemben, és hangsúlyozza, hogy különös elővigyázatosságra van szükség, mielőtt ezen jog gyakorlásra kerül.

3.6 Az EGSZB aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a keretszabályozás indokolatlan részrehajlása a nagy multinacionális IKT-szolgáltatók és hálózatzemeltetők irányába adott esetben oligopóliumhoz vezethet. A keretszabályozásnak ezt tudomásul kell vennie és nem szabad egyoldalúan előnyben részesítenie a nemzetközi társaságokat.

3.7 A belső piac fejlesztése és a távközlési politika harmonizálása, valamint a szabályozási módszer egységessége érdekében az Európai Bizottságnak jobban ki kellene használnia a Kommunikációs Bizottság és a Rádiófrekvencia Bizottság, valamint az Európai Szabályozási Csoport és Rádiófrekvencia Csoport adta lehetőségeket.

3.8 Annak érdekében, hogy a fogyasztókat megfelelően lehessen tájékoztatni a rendelkezésükre álló szolgáltatások választékáról, az EGSZB azt javasolja, hogy a Nemzeti Szabályozó Hatóságokat bátorítsák az internet alapú eszközök használatára, megkönnyítve a fogyasztóknak a piacon jelen lévő, egymással versenyző szolgáltatók elektronikus kommunikációs ajánlatainak szolgáltatás- és ár-összehasonlítását.

3.9 A 2007-es, az egyetemes szolgáltatásokról szóló zöld könyvnek el kellene ismernie, hogy szükség van az EU legfejlettebb és legkevésbé fejlett térségei közötti egyre növekvő infrastrukturális és szolgáltatási szakadék áthidalására. Amennyiben egy – később meghatározandó eszközökön alapuló és határidőn belül elkészítendő – elemzés szerint az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nem foglalkozik ezzel, más alternatív megoldást kell találni a problémára, például az EU strukturális alapjai által támogatott nemzeti beruházási programokon keresztül.

3.10 Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy mivel a szélessávú szolgáltatás egyre fontosabb a gazdasági és társadalmi fejlődéshez, a szélessávú kapcsolatot nyújtását bele kellene foglalni az egyetemes szolgáltatás meghatározásába ⁽¹⁷⁾.

3.11 Ezentúl az EGSZB megismétli a „A szélessávú szakadék áthidalása” című véleményében ⁽¹⁸⁾ tett ajánlást, miszerint az Európai Bizottságnak meg kell jelölnie a „szélessáv” definíciójában szerepeltetendő legkisebb átviteli sebességet és minimális szolgáltatási színvonalat.

⁽¹⁷⁾ COM(2005) 203, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2002/22/EK irányelve az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokról és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról.

⁽¹⁸⁾ A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A szélessávú szakadék áthidalása – CESE 1181/2006.

3.12 Az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy a Nemzeti Szabályozó Hatóságokkal együtt dolgozzon ki az elektronikus hírközlés biztonsága elleni bűncselekményekre vonatkozó közösségi szintű büntetőrendszert. Az EU-ban elterjedt, a fogyasztóknak az egyéni elkövetők ellen alkalmazható „gyorsított eljárás szerinti keresetindítási jogát” (egyéni vagy csoportos kereset formájában) megkönnyítő mechanizmusokat is fontolóra kell venni.

3.13 Az EGSZB felhívja az Európai Bizottságot, hogy a keretszabályozáson túlmenően rendszeresen vizsgálja meg az EU-n kívüli elkövetők által végrehajtott biztonsági támadásokat – mint a spam, phishing vagy illetéktelen betörések –, és folytasson kormányközi szintű jogorvoslati eljárásokat.

4. Megjegyzések

4.1 A keretszabályozás és felülvizsgálatának támogatása

4.1.1 Az elektronikus hírközlési hálózatok és szolgáltatások koherens, páneurópai piaca megfelelő szabályozási keretet igényel, hogy összekapcsolhassa azokat az összetett politikai és társadalmi-gazdasági tényezőket, amelyeket harmonizálni kell. A jelenlegi keretszabályozás hatékonynak bizonyult: kiépült a hírközlési szolgáltatások versenyképes, innovatív és gyors növekedést biztosító piaca Európában, amely egyaránt figyelembe szándékozik venni a szolgáltatók, a fogyasztók és a tagállamok érdekeit.

4.1.2 A jelenlegi keretszabályozás három évvel ezelőtt lépett hatályba, eljött tehát az idő, hogy felülvizsgálatra kerüljön az eddigi tapasztalatok és a jövőbeli kihívások fényében. Az Európai Bizottság által figyelembe vett szakértői tanulmányok ⁽¹⁹⁾ és az érdekeltekkel folytatott, kiterjedt konzultációs eljárás teljes egészében tájékoztatást nyújtott a felülvizsgálati eljárásról, ezentúl az Európai Bizottság javaslata is azt mutatja, hogy minden tényezőt alaposan megfontolt.

4.1.3 A közleményben foglalt javaslatok és a csatolt személyzeti munkadokumentum kiegyensúlyozott és helyénvaló változtatásokat javasol a jelenlegi keretszabályozás kapcsán.

4.1.4 Az EGSZB tudomásul veszi azokat a javaslatokat, amelyek a keretszabályozás bizonyos elavult rendelkezéseinek törlésére vonatkoznak.

4.2 Frekvenciagazdálkodás

4.2.1 A rádiófrekvencia, mint az elektronikus hírközlési szolgáltatások és hálózatok (mobil, vezeték nélküli és műholdas hírközlés, TV- és rádióközlés), valamint egyéb alkalmazások (rövidhullámú berendezések, védelmi, szállítási, rádió- és GPS/Galileo műholdas helymeghatározó rendszerek) termelési tényezőjének jelentősége óriásit nőtt az elmúlt évtizedben. A rádiófrekvenciát igénylő szolgáltatások összértékét az EU-ban több mint 200 milliárd euróra becsülik, ez az éves európai össztermék 2-2,5 %-a körül van.

⁽¹⁹⁾ „Az elektronikus hírközlési szabályozás következő lépéseinek előkészítése”, Elemzés, 2006; „Az elektronikus hírközlés keretszabályozásának értékelése – növekedés és beruházás az európai uniós e-hírközlési ágazatba” London Economics és Price Waterhouse, 2006.

4.2.2 Mivel a legtöbb frekvencia már kiosztásra került a felhasználók között, ezért minden újabb elosztás csak a jelenlegi felhasználók közötti átcsoportosítással lehetséges. A frekvencia-gazdálkodási politikának nemcsak az elektronikus hírközlési szolgáltatások szükségleteit, hanem minden más frekvenciahasználatot is figyelembe kell vennie, így a kutatási, repülő-, tengeri, űr-, audiovizuális (tartalmú), védelmi politikai, földmegfigyelési, orvosi, kapcsolattartási, útbiztonsági, tudományos célú felhasználást is. A rádiófrekvenciákért versengő politikákat egyre inkább az Európai Unió egészét szem előtt tartva fejlesztik és hangolják össze.

4.2.3 A gyors technikai fejlődés és az átvitel digitalizálása, valamint a hírközlési szolgáltatások konvergenciája nyomán a vezeték nélküli hozzáférési platformok és a frekvencia-gazdálkodás hagyományos alapjául szolgáló szolgáltatások közti kapcsolat fellazult.

4.2.4 A technológiai fejlődés jelentősen csökkenti a különböző frekvenciák használók közötti interferencia kockázatát, így csökken a kizárólagos frekvenciaforrásokhoz való hozzáférés igénye is, és lehetővé válik a könnyített technikai frekvenciahasználati megkorlátozásokat tartalmazó általános engedélyek szélesebb körű használata. Az innovatív technológiák használata így csökkentheti a frekvenciához való hozzáférés útjában álló akadályokat és elősegítheti a hatékonyabb felhasználást.

4.2.5 Az elektronikus hírközlő szolgáltatási technológiák óriási igénye egy páneurópai frekvencia iránt, valamint az egyéb kritikus alkalmazásokhoz szükséges frekvencia védelme az EU frekvencia-gazdálkodási mechanizmusának átfogó vizsgálatát teszi szükségessé.

4.2.6 A gyakorlatban nem várható el a jelenleg frekvencia-elosztást végző különböző európai szabályozó hatóságoktól, hogy egységes európai frekvencia-rendszert hozzanak létre. Sokkal több értelme van egy központi hatóság – az Európai Frekvenciaügynökség – létrehozatalának, hogy koordinálja, vezesse és ellenőrizze az ezzel a fontos forrással folyó gazdálkodást. Mivel tevékenységi köre szoros kapcsolatban lenne az alapvető szabadságjogokkal, a hatóságnak tájékoztatnia kellene tevékenységéről az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

4.2.7 Nagyobb teret kellene engedni a kereskedelmi érdekeknek, hogy szabályozott módon lehessen kereskedni a frekvenciákkal úgy, hogy az elektronikus hírközlés területén a kereskedelmi frekvenciát hasznosan, a lehető leggazdaságosabb célokra lehessen felhasználni.

4.3 Belső piac és verseny

4.3.1 A belső piac megteremtése az egyik olyan kulcsfontosságú, amely hozzájárul az életminőség javulásához és a jólét növekedéséhez Európában. A keretszabályozás az iránymutatások, a rendelkezések és a jogérvényesítés kiegyensúlyozott ötvözetének alkalmazásával létrehozta az elektronikus hírközlési hálózatok és szolgáltatások belső piacának fejlődéséhez szükséges politikai alapokat. Mindezt az egyes államok előtt álló kihívások és különböző körülményeik tiszteletben tartásával, valamint a növekvő verseny és a hálózatokba és szolgáltatásokba történő beruházások serkentésével sikerült elérni.

4.3.2 A belső piac létrehozása során mindvégig garantálni kell, hogy a közérdek – a „közjó” – elsőbbséget élvezzen az egyéni és üzleti érdekekkel szemben. A piac egyedül nem képes önszabályozásra a közjó érdekében, ez különösen igaz akkor, amikor a szolgáltatás minőségéről van szó, olyan körülmények között, ahol gyenge a verseny. Ezért – a lisszaboni stratégiának megfelelően – erős szabályozási keretre van szükség a polgárok többségi érdekeinek támogatására, és egyben biztosítani kell számukra a legjobb technológiákat, a legjobb árakon.

4.3.3 A hálózati szolgáltatók nagy része egységes nemzeti piacon működik. Az EGSZB azonban aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a keretszabályozás indokolatlan részrehajlása a nagy multinacionális hálózati szolgáltatók irányába adott esetben néhány, az európai piacot uraló vállalat oligopóliumához vezethet. A keretszabályozásnak kellően tekintetbe kell vennie ezt az aggályt, és nem szabad egyoldalúan előnyben részesítenie a nemzetközi társaságokat a nemzeti vállalatok hátrányára.

4.3.4 Bár a bankszektorban létezőhöz hasonló központi európai szabályozó hatóság valószínűleg gyorsabb és közvetlenebb módon tudna hozzájárulni az elektronikus hírközlés belső piacának kiteljesítéséhez, elképzelhető, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok által jelenleg nyújtott szakértői és bírósági hatáskörök elvesztése kárára válna egyes országoknak, illetve a nemzeti ellenállás is hátrálthatná a belső piac teljességét.

4.3.5 Pillanatnyilag az tűnik a legjobb megoldásnak, ha a jelenlegi decentralizált szabályozás kiegészülne azzal, hogy az Európai Bizottság jobban igénybe veszi a meglévő bizottsági és szakpolitikai tanácsadói rendszert. Jobb megállapodni egy közös megközelítésben, mint mindenki számára egyetlen uniformizált modellt erőltetni.

4.3.6 Bár nem tartozik a keretszabályozás hatálya alá, az EGSZB aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az elektronikus hírközlő hálózatokon keresztül nyújtott nemzetközi médiaszolgáltatások rohamosan növekvő elérhetősége az alacsony színvonalú médiatartalom nemkívánatos elterjedéséhez vezethet. Az Európai Bizottságnak fontolóra kell vennie, hogyan támogatná az EU a színvonalas, és különösen az EU gazdag kulturális sokszínűségét tiszteletben tartó médiatartalom előállítását és terjesztését.

4.4 Fogyasztói jogok

4.4.1 A rendelkezésre álló szolgáltatások összetettebbé válásával és az új, páneurópai szolgáltatások elterjedésével lényeges, hogy a fogyasztók alapos tájékoztatást kapjanak a választási lehetőségeikről. A szolgáltatások jó színvonalának és az árak átláthatóságának feltétele, hogy a fogyasztók megfelelő információval rendelkezzenek a versengő ajánlatokról. A fogyasztói jogokra vonatkozó szabályozást szintén rendszeresen meg kell újítani, hogy megfeleljen a piac új dinamikájának. Az EGSZB azt javasolja, hogy a nemzeti szabályozó hatóságokat ösztönözzék egységesített viszonyítási pontokat tartalmazó internet alapú eszközök közzétételére, hogy megkönnyítsék a fogyasztók számára a szolgáltatások és árak összehasonlítását a piacon rendelkezésre álló, egymással versengő elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalatok ajánlatai között.

4.4.2 Az EGSZB elismeri, hogy az egyetemes szolgáltatásokról szóló irányelvet meg kell újítani, valamint üdvözlí az Európai Bizottság azon javaslatát, hogy a jövő évben zöld könyv formájában vitadokumentumot adjon ki. Lényegesnek tartja ugyanakkor, hogy a kevésbé fejlett régiókban élők nem szabad még hátrányosabb helyzetbe hozni az egyetemes szolgáltatási kötelezettség megszüntetésével. A digitális megosztottság problémája egyre akutabbá válik, ha új üzleti modellek diktálják majd a nagy sebességű szélessávú kapcsolattal rendelkezőknek szóló internet alapú televíziózás növekedését.

4.4.3 Amennyiben olyan döntés születik, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nem megfelelő vagy nem célszerű módja a 21. századi alapvető elektronikus hírközlési szolgáltatások (például a szélessávú internet) biztosításának, alternatív finanszírozási megoldást – például az EU strukturális alapokat – kell találni a digitális megosztottság megszüntetésére.

4.5 Biztonság

4.5.1 Az EGSZB utal a COM(2006) 251 számú európai bizottsági dokumentum alapján készített véleményére (Biztonságos információs társadalmi stratégia), valamint az európai kezdeményezéseket összekapcsoló integrált információs biztonsági stratégia megteremtésére vonatkozó korábbi felhívására.

4.5.2 Az elektronikus hírközlési hálózatok biztonságát érintő betörések súlyosan aláássák a fogyasztók bizalmát és zavarják a

szolgáltatások élvezetét, továbbá sértik a polgárok személyes jogait. Alapvető jelentőségű, hogy az Európai Bizottság kényszerrel is megvédje a hálózatok biztonságát és a polgárok jogait. Az EGSZB üdvözlí a keretszabályozás felülvizsgálatában javasolt intézkedéseket ezen a területen.

4.5.3 Az elektronikus hírközlés biztonsága nagy jelentőséggel bír az információs technológiák és szolgáltatások elfogadása és növekedése szempontjából. Szigorú büntetésre van szükség európai szinten az olyan bűncselekmények megelőzésére, amelyek aláássák a fogyasztók bizalmát és hátráltatják az információs társadalom fejlődését. Az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot, hogy a Nemzeti Szabályozó Hatóságokkal együtt dolgozzon ki az elektronikus kommunikációs biztonság elleni bűntettekkel kapcsolatos közösségi szintű büntetőrendszert. A fogyasztóknak az egyéni elkövetők ellen alkalmazható „kereset-indítási jogát” megkönnyítő mechanizmusok bevezetését is meg kell fontolni.

4.5.4 Az EU-n belüli személyek okozta biztonsági problémákon kívül az európai hálózatok és polgárok ki vannak téve az EU-n kívülről érkező, napi szintű támadásoknak is. Mindent meg kell tenni azért, hogy felelősségre vonják a támadások elkövetőit, akár az adott országot, ahonnan a támadást elkövették, kártérítésre kell kötelezni.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye az EK-Szerződés 138. cikkének (2) bekezdése értelmében a tengerészeti munka normáinak szigorításáról”

COM(2006) 287 final

(2007/C 97/11)

2006. június 16-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció véleményét 2007. január 11-én elfogadta. (Előadó: **Thomas ETTY**.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2007. február 15-16-án tartott 433. plenáris ülésén (a február 15-i ülésnapon) 190 szavazattal, 5 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt.

1. Bevezetés

1.1 A 2006. évi konszolidált, a tengerészeti munka normáiról szóló egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) nagy jelentőségű új eszköze, amely a tengerészek tisztességes munkakörülményekhez való jogának védelmét ötvözi a hajótulajdonosok közötti tisztességes verseny feltételeinek megteremtésével.

1.2 Az egyezmény a színvonalas hajózás nemzetközi szabályozási rendszerének negyedik pillérét képezi a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) három nagy egyezménye: a tengeri élet biztonságáról szóló nemzetközi egyezmény (SOLAS), a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az orszolgálat ellátásáról szóló nemzetközi egyezmény (STCW) és a hajókról történő szennyezés megelőzéséről szóló nemzetközi egyezmény (MARPOL) mellett.

1.3 Az új egyezmény 68 ILO tengerészeti szabályozási eszközt helyettesít majd. Az egyezmény akkor lép hatályba, amikor 30 ILO-tagállam, amelyek a világ tengerészeti szállítási kapacitásának legalább 33 %-át teszik ki, ratifikálja.

2. Megjegyzések

2.1 Az egyezményben meghatározott szabványok az 500 tonna vagy annál nagyobb szállítási kapacitású, külföldi országok kikötői között, nemzetközi vizeken közlekedő hajók legénységére vonatkoznak. A szabványok a következő területekre terjednek ki:

- a hajón dolgozashoz szükséges, a tengerészekre vonatkozó minimális követelmények,
- az alkalmazás feltételei,
- szállás, kikapcsolódási lehetőség, étkeztetés,
- egészségvédelem, orvosi ellátás, jóléti intézkedések és szociális biztonság,
- a szabályok betartása és betartatása.

2.2 Az EGSZB helyesli, hogy az Európai Bizottság támogassa az ILO munkáját az egyezménnyel kapcsolatban, valamint üdvözli példás együttműködését a tagállami kormányokkal, a munkáltatói és munkavállalói szervezetekkel az ILO háromoldalú tárgyalásai során. Ez kétségtelenül hozzájárult a most elvégzendő munka megalapozásához, amikor a tagállamoknak ratifikálniuk kell az egyezményt, illetve a közösségi *acquis*-t hozzá kell igazítani az új egyezményhez.

2.3 Az EGSZB megjegyzi, hogy az egyezmény a nemzetközi és háromoldalú tárgyalások során kialakított kényes egyensúly eredményeként született meg. Az Európai Bizottságnak erősítenie és támogatnia kell ezt az eredményt, elkerülve minden olyan lépést, amely veszélyeztetné sikeres végrehajtását.

2.4 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy ösztönözni kell az egyezmény tagállamok általi mielőbbi ratifikációját. Az EU 27 tagállama – amelyek a világ flottájának 28 %-át teszik ki – általi ratifikáció nyilvánvalóan nagy lépést jelentene e cél felé.

2.5 A ratifikáció a tagállamok feladata, mivel az EU nem tagja az ILO-nak. Az EGSZB tudomásul veszi és érdeklődéssel fogadja az Európai Bizottság azon döntését, hogy megállapodás kialakítása érdekében tárgyalásokat kezd az európai szociális partnerekkel. Ha létrejönne egy ilyen megállapodás, az kétségtelenül felgyorsíthatná a tagállamok általi ratifikációs folyamatot. Az EGSZB reméli, hogy a tagállamok, amint lehet – remélhetőleg 2008-ban –, ratifikálják azt.

2.6 A szociális partnerek között már megkezdődtek a tárgyalások. Jelen körülmények között az EGSZB úgy véli, hogy nem időszerű nyilatkoznia az Európai Bizottság közleményében említett három fő kérdés kapcsán, amelyek a következők:

- a közösségi *acquis* adaptációja,
- további dokumentumok elfogadása és
- az egyezmény rendelkezéseinek túlmutató témák felvetése.

Ugyanez vonatkozik arra a kérdésre is, hogy az egyezmény B része (az iránymutatások) kötelező legyen-e, vagy sem.

Amennyiben a szociális partnerek nem érnek el eredményt a tárgyalásokon, az EGSZB vissza fog térni ezekre a kérdésekre.

2.7 Az egyezmény által javasolt háromoldalú szerkezet kialakítása kapcsán az EGSZB megjegyzi, hogy a Szerződés európai szinten nem ír elő ilyen mechanizmusokat. Ennek figyelembevételével az EGSZB szeretné megjegyezni, hogy bármilyen megoldást is találjon az Európai Bizottság a háromoldalú döntéshozatali folyamat kapcsán, ez nem befolyásolhatja negatívan a háromoldalú ILO-szabályokat nemzeti szinten.

dást is találjon az Európai Bizottság a háromoldalú döntéshozatali folyamat kapcsán, ez nem befolyásolhatja negatívan a háromoldalú ILO-szabályokat nemzeti szinten.

2.8 Az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy támogassa a lobogó és kikötő szerinti állami ellenőrzés operatív iránymutatásainak fejlesztéséről rendezett ILO szakértői értekezleteket.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Az EU és Japán kapcsolata: a civil társadalom szerepe”

(2007/C 97/12)

2007. január 17-i plenáris ülésén az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy határozott, hogy az Eljárási Szabályzat 29. cikkének (2) bekezdése alapján véleményt dolgoz ki „Az EU és Japán kapcsolata: a civil társadalom szerepe.”

2006. április 6-i levelében Benita Ferrero-Waldner, az Európai Bizottság külkapcsolatokért és a szomszédsági politikáért felelős biztosa ösztönözte ezt a kezdeményezést.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Külkapcsolatok” szekció véleményét 2007. január 24-én elfogadta. (Előadó: Eve Päärendson.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 15-16-án tartott 433. plenáris ülésén (a február 16-i ülésnapon) 112 szavazattal 3 ellenében, 28 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Összefoglaló és ajánlások

1.1 Az Európai Bizottság arra ösztönözte a Régiók Bizottságát, hogy vizsgálja meg a japán civil társadalomban végbement fejleményeket és gondolkodjon el azon, hogy az Európai Unió (EU) milyen módon tudna együttműködni vele az EU és Japán közötti kapcsolatok további erősítése érdekében.

1.2 Az EU-nak és Japánnak sok közös értéke és érdeke van. A hivatalos szintű együttműködés számos területen jól megalapozott és megfelelően működik.

1.3 Japán egyre jelentősebb érdeklődést mutat a „funkcionális integráció” modelljén alapuló regionális együttműködés iránt.

1.4 A civil társadalom szerepe Japánban egyre növekvő fontosságú, bár még mindig leginkább helyi és regionális ügyekre összpontosít.

1.5 Jelenleg viszonylag kevés olyan terület van, ahol erősek a kapcsolatok az európai és a japán civil társadalmak között, bár a közös kihívások egyre nagyobb mértékű felismerése azt mutatja, hogy megérett az idő további kapcsolatok kialakítására.

1.6 Az újabb, erősebb kapcsolatok kialakítása sok időbe fog telni, és alapvető fontosságú lesz e téren a legmegfelelőbb partnerek meghatározása.

1.7 Fontos kezdő lépés lehet egy ülés megszervezése a közös problémák feltérképezésére, valamint annak megfontolására, hogy hogyan lehet megküzdeni velük.

1.8 Fontolóra kellene venni a két fél megfelelő civil társadalmi szervezeteinek rendszeres bevonását az idevágó témájú szemináriumokba és hasonló eseményekbe.

1.9 Az idők során strukturáltabb párbeszédet lehetne felvázolni a kerekasztal modellje alapján.

1.10 A Japánban működő két európai intézet (a továbbiakban: EU-központ) már jelenleg is biztosítja a hálózatépítés és a partnerség alapját.

1.11 A finanszírozásra irányuló igényeket le kellene csökkenteni olyan technikák egyre szélesebb körű használatával, mint például a videokonferencia és az internetprotokoll-alapú beszédátvitel.

2. Bevezetés

2.1 A korábbi együttműködés megerősödését követően 2001-ben az EU és Japán úgy határozott, hogy a „Közös jövőnk alakítása” (*Shaping our Common Future*) elnevezésű cselekvési tervvel elindítja az EU és Japán közötti együttműködés évtizedét ⁽¹⁾. Ez a cselekvési terv négy részből („célkitűzésből”) állt. Az utolsó célkitűzés (IV. célkitűzés) „a népek és a kultúrák egymással való megismertetése” volt, és „a civil társadalmi kapcsolatok fejlesztését és a régiók közötti cserekapcsolatok ösztönzését” foglalta magában. A III. célkitűzés (a globális és társadalmi kihívásokkal való megküzdés) szintén a tárgyhoz kapcsolódik.

2.2 A civil társadalmi kapcsolatokkal összefüggő újabb események között említhető a nagyon sikeres „Emberek közötti kapcsolatok éve” 2005-ben, két EU-központ létrehozása Japánban ⁽²⁾ Tokió ⁽³⁾ területén és Kanszaiban ⁽⁴⁾, valamint egy közös szimpózium Brüsszelben, 2006 áprilisában, melynek célja a „Közös jövőnk alakítása” cselekvési terv terén eddig elért előrehaladás, valamint olyan lehetséges változtatások megvitatása, melyek szükségesek ahhoz, hogy a terv megfelelően a változó helyzetnek Japánban, az EU-ban és máshol.

2.3 A vélemény célja, hogy megvizsgálja a japán civil társadalomban végbement fejleményeket, valamint hogy utakat találjon arra, hogy az EU civil társadalma, azaz az EGSZB, hogyan tudna együttműködni a japán civil társadalommal az EU és Japán közötti kapcsolatok további erősítése érdekében ⁽⁵⁾.

2.4 Az EGSZB meghatározása szerint „civil társadalom” „minden olyan szervezeti struktúra, amelynek tagjai közérdekű célkitűzésekkel és felelősséggel rendelkeznek, és közvetítő szerepet játszanak a hatóságok és az állampolgárok között” ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ „Közös jövőnk alakítása” (*Shaping our common future*), cselekvési terv az EU és Japán közötti együttműködés érdekében; Európai Unió – Japán csúcstalálkozó, Brüsszel, 2001.

⁽²⁾ Az EU-központokat az EU finanszírozza, és céljuk a Japán és az EU között a kölcsönös ismertség terén fennálló hiány áthidalása azáltal, hogy lehetővé teszik az összes területen tanuló diák számára, hogy bővíthesse tudását az Európai Unióról.

⁽³⁾ Részt vevő intézmények: Hitocubasi Egyetem, Nemzetközi Keresztény Egyetem, Tokiói Külügyi Tanulmányok Egyeteme és a Cuda Főiskola <http://www.euji-tc.org>.

⁽⁴⁾ Részt vevő intézmények: Kobei Egyetem, Kvanszei Gakuin Egyetem és az Oszakai Egyetem http://euji-kansai.jp/index_en.html.

⁽⁵⁾ Lásd Benita Ferrero-Waldner biztos D/06/468. sz., 2006. április 6-i levelét.

⁽⁶⁾ A teljesebb meghatározást lásd a COM (2005) 290 dokumentumban.

3. Háttér

3.1 Japán lényeges szereplő Kelet-Ázsiában, egy olyan régióban, mely gazdaságilag egyre jelentősebb, és ahol a regionális együttműködés gyorsan fejlődik, de ugyanakkor a biztonsággal kapcsolatos aggodalmak is erősödnek. Ahogy a kelet-ázsiai régió – beleértve Kínát – egyre fontosabbá válik az EU számára, a szorosabb kapcsolat Japánnal egyensúlyt, valamint nagyobb mértékű együttműködést fog biztosítani a regionális ügyek terén ⁽⁷⁾.

3.2 Ezenkívül Japán az EU egyik stratégiai partnere is. Bár Európa és Japán a földgolyó ellentétes oldalán található, és bár mindkettő kultúrája összetett és igen jellegzetes, sok a közös bennük. Mindketten olyan jelentős gazdasági egységek, akik jelentősebb nemzetközi szerepre vágnak. Alapvető értékeik igen hasonlóak, sok a közös érdek és a mindkettejüket érdeklő kérdés. Európa és Japán is demokratikus társadalom. Közös érdekünk, hogy megszilárdítsuk és elmélyítsük kapcsolatunkat és egymás kölcsönös megértését.

3.3 Gazdasági téren Japán az EU ötödik legnagyobb exportpiaca (6,6 %), az EU pedig Japán második legnagyobb exportpiaca. Japán GDP-je jelenleg évi 2,7 %-kal növekszik, a munkanélküliség pedig 4,5 %-os. Japán a világ GNP-jének mintegy 14 %-át adja (Kína 3,4 %-ot), és az átlagos egy főre eső bevétele 32 230 dollár (Kínáé 780 dollár).

3.4 Az együttműködés korábbi szakaszaiban a főbb közös kérdések a kereskedelemmel és egyéb gazdasági tényezőkkel – így például a mindkét irányú, jelentős külföldi befektetésekkel – függték össze. A gazdasági reformok mindkét fél számára fontosak, hogy versenykéesebbek legyenek a mai globalizált világban, ugyanakkor fenntarthatassák saját szociális modelljeiket, és tekintettel lehessenek a fenntartható fejlődésre.

3.5 Jelenleg számos ágazatban jól megalapozott az együttműködés az EU és Japán között. Például állandó vitaforumokat tartanak az iparpolitika, a tudomány és a technológia, az informatika, a foglalkoztatás, a szociális kérdések, az elektronikus kereskedelem, a kutatás, a fejlesztési támogatás és a környezetvédelem tárgyában. Japán partnereink 2006-ban különleges érdeklődést mutattak a vállalatok szociális felelősségével kapcsolatos gyakorlatok iránt, továbbá a nagyjából 12 éve létrehozott EU-Japán párbeszéd a szabályozási reformról minden szabályozási kérdést átfogó módon kezel. Néhány program részletei megtalálhatók az I. mellékletben. Az Európai Bizottság számos főigazgatósága, valamint a tagállamok is részt vesznek e párbeszédben.

⁽⁷⁾ Már számos regionális testület van, melyek közül néhány már európai részvétellel működik. Az Ázsia-Európa találkozó (ASEM) és az Ázsia-Európa Alapítvány (ASEF) fontos példái ennek. Az ilyen testületekben való részvétel tovább növelhetné az európai és japán civil társadalmak közötti együttműködés értékét.

3.6 Megfigyelhető, hogy Japánban egyre erősebb a „közelség érzése” Európához. A nemrégiben csatlakozott tagállamokat azonban még csak kevésbé ismerik.

4. A civil társadalom fejlődése

4.1 Japán és az EU kultúrája és társadalmi feltételei, mint említettük, igen különböznek ⁽⁸⁾. Ezért tehát nem meglepő, hogy a japán civil szervezetek is eltérőek az európaiaktól. A legnyilvánvalóbb különbség az, hogy az állam a legutóbbi időkig igen meghatározó szerepet játszott a civil társadalom alakításában; a szociális partnerektől eltekintve a szervezeteket a hatóságoknak jóvá kellett hagyniuk, és később is ellenőrizték őket.

4.2 A közvélemény ezt elfogadta, mivel az elit jellegű, centralizált bürokrácia és a (képviselők által támogatott) főbb ipari érdekek kombinációja lehetővé tette a politikai döntések gyors és hatékony meghozatalát és végrehajtását, és mindez elősegítette a gazdasági növekedést ⁽⁹⁾. Ilyen feltételek mellett a civil társadalom szerepe a kormányzásban igen behatárolt volt. Valójában a civil társadalom, a kormányzás és az elszámoltathatóság fogalmai abban az időben még nem is tartoztak a közismert szókincshez.

4.3 Az 1980-as évek második felében kipukkant az úgynevezett „gazdasági buborék”; ez deflációhoz és gazdasági stagnáláshoz vezetett, melyet csak nemrég tudtak leküzdeni. Ezek után, 1990-ben számos, főtisztviselőket érintő botrány robbant ki, melyek kezdték aláásni az embereknek az állam és a főbb ipari érdekcsoportok dominanciája iránti bizalmát. Mindez, valamint a Kobéban 1995-ben történt „nagy Hansin-Avadzsi földrengés”-t követő mentési és helyreállítási munkálatok helytelen irányítása felhívta a nyilvánosság figyelmét néhány civil szervezet hatékonyságára (és a bennük rejlő lehetőségekre). Ez vezetett ahhoz, hogy 1998-ban elfogadták a „nonprofit szervezetekre” vonatkozó új törvényt, mely elismerte, hogy a civil szervezetek fontos szerepet játszhatnak a jó kormányzásban ⁽¹⁰⁾. Ez a törvény elmozdított számos, a nonprofit szervezetek fejlődése előtt álló akadályt és megszüntette a legtöbb terhes, bürokratikus ellenőrzést. Ez volt az egyik olyan változás, amely a szabályozások és a központosítás csökkentését eredményezte a japán társadalomban és politikában.

4.4 Ettől kezdve a civil társadalom elindult a változás útján; igen gyorsan nő a szervezetek száma, a legnagyobb növekedés azon csoportok terén figyelhető meg, amelyek hangsúlyozzák a hatóságoktól való függetlenségüket. Japánban jelenleg vitatott kérdés, hogy hogyan lehetséges még teljesebb körben kihasz-

nálni a japán társadalom számára elérhető összes forrást – ez növelni fogja a civil szervezetek jelentőségét és befolyását. Egyre jobban megértik a demokratikus részvételi folyamat lényegét, és ma már minden jogszabálytervezethez észrevételeket lehet fűzni az interneten; a civil szervezetek szerint ugyanakkor a civil társadalom véleménye (a szociális partnerek véleményének kivételével) nem elég gyakran befolyásolja a végső döntéseket.

4.5 A japán civil társadalomról folytatott vita során általában két fő csoportot különböztetnek meg. Az egyikbe tartoznak a nem kormányzati szervezetek (NGO-k), amelyek elsősorban a tengerentúlon nyújtanak szolgáltatásokat a fejlesztés és a humanitárius munka terén. Ezeket nagyrészt a kormány (Külgyminisztérium – MOFA) finanszírozza, szoros partnerségben dolgoznak a hatóságokkal azok hivatalos fejlesztéstámogatási (ODA) programjainak keretében, és rendszeres megbeszéléseket tartanak a kormánnyal az intenzív párbeszéd és együttműködés érdekében. Pénzügyi és emberi erőforrásaik azonban továbbra is behatároltak.

4.6 Léteznek ezenkívül a nonprofit szervezetek, amelyek tevékenységi köre igen széles körű. Ide tartoznak a szociális partnerek, a kereskedelmi és szakmai szövetségek, valamint a környezetvédelmi, fogyasztói, mezőgazdasági, kulturális és egyéb ágazatok területén tevékeny szervezetek. Ezen érdekelt felek meghatározó szerepet fognak játszani a japán vállalatokon vagy a külföldi befektetőkkel működő vállalatokon belül a szociális felelősségükről szóló, az önkéntesség elvét is figyelembe vevő szociális párbeszédben. Az egészségügyi szektor szervezetei szintén lényeges szerepet játszanak. A hatóságok időnként nyújtanak finanszírozást a számukra. E szervezetek nagy része elsősorban azzal foglalkozik, hogy helyi és regionális megoldásokat találjon helyi és regionális problémákra, és munkájuk a helyi közösségek érdekeit szolgálja. Ennek eredményeképpen kevesebb országos nonprofit szervezet létezik.

4.7 A fiatalokat szintén megfelelően képviselik a diák- és egyéb szervezetek.

5. Jelenlegi kapcsolatok a japán és az európai civil szervezetek között

5.1 Míg az európai és a japán hatóságok közötti kapcsolatok rendszerek és nagyszámúak (lásd a 3.5. pontot és a mellékleteket), és jelentőségüket mindkét fél politikai vezetői rendszeren hangsúlyozzák, a legtöbb civil szervezet közötti kapcsolatok sokkal behatároltabbak. Ugyanakkor bizonyos területeken már erősek és aktívak a kapcsolatok.

⁽⁸⁾ A japán kultúra igen hosszú történelemre tekint vissza, és nagyban befolyásolta az a tény, hogy Japán évszázadokig el volt szigetelve a világ többi részétől.

⁽⁹⁾ Ez a siker vezetett az „eredmények legitimitásához” (*output legitimacy*), mely esetében a legitimitás a célok teljesítésén alapult, a „folyamat legitimitásának” (*input legitimacy*) helyett, mely a demokratikus részvételi folyamaton alapszik.

⁽¹⁰⁾ Japán szemszögéből az EU-ban szintén voltak válságok, mint például nagyjából ugyanabban az időszakban a Santer vezette Bizottság lemondásához vezető események, melyek az uniós kormányzás átgondolásához, majd az európai civil társadalomnak a politikai folyamatokba történő szélesebb körű bevonásához vezettek.

5.2 Szociális partnerek

Munkaadók: A Nippon Keidanren (Japán Üzleti Szövetség) olyan átfogó gazdasági szervezet, mely 2002 májusában a Keidanren (Japán Gazdasági Szervezetek Szövetsége) és a Nikkeiren (Japán Munkaadó Egyesületek Szövetsége) összeolvadásával jött létre. 1662 tagja van, melyből 1351 vállalat, 130 ipari szövetség és 47 regionális gazdasági szervezet (2006. június 20-i adatok szerint).

A **szakszervezetek** aránylag gyengék, mind létszámuk, mind forrásaik tekintetében. A munkavállalók nagyjából 20 %-a szakszervezeti tag. Kétharmaduk a fő szakszervezeti központhoz (RENGO ⁽¹¹⁾) tartozik. A RENGO rendelkezik brüsszeli irodával. Sok információhoz hozzáfér az ESZSZ-től, és gyakran elküldi képviselőit, hogy vegyenek részt munkaügyi szervezetek ülésein a tagállamokban.

5.3 Az EU-Japán üzleti párbeszéd kerekasztala (munkaadók) az utóbbi 10 évben évente rendszeresen összeül, hogy megvitassa a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok javításának módjait, valamint egyre inkább olyan globális témaköröket is, mint például az energiaügy. Javasataikat az éves EU-Japán kétoldali csúcstalálkozón adják elő a politikai vezetőknek, akik készek figyelembe venni azokat. Továbbá az európai és a japán üzleti szervezetek már régóta folytatnak párbeszédet számos különböző témakörben.

5.4 Annak érdekében, hogy szembenézzenek az olyan világméretű kihívásokkal, mint például az élelmiszerbiztonság és a címkézés, az európai és a japán fogyasztói szervezetek immár 6 éve rendszeresen tartanak közös üléseket. Az együttműködés egyéb példái közé sorolhatók az újságírók, polgári mozgalmak, nem kormányzati szervezetek és környezetvédők éves párbeszédei. Ezenkívül említhető a tudományos együttműködés is az egyetemek, főiskolák és kutatási intézetek között, mely már létezik, és tovább fog erősödni a Japánban nemrég létrehozott két európai intézetnek köszönhetően. A japán tudományos intézeteknek különösen szoros kapcsolatai vannak egymással Japánon belül és egyéb hasonló intézetekkel az EU-ban.

5.5 Mivel az EU és Japán felismerte, hogy egymás jobb megértése érdekében szükségesek a személyes kapcsolatok, megegyeztek abban, hogy 2005 az „Emberek közötti kapcsolatok éve” legyen. Ez sikeres program volt mintegy 1900 megrendezett eseménnyel, és jelenleg folyik az egyeztetés egy ehhez kapcsolódó további programról. A kihívást az jelenti, hogy miként tartsuk fenn és építsünk arra, amit eddig elértünk.

5.6 A jelenleg meglévő kapcsolatok nagyon hasznosak, és azt mutatják, hogy lehetséges tartós kapcsolatokat létrehozni, ha közösek a kihívások, amelyekkel egy globalizált normákat és eljárásokat alkalmazó, egyre nagyobb versenyképességet igénylő

globalizált világban szembe kell nézni. Ezen kihívások közé tartozik a fenntartható fejlődés (különösképpen az energiabiztonság, a „zöld vásárlás” („green purchasing”) ⁽¹²⁾ és a természeti erőforrások), a fejlesztési támogatás (e területen az EU és Japán világsszinten fő adományozók), az öregedő népesség (és az ebből következő hatások a nyugdíjakra, egészségügyi szolgáltatásokra és szociális támogatásra), a bevándorlás, a munka a többnemzetiségű társadalmakban, a munka és a család közötti egyensúly és a foglalkoztatással kapcsolatos kihívások. A vállalatok szociális felelőssége olyan terület, ahol egyre világosabbak a közös érdekek, mint például a nemek közti egyensúly. Hasznos lenne a fent említett témákról eszmecsere folytatni.

5.7 Az EGSZB nem hivatalos kapcsolatokat tart fenn a Kanszaiban működő EU-központtal. Jelenleg ezek jelentik az egyetlen kapcsolatot, bár számos EGSZB-tagnak van tapasztalata a japán szervezetekkel való munka terén.

6. Lehetséges lépések az EU és Japán civil társadalmi közötti kapcsolatok építésére és fenntartására

6.1 A közös kihívások esetében világos, hogy a civil társadalomnak nagy szerepe van mind az EU-ban, mind Japánban a közös feladatok, valamint a közöttünk levő kapcsolat terén. Kétoldali viták segítségével, valamint azzal, hogy kinyilvánítják álláspontjukat, a civil szervezetek hozzá fognak járulni az EU és Japán közötti jelenlegi politikai folyamathoz. Nyilvánvaló, hogy a civil társadalmat bevonó EU-Japán cselekvési terv ⁽¹³⁾ idevágó részeinek fejlesztése érdekében még sokat lehet tenni; és hogy ez munka nagyban hozzájárulhat az EU és Japán közötti kapcsolatok eredményesebbé tételéhez.

6.2 A Japán és az EU szervezett civil társadalmi közötti kapcsolatok építésének első célja egymás megismerése és megértése kell, hogy legyen; ez a hálózatépítés fejlődéséhez fog vezetni. Csak ezután tudunk majd megfelelően együttműködni, szélesítve a hatóságaink közt meglévő erős kapcsolatokat. Ez a folyamat nem lesz gyors, de segíthet abban, hogy elnyerjük az Európai Bizottság és a japán hatóságok támogatását a kezdő üléshez a közös problémák meghatározására és az előttünk álló út megvitatására, beleértve azt, hogy mely szervezetek képviselhetnék a leghatékonyabban a két felet ⁽¹⁴⁾; a kezdő ülést összpontosítottabb munka követheti, beleértve a közös cselekvést. Lényeges, hogy az ülés résztvevői az európai és a japán civil társadalmak képviselői legyenek, akik alapot biztosíthatnak a további hálózatépítésre. Az EU részéről helyénvaló lenne, ha az EGSZB és az uniós szintű szociális partnerek küldenék a megbízott többségét.

⁽¹²⁾ A „zöld vásárlás” olyan rendszer, amelyben a közbeszerzés jelentős százalékának környezetbarát termékekből kell állnia.

⁽¹³⁾ Lásd a 2.1. pontot.

⁽¹⁴⁾ Bár számos japán partner, mint például a Japán Nemzetközi Csereközpont (JCIE) és az EUJ-k segítséget nyújthat, a kezdetekben valószínűleg szükség lesz a japán hatóságok tanácsaira.

⁽¹¹⁾ A RENGO-nak 6 500 000 munkavállaló tagja (2006. júniusi adatok szerint).

6.3 Az Európai Bizottságnak meg kellene fontolnia mind európai, mind japán civil szervezetek bevonását az összes idevágó szeminárium és hasonló rendezvény munkájába, és ugyanerre kellene ösztönöznie a japán hatóságokat. Az idők során ez kialakítaná a partnerek egymás közötti megértését, valamint létrehozna egy olyan hálózatot, amelyet mindenfajta kapcsolat szempontjából fel lehet használni. Az ilyen rendezvények rögzítésének rendszeres pontként kellene szerepelnie az Európai Bizottság és a japán tárgyaló felek üléseinek napirendjén.

6.4 Lényeges lesz a civil szervezetekkel folytatott viták megfelelő témáinak kiválasztása. Ha a hivatalos üléseken olyan témaköröket határoznak meg, amelyeknél hasznos lenne a civil szervezetek közreműködése, az Európai Bizottságnak és a japán hatóságoknak meg kellene fontolniuk, hogy felkérjék az EGSZB-t arra, hogy a japán partnerekkel közösen gondoskodjon erről. Az ilyen együttes ülések során a szakszervezetek megvitathatnák például az ILO alapvető normáit. Kezdetben ezt a munkát *ad hoc* csoportok végezhetnék; adott esetben meg kellene fontolni kisebb *ad hoc* tanácsadó csoportok felállítását ⁽¹³⁾.

6.5 Tekintettel arra, hogy a regionális együttműködés Japán számára egyre fontosabb, az európai civil szervezetek tapasztalataikkal hozzájárulhatnának ahhoz, hogy a különböző fejlődési szinten álló országok a „funkcionális integráció” alapelveinek megfelelően jobban integrálódjanak. Néhány újabb tagállam tapasztalata az életképes civil szervezetek létrehozása terén, illetve azt illetően, hogy miként lehet a hatóságokat a civil szervezeteknek a konzultációba és a döntéshozatalba történő bevonására ösztönözni, érdeklődésre számot tartó példaként szolgálhat. Az EU-nak az esetleges versengések és konfliktusok megfékezésével és csökkentésével kapcsolatban elért sikere szintén hasznos modellként szolgálhat, amely segíthet a regionális biztonsági ügyek terén.

6.6 A két EU-központ létrehozása Japánban (EU-központ Tokióban és EU-központ Kanszaiban) lehetőségeket biztosít a hálózatépítésre és egymás mélyebb megértésére. Például:

- Ha segítségre vagy tájékoztatásra van szükség, az EGSZB rendelkezésre állhat.
- Ide tartozhat a kapcsolatteremtés megkönnyítése azok között, akik (meghatározott célból) kapcsolatot keresnek a másik fél térségében.

- Ide tartozhat ezenkívül az, hogy felszólalóként vagy résztvevőként lehetőséget biztosítsanak egymásnak a megfelelő szemináriumokon (vagy egyéb munkákban) való részvételle.
- Az EGSZB továbbá felajánlhatná, hogy felszólal olyan, az EU-val kapcsolatos témákban, melyek terén szerepet játszik: döntéshozatali folyamatok az EU-ban; a civil szervezetek szerepe uniós és nemzeti szinten; a szociális partnerek szerepe; az a mód, ahogy a vállalatok kezelik az uniós jogalkotással kapcsolatos vita és a végrehajtás szakaszait.
- Az EGSZB rendszeresen gyakornoki helyeket kínálhatna fel az EU-központoknak, amelyekre pályázni lehetne.

A Kanszaiban működő EU-központ már fontolóra vette számos, konkrét témára összpontosító szeminárium, illetve műhely közös megszervezését. Ebben az összefüggésben az élelmiszerek címkézése, a környezetvédelem és az öregedő társadalom valószínűleg már a kezdetektől fogva kulcsfontosságú témák lesznek.

6.7 Azt is lényeges megjegyezni, hogy az egyetemek (és hasonló szervek) nagyon lényeges szerepet játszanak a japán társadalomban, és egy másik utat jelentenek a civil szervezetek közötti megértés elősegítésére. Az ifjúság bevonásában is segíthetnek, ami a hosszú távú kapcsolatok kialakítása szempontjából kulcsfontosságú tényező.

6.8 Az EGSZB-nek meg kellene fontolnia kisebb kapcsolattartó csoportok felállítását, melyek kapcsolati pontot jelenthettek a japán partnerek számára, és segíthetnék őket, hogy naprakész információkhoz juthassanak. Amint a civil társadalmak hosszú távon egyre jobban megértik egymást, meg kellene fontolni a kerekasztal modelljéhez hasonlóan valamilyenfajta állandó testület megszervezését.

6.9 Fenn kellene tartani a kapcsolatot az EU-Japán parlamenti vegyes bizottsággal annak biztosítása érdekében, hogy a civil társadalom szerepét és a benne rejlő lehetőségeket megértse, és megfelelő esetben mindkét fél előnyére használják.

6.10 A finanszírozás, mint mindig, alapvető fontosságú lesz. Ugyanakkor az ilyen rendezvények nem lehetnek költségesek; új technológiák, például videokonferenciák és internetprotokoll-alapú beszédátvitel (VoIP-konferenciahívások) segítségével a költségek sokszor alacsonyan tarthatók; a legnyilvánvalóbban az esetleg létrehozandó kisebb *ad hoc* csoportok közötti kapcsolattartás esetében.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹³⁾ A nyelv, mint más esetekben is, okoz majd némi nehézséget.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság állásfoglalás – Tárgy: A megújított lisszaboni stratégia végrehajtása

(2007/C 97/13)

2006. március 23-24-én az Európai Tanács elnökségi következtetéseiben (12. pont) üdvözölte az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság azon kezdeményezését, hogy növelje a lisszaboni stratégia tekintetében a közösségi szintű felelősségvállalást, ösztönözte az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot munkája folytatására, és felkérte, hogy 2008 elejéig készítsen összefoglaló jelentést a növekedési és foglalkoztatási partnerség alátámasztására. Az EGSZB jelen állásfoglalásában összefoglalja a megújított lisszaboni stratégiával kapcsolatos álláspontját, egyben felhívja a figyelmet e tárgyban készített munkáira.

A megújított lisszaboni stratégia végrehajtása

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. február 14-i elnökségi ülésén úgy határozott, hogy a tavaszi csúcstalálkozóra állásfoglalást nyújt be, A 2007. február 15-16-i plenáris ülésen (a február 15-i ülésnapon) az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság az állásfoglalást 125 szavazattal, 10 tartózkodás mellett elfogadta.

1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) üdvözli, hogy az Európai Bizottság nyomon követte a tagállamok által benyújtott nemzeti reformprogramokat (NRP-eket). Az EGSZB azonban attól tart, hogy a lisszaboni stratégia 2005-ös újraindításának még mindig nem sikerült elérnie, hogy az emberek kellő ismerettel rendelkezzenek a stratégiáról és támogassák is azt. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a Tanácsban közösen elfogadott kötelezettségvállalások iránti politikai felelősségvállalás kulcsfontosságú a tagállamok részéről. A fent említett tagállami felelősségvállalás mellett szükség van a szociális partnerekhez és a civil társadalomhoz fűződő hatékony partnerségekre és új szövetségekre is. Garantálni kell a hatékony, többszintű kormányzást, beleértve az érdekelttel folytatott, az Európai Bizottság által szorosan nyomon követett konzultációt is.

1.1 Az EGSZB úgy véli, hogy az értékelés jelenlegi módszerét a stratégia végrehajtása terén elért tagállami teljesítmények átlátható értékelésének kell kiegészítenie. Ehhez az egyes tagállamokra szabott ajánlásokról a Tanácsnak intenzív vitát folytatnia és esetleg felül kell vizsgálnia őket annak érdekében, hogy meg lehessen határozni, hogy a jövőben mely kulcsterületeken kell intézkedéseket hozni.

1.2 Az EGSZB úgy véli, hogy az NRP-k meghatározása és végrehajtása során kellő időben, nemzeti szinten konzultálni kell a civil társadalommal, hogy a folyamatért a valódi partnerségre és a részvételre törekedve valamennyi érdekelt fél felelősséget vállaljon. Az országos gazdasági és szociális tanácsoknak és hasonló szervezeteknek – azokban az országokban, ahol léteznek ilyenek – fontos szerepet kellene játszaniuk.

1.3 Az EGSZB teljes mértékben támogatja, hogy nagyobb hangsúlyt helyezzenek a megújított stratégiára. Az EGSZB – az Európai Tanácsnak szóló 2008-as összegző jelentése alapjaként – idén nyáron a következő négy tájékoztató jelentést nyújtja be: *A tudásba és az innovációba történő befektetés, Üzleti potenciál, különösen a kkv-ké, A kiemelten kezelendő csoportok foglalkoztatása, valamint Európa energiapolitikája*. E jelentéseket a nemzeti gazdasági és szociális tanácsokkal, valamint a civil társadalmat képviselő hasonló testületekkel szoros együttműködésben készíti el.

1.4 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a megújított lisszaboni stratégia teljes megvalósítása a növekedést és a foglalkoztatást aktívan támogató, összehangolt makrogazdasági politikát igényel. A jelenlegi kedvező gazdasági kilátásoknak nem szabadna aláásniuk a Tanácsnak a stratégia végrehajtásával kapcsolatos törekvéseit. A nemzeti gazdaságok egymástól való kölcsönös függése azt jelenti, hogy a strukturális reformokat európai viszonylatban kellene végrehajtani. Az NRP-ek tehát be kell építeni egy páneurópai makrogazdasági politikai keretbe, és ehhez valamennyi érintett félnek hozzá kell járulnia. A globális környezetet mindig tekintetbe kell venni.

1.5 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a folyamatos ipari változásokat, a munka minőségét és az életminőséget egymással párhuzamosan biztosítani kell. A versenyképesség, a társadalmi kohézió és a fenntartható fejlődés együttes megvalósítására kell törekedni. Európának és a tagállamoknak e cél elérésén munkálkodva érthetővé kell tenniük a megújított lisszaboni stratégia üzenetét, hogy az alsó szintek világos képet kapjanak a célkitűzésekről. Ehhez hatékony kommunikációra van szükség, ami eddig nem volt tapasztalható.

2. Az EGSZB az egész stratégiát egy dinamikus folyamatnak tekinti, amely folytonos finomhangolást igényel a tagállamokon belül, a Tanácsnál és az Európai Bizottsággal. Ennek eléréséhez az alábbi kérdésekkel kell foglalkozni:

2.1 Nemzeti és regionális szinten:

- a lisszaboni célokhöz kapcsolódó prioritásokat és a hozzájuk tartozó forrásokat világosabban meg kellene jelölni a nemzeti költségvetésekben,
- az oktatási és képzési rendszerek egész láncát alaposan meg kell vizsgálni, és ezek tartalmának az általános kultúra, valamint a tudományos és műszaki képzés síkján a lehető legmagasabb szintűnek kell lennie a környezethez való alkalmazkodás, valamint az állampolgári részvétel, a jobb minőségű munkahelyek kialakítása, a vállalkozó szellem és az innováció előmozdítása érdekében.
- megoldást kell keresni a demográfiai változásokra, valamint pénzügyi, munkaerő-piaci és egészségügyi hatásaikra,

- az innovatív munkaerő-piaci reformoknak a rugalmas biztonságot célzó rendelkezésekhez kell igazodniuk, amelyek fokozzák a versenyképességet és egyúttal megfelelő szociális biztonságot is nyújtanak,
- meg kell valósítani a kutatás-fejlesztési beruházásokat illető barcelonai célokat,
- a tagállamoknak hatékonyan ki kell használniuk a bevált gyakorlatok cseréjét, amelynek további előnye, hogy elősegíti a célok európai szintű konvergenciáját.

2.2 Európai szinten:

- a Tanácsnak és az Európai Bizottságnak ütemterveket kell készítenie és határidőket kell kitűznie a megállapodás szerinti prioritások teljesítéséhez,
- közös energiapolitikára van szükség,
- sürgősen lépésekre van szükség a klímaváltozás kezelésére,

- az európai alapoknak (Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap és a 7. kutatási keretprogram), valamint az EU egyéb pénzügyi eszközeinek – például a versenyképességi és innovációs keretprogramnak – a lisszaboni stratégia prioritásainak megvalósítását kell segíteniük.

2.3 Valamennyi szinten szükség van:

- testre szabottabb és célzottabb együttműködésre a szociális partnerekkel és egyéb érdekeltekkel a lisszaboni stratégiával kapcsolatos politikák kidolgozásában és a nyomon követésben,
- jobb szabályozási programra és a gazdasági, szociális és környezetvédelmi fejlesztési célok elérésére a globális változások fényében törekvő, jól működő belső piacra;

3. Az EGSZB sürgeti az Európai Tanácsot, hogy teljes súlyával támogassa a fent vázolt megközelítést, és a civil társadalmat aktívabb szereplőként vonja be a megújított lisszaboni stratégia megvalósításába.

Kelt Brüsszelben, 2007. február 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS
